

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 22 d'agost de 1991

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Número 622 150 ptes.

AFINANT

Només amb l'oració i el dejuni

Des de la matinada del nefast dia 19 d'aquest agost, una frase de l'Evangeli em ve amb insistència al pensament: "aquesta mena de possessions només es poden treure amb l'oració i el dejuni". Si ens hem de prendre seriosament les paraules de Jesús, aquesta advertència feta als apòstols que es queixaven de llur fracàs com a exorcistes, ens interpel·la fortament. Volem alliberar el nostre món dels "diables" de la injustícia, dels autoritarismes, de la conculcació dels drets de l'home, de la raó de les pistoles, del sofriment dels innocents... És just que "el món" emprengui aquesta tasca ingent amb les seves eines: conferències d'experts, reunions cimeres, pressions o afalacs econòmics i, si cal, amb la fermesa de la força. A nosaltres els cristians —que sense ser "del món" bé hi som— ens pertoca emprar les eines "misterioses" que ens ha posat a les mans el Senyor Jesús, sense menysprear les altres. Aquell matí, tot baixant a peu a la redacció de CATALUNYA CRISTIANA pels carrers deserts de la Barcelona estiuenca, em venien ganes d'anar resant el Rosari penjat a la cintura com els frares; però em vaig recordar d'aquella altra recomanació de Jesús: "quan resis, tanca la teva porta... quan defunis, perfuma't i somriu... fes-ho, no davant dels homes sinó del Pare del Cel". Ja és ben "misteriosa" la nostra peculiar manera de ser en aquest món sense ser-ne!

■ Joan E. Jarque i Jutglar

Amb Gorbatxov s'havia iniciat una nova era en les relacions entre la Santa Seu i l'URSS

Reacció de la Santa Seu al cop d'Estat a l'URSS

"Cal continuar amb el procés d'obertura iniciat per Gorbatxov"

La Santa Seu ha fet públic un comunicat oficial en el qual expressa la seva preocupació pel cop d'Estat produït a l'URSS i en el qual es recalca la necessitat de que es continuï la política d'obertura iniciada per Gorbatxov.

En el comunicat es diu: "Tothom desitja, mentre estem a l'espera d'elements més clars, que el procés iniciat aquests anys i que ha arribat a tants resultats positius, no solament a Europa Central i Oriental, sinó també a nivell internacional —en al·lusió a l'últim tractat de reducció dels armaments estratègics—, pugui continuar".

El Vaticà valorà en el seu moment d'una manera molt positiva les decisions que s'aprovaren a l'URSS per facilitar l'exercici dels drets elementals i essencials de cada home, com la llibertat de consciència.

Joan Pau II i Gorbatxov s'entrevistaren per primera vegada el mes de desembre de 1989. El líder soviètic invità el Sant Pare a visitar l'URSS. El cardenal-secretari d'Estat, Angelo Sodano, afirmà en el passat mes de maig que Joan Pau II podria visitar Moscou, Kazakstan i Sibèria l'any vinent. La destitució del president Gorbatxov fa perillar, segons es comenta en cercles propers al Papa, aquest projecte.

El mes de novembre Joan Pau II i el número 1 soviètic es reuniren novament al Vaticà. Gorbatxov li presentà la nova llei sobre llibertat religiosa que permetia la reorganització de les esglésies locals a Ucraïna, Lituània i Bielorússia.

Czestochowa: la joventut que pesarà en el món del demà

Entre un milió i mig i dos milions de joves d'arreu del món van aplegar-se, segons fonts oficials, a la Sisena Jornada Mundial de la Joventut que s'ha celebrat a Czestochowa.

Joan Pau II va tenir l'ocasió de trobar-se amb una joventut molt centrada en ella mateixa, inquieta per la seva identitat i pel seu futur. Va ser la trobada de joves de diferents cultures i de diferents països que volen una Europa fraternal i solidària.

Hi havia en el cor dels joves que van ser presents a Czestochowa, entre ells més de 7.000 catalans, un desig de comunió universal. Hi

havia, per damunt de tot, una realitat no material que s'anomena espiritualitat.

Els joves que han anat a Czestochowa ens han deixat un missatge clar: en el seu futur, i en el del món hi ha un lloc per a la transcendència, per al missatge evangèlic. Són joves disposats a tot, que tenen necessitat de trobar raons autèntiques per viure.

(Més informació sobre aquesta trobada a les pàgines 6 i 7)

Del 19 al 27 de setembre

A LA DESCOBERTA D'

EXTREMADURA

Terra de frontera i de
conquistadors

Per Talavera de la Reina, des de Madrid, visitant
Arenas de San Pedro i Guisando.

Trujillo • Cáceres • Alcántara • Plasencia • Yuste •
Mérida • Zafra • Jerez de los Caballeros • Segura
de León • Almendralejo • Los Santos de Maimona •
Costuera • Medellín • Badajoz • Olivenza •
Alburquerque

PELEGRINATGE A

TERRA SANTA

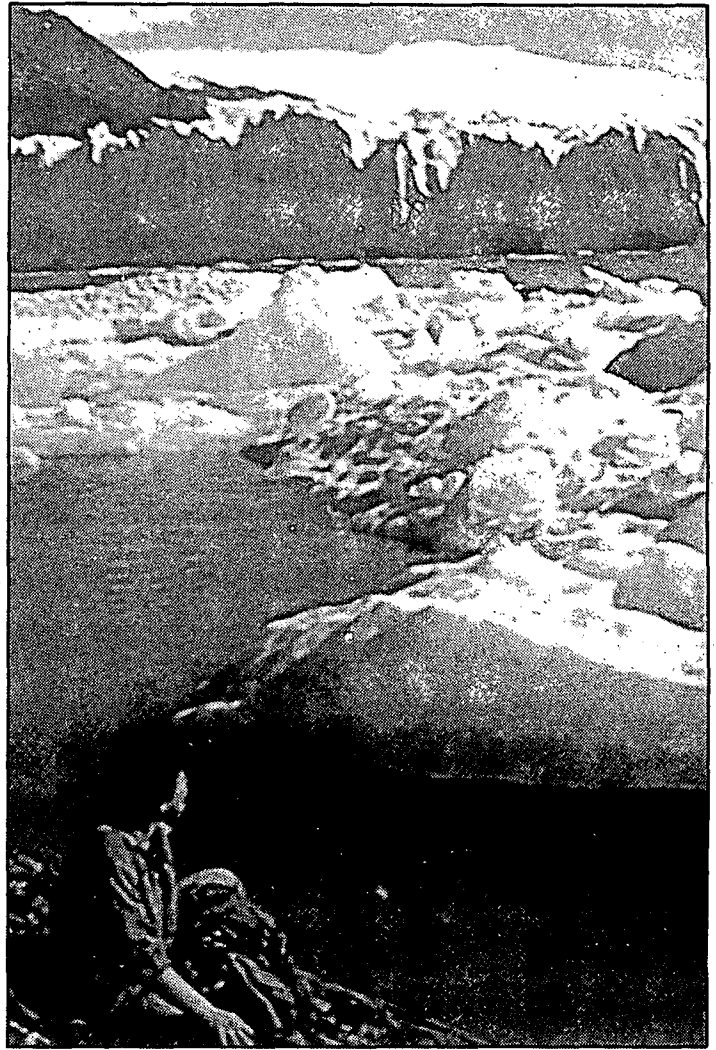
Del 4 a l'11 d'octubre

Un itinerari complet de 8 dies de durada.

Visita dels llocs bíblics tradicionals, des de la Judea, amb
la ciutat de Jerusalem, fins a la Galilea, i la franja litoral.

Vivència religiosa intensa, amb celebracions litúrgiques,
de lectures i pregària, i amb conferències bíbliques i
espirituals.

Anar a Terra Santa amb "CATALUNYA CRISTIANA"
és gaudir del missatge a cada lloc sant i donar suport a la
nostra premsa cristiana.

ARGENTINA i XILE

Del 2 al 21 de novembre

- * BUENOS AIRES i santuari de Luján.
- * SANTA CRUZ: Gelers Perito Moreno i del Lago Argentino.
- * PENÍNSULA VALDÉS: les balenes, els pingüins...
- * ELS BOSCOS I LLACS DE L'OEST. Bariloche.
- * PER TERRES DE XILE: Puerto Montt i illa de Chiloé.
Llac de Llanquihue. Santiago, Viña del Mar, Valparaíso...
- * LES CASCADES DE L'IGUAÇÚ (Argentina i Brasil). Itaipú.
- * SAN IGNACIO. Misions jesuítiques guaranís.

Pensió completa i totes les excursions compreses
Àpats i carn a la brasa, a "churrascarias" i restaurants,
i a la famosa Costanera, de Buenos Aires
Amb l'assistència tècnica de Thomas Travel, de Buenos Aires

*Demaneu més informació per telèfon, per correu o bé
personalment a l'associació
AMICS DE "CATALUNYA CRISTIANA"*

Demaneu més informació per telèfon, per correu o bé personalment

**LECTORS / SUBSCRIPTORS I AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA, UN ESFORÇ CONJUNT I NECESSARI
PEL MANTENIMENT DE "CATALUNYA CRISTIANA" COM A MITJÀ INFORMATIU DE LA NOSTRA ESGLÉSIA**

Compte per a aportacions: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, 2011 - 3040 - 5-249-76
Adreça de l'Associació d'Amics: Plaça d'Urquinaona, 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel.(93) 301 37 18

EDITORIAL

Cop d'estat a la Unió Soviètica

Poques hores després que el Papa Joan Pau II celebrés amb exultació la felicitat trobada dels joves cristians de l'Europa de l'Oest i de l'Europa de l'Est... ens sorprèn la notícia d'un cop d'estat a la Unió Soviètica. Què ha passat?

Tot just, per dir-ho amb paraules del mateix Pontífex, els europeus començàvem a respirar amb tots dos pulmons quan el fantasma totalitari torna a planar sobre aquell vastíssim mosaic d'ètnies i de nacions. És molt aviat encara —escrivim arran de les primeres notícies— per a fer-nos una idea exacta de la situació. Però no podem deixar d'expressar la nostra preocupació per la continuïtat, ara amenaçada, d'un procés d'obertura en el qual tantes esperances teníem posades.

Ens preocupa, en primer lloc, la llibertat religiosa dels ciutadans de l'URSS i, especialment, la dels nostres germans en la fe. Gorbatxev, complint la paraula donada al Papa, havia enllestit la llei de llibertat religiosa i, com a conseqüència, les esglésies locals d'Ucraïna, de Lituània i de Bielorússia començaven a reorganitzar-se. Aquest any mateix, entre els mesos de gener i de maig, el Papa havia nomenat una trentena de nous bisbes i un administrador apostòlic per a Moscou. Tot semblava a punt per a l'anunciada visita de Joan Pau als catòlics de la Unió Soviètica, sortits, fa molt poc, de les catacumbes... I ara, què?

Ens preocupa, igualment, el que pugui esdevenir-se amb tot el procés de democratització que l'home de la perestroika, amb totes les seves limitacions i les seves contradiccions, havia engegat i menava endavant.

La població soviètica ha patit molt i està profundament cansada. La manca dels recursos més indispensables per a la vida de cada dia els ha fet escèptics davant totes les polítiques. Quina serà la seva sort?

Alguns observadors insinuen la possibilitat d'una nova estratègia soviètica tendent a la liberalització econòmica deixant intacta la dictadura ideològica... Però la llibertat és indivisible i no en pot ser amputada la seva part més noble, la que l'home, malgrat necessitats més immediates, no deixa mai d'anhelar.

Preguem pels nostres germans de l'URSS i fem-los costat amb la nostra solidaritat, que els l'hem d'expressar de totes les maneres que estiguin al nostre abast.

Amb dolor, ràbia i impotència he sentit les primeres notícies relatives al cop d'Estat de la Unió Soviètica. Amb consternació he sabut que el president Mikhaïl Gorbatxov ha estat destituït de la manera cínica i barroera que el totalitarisme comunista ens tenia acostumat en altre temps. On queda ara la perestroika, la glàsnost, i aquells contactes esperançadors entre Est i Oest per

actuat sense entranyes. Per què l'Exèrcit Roig i els buròcrates del PCUS, amb les atribucions que tenien, i que Gorbatxov no havia revocat pas, van inhibir-se davant del greu problema de distribució de queviures a les botigues del país? Ara, amb tot el cinisme del món, han inclòs aquesta necessària tasca dins del seu programa de "salvació de la pàtria". I el poble, gràcies a aquests "salvadors", potser podrà comprar vianda i vestit; i potser més d'un i més de dos donaran gràcies a aquests "salvadors", i un cop paït el rosegó de pa, demanaran moltes més coses que ja havien començat a tastar.

Hi ha exèrcits i exèrcits —ho vam dir ja en ocasió

del nostre comentari quan la Guerra del Golf—. Hi ha exèrcits que consideren el país sencer com una immensa caserna, de la qual ells, els generals i oficials, són els únics amb dret a privilegis. Hi ha d'altres exèrcits que, tot i disposar de la força de les armes, saben que hi ha una societat civil a qui han de retre comptes. Això —diguin el que diguin alguns— marca una diferència notable entre països i entre blocs polítics i militars. Molt difícil ho tindran ara les democràcies occidentals per neutralitzar la brutal maniobra d'un exèrcit com el soviètic, que és el segon del món en potencial i que disposa d'un arsenal nuclear suficient per esborrar la vida del planeta. Però, que no oblidin aquests arrogants i emmedallats generals i coronels —i que no ho oblidin tampoc els buròcrates del PCUS que els fan de lacais— que el tast de la llibertat, que els pobles de la Unió havien començat a assaborir amb penes i treballs, impedirà que les coses puguin tornar a ser exactament com abans de la perestroika. Que no oblidin, tant l'Exèrcit Roig com el Partit Comunista, que l'any 1990 a Berlín el poble va enderrocar molt més que un simple mur de pedra: va enderrocar la por a la llibertat.

■ Jordi Bassas i Ribalta

Amb dolor i ràbia

acabar amb la guerra freda i establir un nou ordre mundial més just i pacífic?

Tots ho temíem ja fa temps, però ens costava de creure que les nostres temences poguessin veure's confirmades d'una forma tan brutal. Els reaccionaris —i mai tan escaient l'adjectiu com en aquest cas— s'han sortit amb la seva. Al·legaran justificacions ètiques de tot tipus: el manteniment de l'ordre, la lluita contra el caos econòmic i social, contra la disgregació del país, contra la corrupció... però només podran enganyar els il·lusos i obcecats de sempre, i només han estat aplaudits pels dirigents de països tant significatius com Cuba, Líbia, Iraq, i també per alguns portaveus de l'OAP. Però, els qui tenim un brida sentit comú, no ens podem enganyar —sobretot els qui hem viscut quaranta anys de mentida política insitucionalitzada. Als anys trenta, una sòrdida conspiració va fer fracassar l'intent de república democràtica a Espanya, ja des del moment de la seva proclamació: també des del primer moment, les urpes de la conspiració traïdora han sotjat la tasca d'un home honest que tenia la gosadia de voler la pau, la llibertat i el benestar dels homes i dones del seu país, la Unió Soviètica.

I, com sempre, els conspiradors han

RESPIR

Sense cap mala intenció

Em doldria que algú es prengués malament aquest RESPIR, o que algú s'hi sentís al·ludit. És amb la més bona fe del món que explico una cosa que un dia em va explicar un monjo foraster; tal com me la va explicar, l'explico, i, sense enfadar-s'hi, que cadascú en faci el que vulgui. Diu que una vegada en un monestir un monjo s'estava morint de vell; tenia el cos molt afeblit, però el cap ben clar encara. I era molt piadosos; un sant monjo, deien uns; un home molt edificant, hi afegien uns altres. I tothom se l'estimava i l'anava a veure i li feia companyia. Un dia l'abat li insinuà que potser ja fóra bon moment per a confessar-se i disposar-se a rebre el Senyor. Cal afegir que la mort no feia ni gota de por per al nostre monjo malalt. I ara ve la cosa curiosa: el vellet piados, en sentir què li proposava l'abat, se'l mirà, estranyat, i li feu de resposta: "Confessar-me? De què, Pare Abat? Si jo mai no he manat!". Repeteixo que em doldria molt que algú s'hi enfadés, o s'ho prengués malament. És una simple història!

■ Miquel Estradé

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Sots-directors: Francesc Malsosa Riera i Mons. Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquer; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Esteve Busquets; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collell; Francesc Gamissans; Núria Giral; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaja; Tomàs Puntí; Joan Salvador; David Vidal; Pere Vives; Manuel Valls; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell; Antoni Munné.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Dolors Viñas, SABADELL; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Miracle,

TORREDEMBARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carlos Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Resta d'Europa: 11.960 Ptes. □ Amèrica, Àfrica i Filipines: 16.120 Ptes. □ Àsia més oriental i Oceania: 22.360 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Angels, c/ València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA.

D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

Els amics que se'n van: mossèn Joan Oriol (i 3)

Lallarga etapa barcelonina de rector de parròquia, a Crist Rei, de la Sagrera (1967-1982) i a la Bonanova (1983-1991), és la de la plenitud humana i sacerdotal de mossèn Oriol. El seu sentit d'Església, tan arrelat i tan provat, madurarà i es desplegarà en la universalitat de la vida parroquial. La de la parròquia no és, ni cal dir-ho, una universalitat en sentit geogràfic: des d'aquest punt de vista, l'àmbit parroquial és, per definició, limitat, i només assolirà la seva grandesa en la comunió diocesana i catòlica. És universalitat del teixit eclesial i social: d'edats i de sexes, d'estaments i de carismes, de grups i d'associacions, de circumstàncies humanes i de nivells de fe... Quan un prevere, com va ser el cas de mossèn Oriol, és fet rector, és a dir, primer servidor d'una parròquia, aprèn a subordinar progressivament els seus gustos i els seus dons al bé de tots els fills de l'Església. És un procés de paternitat espiritual que va deixant enrera la pruja juvenil de "realitzar-se" i va afinant la responsabilitat de la realització dels altres. No és que els dons, recursos o especialitzacions personals desapareguin, sinó que són posats al servei concret de les persones amb rostres i amb noms precisos.

Així mossèn Oriol, tan enamorat de la litúrgia i tan capaç de fer-la viure, converteix les celebracions, sobretot la de la Missa, en el centre de l'activitat parroquial. Un centre comunitari viu, joïós, obert i, també, bell i atractiu. Altament, com seria possible de dir als allunyats, a l'hora de l'acció missionera, allò tan decisiu de "veni i veureu"...? A la Sagrera, el començament del seu ministeri coincideix amb el moment de la reforma litúrgica i ell hi posa entusiasme i encert. La seva preparació de les homilies és especialment conscienciosa. Suscita, ben aviat, un cercle d'animadors; de cantaires amb gust i de lectors. Sap ser, amb bona pedagogia, exigent i engrescador alhora. I pensa en tots: es preocupa de fer igualment vives les celebracions en llengua castellana i té detalls com el de vetllar especialment la missa de la vigília de Nadal pensant en els qui, pels seus costums, difícilment podran anar a la Missa del Gall...

Una característica que vull subratllar de mossèn Oriol —no és possible, en aquest espai, esmentar-ne gaires— és la seva capacitat de fer amistat. Entre els feligresos i amb molts allunyats, entre els catequistes i els col·laboradors, no va ser mai simplement el rector, sinó l'amic i, sovint, el confident de les hores difícils. Vaig ser-ne testimoni en els anys que coincidírem a Crist Rei.

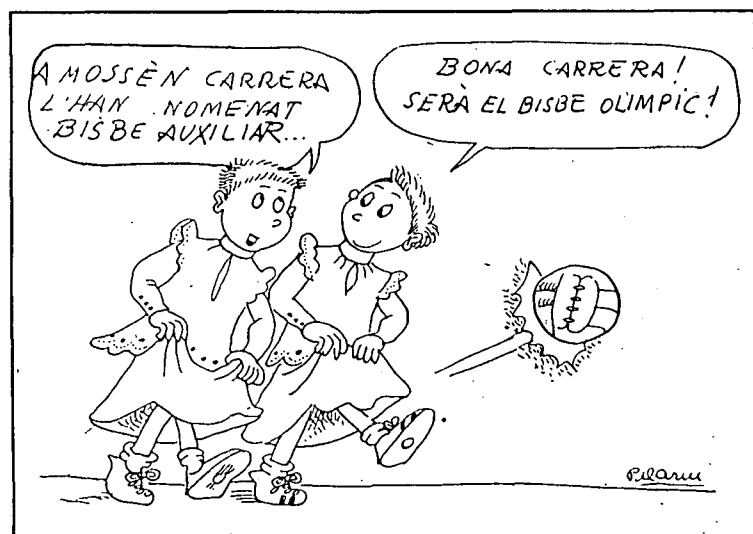
Enmig de tot aquest treball, mossèn Oriol madurava espiritualment. Els seus apunts palesen una profunditat en l'oració i en el seu diàleg interior amb el Senyor —"per ell treball i per a ell és la meua veu"— i amb la Mare de Déu, que es va accentuant en els últims anys, sobretot a partir dels exercicis espirituals que fa, el 1988, amb el pare Renau. L'Esperit li va augmentant la fortalesa amb què afrontarà la darrera prova de la malaltia i de la mort.

No sabia cloure aquesta evocació de l'enyorat amic sense una molt breu al·lusió a alguns problemes que van constituir la seva creu dels últims anys. A l'hora de projectar i d'organitzar l'activitat pastoral de la Bonanova, topà —com ja li havia passat, més en petit, a Crist Rei— amb actituds contràries a les seves d'un grup notable de feligresos. Ell, que no era home d'ambigüitats, prengué les decisions que va creure necessàries i això va fer que un cert sector de la feligresia, de "línia avançada", com se sol dir, restés al marge de la nova etapa de la vida parroquial. Sempre en portà la ferida: "prego molt sovint per ell, per la concòrdia, pel seu retorn", escriu en una de les seves llibretes d'apunts personals. Sens dubte, ells també van patir-hi. Ara bé, deixant de banda els errors de capteniment i els defectes temperamentals en què vagi poder caure mossèn Oriol, la via pastoral que va obrir va ser conciliar, positiva i eclesialment madura. Al marge de polèmiques menors, bé cal adonar-se que mossèn Oriol va saber ser allò que, en altres ocasions, jo he anomenat un "post-progressista". És a dir, amb la mateixa llibertat d'esperit amb què va viure la gran revisió conciliar, va ser capaç de revisar algunes errades de l'època post-conciliar. No es va dedicar a "autocelebrar-se", en l'expressió de Lustiger, sinó que va descobrir que, com diu el mateix arquebisbe de París, "ara faviem trobat la mida exacta de les amenaces i de les desgràcies que pesen sobre el món". ("Monde, 3-12-1985).

Un dels poemes de mossèn Oriol ha passat a formar part del nostre repertori de cants litúrgics i és, precisament, una invitació a la valentia enmig de tota prova. Cantant-lo, recordem la força del seu esperit: "Poble immens, poble que avança, / no temis la fosca que pertot s'estén; / la teva llum t'acompanya; / fes la teva ruta, la cara al vent".

■ **J. Carrera Planas**
Bisbe electe

ACUDIT

Determinats sectors de la societat, encapçalats pel Govern i nombrosos mitjans de comunicació —que aconsegueixen que la voluntat d'alguns sembli la de molts—, pretenen la despenalització total de l'avortament mitjançant una llei de terminis, basant-se en el fet que això és el que demana la realitat social, i que oposar-s'hi és una hipocresia moral.

La seva lluita em sembla tan cega que, a part d'ignorar que existeix una sentència del Tribunal Constitucional totalment contrària, abonen sense prejudicis amb l'indult, un Herodes dels temps moderns, que a diferència de l'antic cobra per cada nen que mata.

Sembla insensat basar-se en la realitat social per defensar una llei que permeti avortar lliurement durant les primeres setmanes de l'embaràs. Tingueu en compte que, a l'empara de la "realitat social", ens podem carregar un per un tots els delictes del Codi Penal. Si contaminar l'ambient natural o defraudar Hisenda li és més fàcil a una multinacional que a una petita empresa, eliminem el delictes ecològic i fiscal. Si assassinar és menys arriscat per a un terrorista de la

la vida? O potser la llibertat sexual? Si es vol defensar això, la solució consisteix a aplicar condemnes més greus al violador, i per altra banda acollir la dona per tal que acabi acceptant el nen —moltes ho fan— o el doni en adopció. A sant de què ha de pagar amb la seva vida un tercer —un nen— totalment aliè a l'acció delictiva?

El motiu tercer que fa legal l'avortament és el perill per a la salut de la mare, que és on s'agafa la majoria. Tornem als fonaments del Dret Penal, adret mereix més protecció per part de l'Estat, la vida o la salut? La vida d'un nen o la salut d'una dona? Per què hom castiga més greument l'assassinat que les lesions? Perquè en el primer cas hom defensa la vida, i en el segon la integritat física. Per què amb l'avortament s'oblida aquesta màxima de la ciència jurídic-penal? Molts parlen, però ningú no dona raons que no siguin equiparables a d'altres que també servirien per despenalitzar altres delictes. Perquè actualment no hi ha cap científic seriós —és a dir, que pugui demostrar el que diu— al món que discuteixi l'existència d'un ésser humà des de la concepció. Discuteixen només sobre la dignitat, però, està la dignitat per damunt de la vida?

El Tribunal Suprem tindrà les seves raons per haver absolut una dona per estat de necessitat. Tot i desconec el contingut complet de la sentència, pel que hom ha publicat dedueixo que aquella dona podia haver matat, amb més raons, el seu fill gran, que gasta molt més que un nadó. Per altra banda, el problema

La barbaritat jurídica de l'avortament

potentada ETA que per a un atracador de La Mina, despenalitzem l'assassinat. Si desertar resulta menys arriscat per a un fill d'un capità general que per a un treballador de la Seat, suprimim el delictes de desertió. Ens anem carregant els fonaments del Dret Penal?

El Dret Penal existeix per defensar en la societat uns béns i drets necessitats especialment de protecció, béns i drets que hom considera prou importants com per usar la coacció de l'Estat. Els primers drets que defensa el Codi Penal són els de les persones, i el primer d'aquests és el dret a la vida, d'acord amb la Constitució.

Examinem la llei d'avortament actual. En primer lloc, hom permet avortar per possible malformació de l'embrió. Deixant a part que a la pràctica s'han al·legat en molt poques ocasions (i les lleis s'han de dictar en interès general, no per casos excepcionals), no s'ha pogut demostrar mai la posterior malformació. Però és que, a més, encara que aquest cas es donés habitualment, en permetre l'avortament estem aplicant les teories nazis de la selecció de races. Què és el més important, la vida o la dignitat segons l'entengui l'Estat? Si està pel damunt la dignitat així interpretada, per què no podem matar el primer mongòlic que trobem pel carrer?

El segon supòsit que permet avortar es que l'embaràs sigui conseqüència de violació. Els casos produïts són comptats amb els dits de la mà, i el mateix cal dir sobre la finalitat general que han de tenir les lleis. També es defensa aquí la dignitat, per sobre

l'havia de tenir resolt abans l'Administració, concedint ajuts a les embarassades amb problemes econòmics. Què fa el Ministeri d'Afers Socials?

El que és segur que no té cap raó és el Fiscal de l'Estat quan donà instruccions a tots els fiscals dels països perquè demanin l'exempció per estat de necessitat en tots els judicis d'avortament. Fa un trist servei a la societat aquest senyor, ja que a banda que demostra una vergonyosa dependència del Govern que està prohibida per la Constitució, oblida que generalitzar una circumstància eximent és, potser, el triomf de la política, però al preu de la mort del Dret.

Si us plau, no perdeu el poc cap que ens queda. Si hem vist la barbaritat jurídica i moral que representa la llei d'avortament vigent, imaginem què representaria una llei de terminis. La guerra declarada a l'ésser humà, pel sol fet de ser més petit.

I el millor de tot és que tot això té remei, un remei no solament jurídic i moral sinó més senzill, més barat i més just. Per què tenim tan marginats els pares que no poden tenir fills, i que si no fos permès l'avortament —donant solucions, il·lusió i ajut a les embarassades fins al moment del part— veurien satisfets els seus desitjos —ara dramàticament frustrats per manca de nadons— de paternitat adoptiva?

■ **Pau Saumell Lladó**
Advocat

RTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES

◆ Religió a la ràdio

• **Sr. Director:**

La lectura de l'Editorial del 11.7.91, "El nou ideari de la COPE", em porta a fer paleses unes valoracions sobre programes religiosos radiofònics.

Em semblen vàlids els de la COPE: "Con la luz de la mañana", de Joan Bestard, i "Línea COPE". No així l'actual "Buenos días nos dé Dios", de les 6 el matí, per Ràdio Nacional d'Espanya 1; si ja amb el pretext d'un canvi de programació el van situar a una hora tan desavinent, la realitat és que és escoltat per la gent matiner i més ara que precedeix les primeres notícies del dia.

Enyorem l'anterior etapa en la què els responsables del "Buenos días nos dé Dios" donaven un missatge clar, reduït a un sol tema i ben sovint, cas de D. Félix Núñez, amb un toc d'humor que el feia apropiat per a l'hora de desvetllar-se. Ara crec que no estan encertats els qui presenten els temes poèticament i amb múlti-

ples idees que si serien escaients a ple dia no deixen record abans de l'albada.

Valdria la pena cuidar aquest espai que ens és ofert per evangelitzar; jo el posaria en mans d'uns que fossin bons catequistes d'infants acostumats a emprar idees clares i gràcia en la forma d'expressar-les.

JAUME MIRO
Lleida

◆ La confessió, avui

• **Sr. Director:**

Algunes vegades he llegit o sentit comentar sobre l'oblit o poca freqüència a la confessió, degut a una crisi i de la fe. Jo crec que també cal tenir en compte que avui són molts els catòlics que no estan d'acord amb una o altra qüestió del codi moral, tot i que procuren obrar amb rectitud de consciència, la qual tenen obligació de seguir. Aquests cristians no poden sotmetre's al consell o "dictamen" del confessor si no hi estan d'acord, si han de simular o silenciar llur discordança, els semblaria hipocresia. Tampoc són

capaçs de buscar astutament qui els concedeixi obrar més lliurement dins d'allò permisible del codi moral, doncs la qüestió no és precisament de permissibilitat sinó de sinceritat envers Déu.

Certament que qui obri amb rectitud de consciència, es a dir per amor a Déu i al próisme, també pot equivocar-se objectivament, però no cometrà res que consideri contrari a la llei divina mentre mantingui aquesta actitud de fe. De totes maneres jo crec que la rectitud de consciència està avui més valorada o considerada. Sembla que la confessió no té tan l'aspecte de tribunal, sinó de reconciliació amb Déu i els germans.

JAUME BOADELLA
CASAMITJANA
Valldoreix

◆ "Catalunya Cristiana" al tren

• **Sr. Director:**

En aquests dies d'estiu en què

Pocs dies després de la mort de W.A. Mozart, Joseph Haydn va escriure des de Londres, el 20 de desembre de 1791: "La posteritat no retrobarà en cent anys un talent semblant". I més de cent anys, perquè d'ençà de la seva mort hi ha hagut compositors que abocaren llur geni en un sol gènere, sia la música simfònica com, entre altres, Beethoven, Brahms, Bruckner, Mahler, sia l'òpera, com Wagner i Weber, sia la música instrumental, com Schumann i Chopin. En tots aquests, les incursions en altres gèneres han estat menors en quantitat i moltes vegades, en qualitat. Però deixant a part Igor Stravinsky, ningú com W.A. Mozart ha estat el compositor universal que ha fet obres mestres per la música simfònica, de cambra, de teatre, d'instrument solista, mú-

d'al·legros, minuets i rondós, s'hi troben els tendres andantes meditatis. O en Don Giovanni, que és la tragèdia de l'home que prescindeix de la noció del bé i del mal en la conquesta del plaer ("Ma in Spagna son già mille e tre"), arrogant, topa amb el judici ineluctable de la mort.

Músic i criat

Les corts reials, les cases principesques, els aristòcrates grans terratinents i els rics burgesos, tenien a llur servei un mestre de capella que també tenia al seu càrrec la música profana pels concerts i els balls de les festes. Aquests músics patien un tractament a nivell de criat. Molts d'ells prestaven un doble servei d'ajuda de cambra i a l'ensens de director musical. Leopold Mozart era Kapellmeister auxiliar de l'Arquebisbe-Príncep de Salzburg, quan va néixer el seu fill Wolfgang Gottlieb (en llatí, Amadeus), que passà la infància en el regne de Christofus von Schratzenbach, prelat benigne, "amic dels nens, els pobres i els gossos", que mai va negar el permís a Leopold d'acompanyar el nen prodigi ("el fenomen", com digué Voltaire) en les tournées per les corts europees, on feia honor a Salzburg i al seu Arquebisbe. Però les coses canviaren quan el 1772 pujà al tron episcopal Hieronymus, comte Colloredo, gran senyor, poc amant de músiques: va prohibir les fugues llargues en les misses de la seva catedral. I de mal caràcter, malgrat ser pastor d'ànimes. Però sobre-

foren l'època de les obres mestres líriques i instrumentals, i durant els quals va escriure menys obres vocals per a l'església. Sols restà actiu l'organista. Això no significava allunyament de la fe, que es mantingué malgrat el conflicte amb el poder temporal eclesiàstic. Les seves cartes són eloqüents: "Déu està sempre davant meu. Confesso la seva omnipotència, temo la seva colera. Però reconec també el seu amor, compassió i misericòrdia. Ell no abandona mai el seu servidor". També al seu pare, encara al servei de l'Arquebisbe: "Tots dos (ell i Constanze) demanem a papà que estigui alegre i joïós pensant que si el gran muftí H.C. (Colloredo) és un miserable, almenys Déu és compassiu i misericordiós". El 13 de juny de 1781: "Vaig a missa cada diumenge i, si és possible, els dies de cada dia". I un testimoni de J. Friederich Rochtlicht present en una conversa del compositor amb el "cantor" Doles a Leipzig, dos anys abans de morir: "Vostè no entén el que vol dir: 'Agnus Dei qui tollis peccata mundi'. Però quan s'ha estat introduït des de la primera infància en el santuari místic de la nostra religió, quan s'ha assistit als oficis amb el cor tot inflammat... sortint-ne després més lleuger, com elevat interiorment, es declaraven benaurats aquells que s'agenollaven per rebre el sagrament... la música semblava dir suaument joïosa en el fons del cor de qui s'agenollava: 'Benedictus qui venit in nomine Domini'... llavors, és ben bé una altra cosa". (Allgemeine Musikalisches Zeitung, Leipzig, 15 d'abril de 1801).

Compositor catòlic i francmaçó

Però no cal caure en l'hagiografia apologètica quan es parla de Mozart. Com tampoc afirmar que a partir d'una certa època, va deixar de ser un bon catòlic perquè es va fer francmaçó. El 14 de desembre de 1784, tres anys després de la ruptura amb Colloredo, entre la composició de la Missa solemne en do menor i l'Oratori "David penitent", Mozart s'afilià a la Loggia maçònica vienesa "Zur Wohltätigkeit" (Beneficència). No s'ha de judicar aquest fet partint dels criteris d'avui. No s'hi va apuntar per revengisme, sinó perquè l'atreia el simbolisme i el caràcter esotèric de la francmaçoneria i, a més, les lògies li permetien compondre lliurement, mentre la música destinada a l'església estava subjecta a nombroses limitacions.

En aquell temps precis no hi havia contradicció a Viena entre ser catòlic i francmaçó. La butlla de Climent XII condemnant la francmaçoneria no havia estat promulgada ni per Maria-Teresa, de qui el marit era membre de la maçoneria, ni per Josep II; ambdós la volien controlar organitzant-la sota llurs directives. Jurídicament els francmaçons austríacs estaven en regla. Les lògies a Viena no eren antireligioses ni anticlericals. Una mica tocades pels vents de la il·lustració que venien de França, però molt menys anti-institucionals que certs moviments contestataris del post Concili Vaticà II. Molts sacerdots i alts dignataris de l'Església n'eren membres; i encara es troben devocionaris destinats a les lògies, totalment ortodoxos. Això no obstant, el 1794, l'Emperador Leopold II, tement connexions entre alguns maçons de Viena i els maçons "il·luminats" de París, que havien fomentat la Revolució, va clausurar la maçoneria a l'Imperi.

■ Lluís Serrallach

CAPÍTOL (I)

W.A. MOZART, músic cristià

sica per ballar i música d'església.

El film "Amadeus", extret d'una obra teatral de Peter Shaffer, ha donat un èxit popular a la figura de Mozart com no n'havia gaudit en els dos-cents anys de la seva mort. Obra més reeixida a reproduir vistosament el quadre on vivia el compositor, que no pas la veritat biogràfica. Però, no obstant, el gran públic l'ha descobert i l'ha apreciat per la seva gràcia, la frescor juvenil i, fins i tot, per la seva elegància, que eren paleses en la pel·lícula. Qualitats que també apreciaren els seus contemporanis, malgrat que quedaren en la superfície de l'efecte virtuosista de l'infant prodigi. Mozart, però, va servir sempre la infància espiritual que li permeté superar dificultats de tota mena i no perdre la joia interior que provenia, sens cap dubte, d'una fe religiosa arrelada en el seu cor des de l'ús de raó. En l'exterior era maliciós, frívol i tot, deliciós en les (aparentment) fàcils melodies. Mes, sota la informalitat externa, hi ha la profunditat d'un home que, enfrontat amb el seu destí etern, té consciència del drama humà. Dualitat que està, per exemple, en les sonates per piano: enmig

tot, gens disposat que un membre del seu servei treballés fora de casa. Aviat va emprendre la tasca de donar lliçons de disciplina a qui no era més que un músic de cort, un simple criat. L'adolescent s'havia fet un renom, i una obra ja, a Munich, a Mannheim i a altres llocs; però al retorn de les tournées, W. Amadeus havia de suportar les insofribles "crides a l'ordre" del seu amo. Les coses s'enverinaren fins que a Viena, al 1781, on l'Arquebisbe havia anat amb la seva casa, a la qual Mozart pertanyia, tingué lloc la ruptura, violenta i escandalosa, com ja se sap, condimentada amb injúries i rubricada pel comte Arno, amb la il·lustre puntada de peu al cul de Mozart, que feia d'ell un músic lliure, el primer de la història de la música, però també un disident de Salzburg, la seva ciutat natal.

Lliure

Després de l'escena humiliant, seguiren per a Mozart, lliurat als entusiasmes o les indiferències dels vel·litosos empresaris, del públic i els poderosos, uns quants anys que

CARTES • CARTES • CARTES • CARTE

ens desplaçem sovint d'un lloc a un altre és molt difícil trobar el testimoniatge de l'evangeli.

Però l'altre dia tornant de la platja vaig tenir una gran alegria: després de pujar al tren i seure, vaig veure en un seient de més endavant un senyor que estava llegint la nostra "Catalunya-Cristiana". Tot i que no el coneixia de res, vaig dir-me a mi mateixa: "mira, un amic meu!" De fet aquell senyor estava evangelitzant, donat que mentre ell fullava el setmanari, els altres tafanejaven les altres planes de "Catalunya Cristiana".

En els temps actuals, és tan bonic fets així que ens hauriem d'encoratjar tots plegats i fer com el nostre diví Mestre, que anava amunt i avall predicant el seu missatge.

M. ANTÒNIA EVANGELISTA

◆ Relacions Església-Estat

• Sr. Director:
El President del Govern espanyol,

en ocasió de la inauguració a Moscou del seminari sobre la transició política espanyola; entre altres re-levants manifestacions va dir que "l'Església Catòlica durant aquella fase no va interferir en la llibertat d'opció dels ciutadans en el terreny estrictament polític", afegint que "ja no estaria tan segur de que la situació avui sigui la mateixa".

Felipe González ha fet aquestes manifestacions, no en cap indret d'Espanya, ans al contrari, ho ha fet en un país, fins ara, campió mundial de l'ateisme oficial i que va tenir el règim dictatorial més perllongat de la història moderna.

Seria interessant també que el polític socialista espanyol ens digués amb total sinceritat si la gestió del seu Govern ha estat o no ha estat, en general i d'ençà el 1982, hàbilment bel·ligerant contra l'Església Catòlica a Espanya.

PERE FIGUERES JOU

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació S.O.S. Kinderdorf (adherida a la UNESCO)

Vols donar una llar a infants que no en tinguin?

Desitjo fer-me **AMIC D'ALDEES INFANTILS S.O.S. DE CATALUNYA**
Passeig de Sant Gervasi, 24 - 08022 Barcelona - Tels. 417 75 39

1.- Amb la subscripció de:

_____ Ptes.

que farà efectives amb pagament: ☐ Trimestral ☐ Semestral ☐ Anual

2.- Apadrinant a:

Un infant amb 2.500 ptes. al mes. ☐

Una casa amb 10.000 ptes. al mes. ☐

Nom i dos cognoms:

Adreça:

Població:

Banc o Caixa d'Estalvis:

Agència:

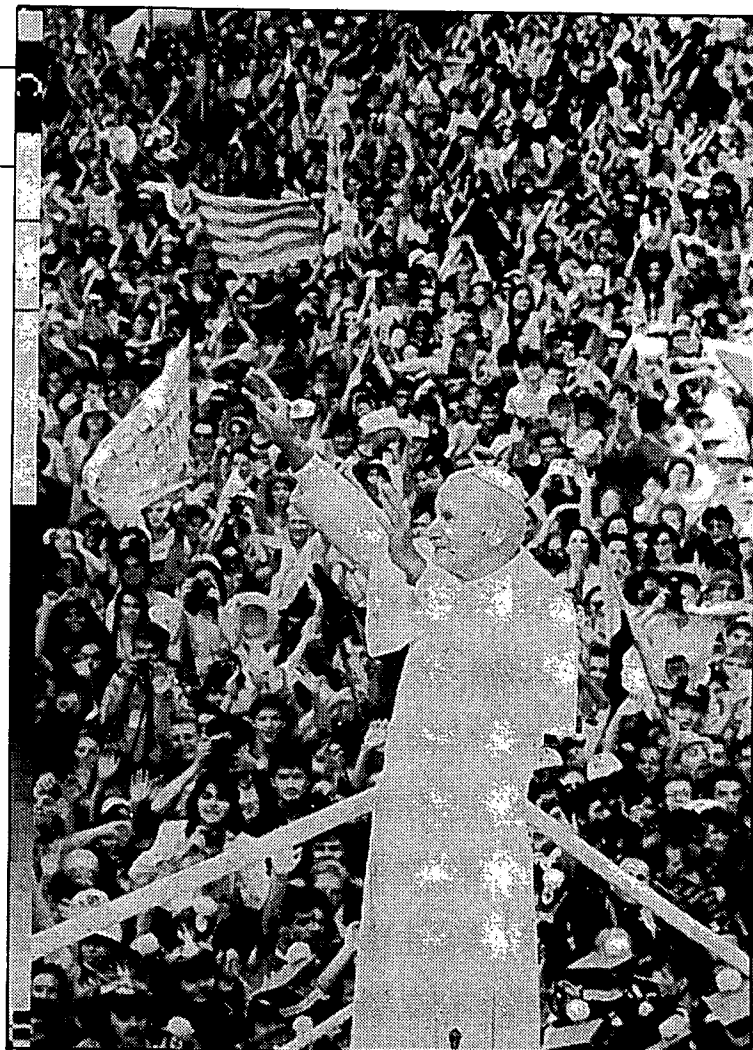
Direcció:

Compte corrent o Llibreta d'Estalvis núm.:

Senyali amb una X els requadres que li interessin.

VI Jornada Mundial de la Joventut: "Heu rebut un esperit d'adopció, de fills de Déu"

Joan Pau II: "Joves, caleu foc arreu del món, amb Maria, i ningú no podrà apagar-lo!"

El papa Joan Pau II saluda els joves en la preparació de la Missa del 14 d'agost. El papa ha congregat més d'un milió i mig de joves d'arreu del món, el 15 d'agost, i els ha beneït durant l'esdeveniment.

Czestochowa.— La Sisena Jornada Mundial de la Joventut, celebrada aquest any a Czestochowa (Polònia) els dies 14 i 15 d'agost, ha aplegat, segons les fonts oficials, entre un milió i mig i dos milions de joves d'arreu del món, la qual cosa constitueix la més gran concentració juvenil de la història.

Els "rècords" mundials de multituds abans de Czestochowa'91, dels quals se'n té constància, i deixant de banda les concentracions de tipus polític, les xifres de les quals tot sovint es manipulen per raons comprensibles, els té també l'actual papa Joan Pau II, a Mèxic-1979, a Espanya-1982 i a la mateixa Polònia-1979, però sempre eren grups de gent de tota mena i de totes les edats. La VI Jornada juvenil ha fet a miques totes les previsions.

Fòrum d'estudi i catequesi

La Jornada va ser precedida per un Fòrum d'estudi, amb 250 representants dels joves d'arreu del món que els dies 14 i 15 es reuniren a l'esplanada de Jasna Góra (Mont Clar). Durant el Fòrum, es van discutir les bases de futur de la joventut de l'any 2000 des de la perspectiva cristiana.

Els dies 11, 12 i 13 foren de preparació immediata de la Jornada, que consistí en una catequesi matinal per grups lingüístics, impartida, en el cas dels procedents de l'àrea hispànica, com es diu allà, pels Arquebisbes Rouco i Sebastián i pel Cardenal argentí Eduardo Pironio, President del Consell Pontifici per als Laics i un dels protagonistes principals de l'organització de la Trobada. En aquesta catequesi es va reflexionar sobre la "Llibertat en la societat d'avui", "Les possibilitats de ser lliure dins el camí de l'Evangeli" i "L'Esperit Sant com a constructor de la unitat dels cristians".

Paralelismes d'Orient i Occident

Si hi ha cap "tema" que ha estat planant per damunt de totes les qüestions tractades aquests dies, i també els dies 14 i 15, aquest "tema" ha estat sens dubte l'Esperit Sant, a qui el Sant Pare s'ha referit no sols com a "Inspirador de virtuts", "Espòs de Maria, la Mare de Déu", "Font de fortaleza apostòlica" i "Distribuïdor de missions i de dons", sinó com a veritable artífex del "miracle" esdevingut als països de l'Est que han reconquerit la llibertat perduda:

"L'Esperit Sant ens dona la Llibertat".

Aquestes sessions preparatòries eren seguides per col·loquis més o menys informals d'intercanvi d'experiències, que assolien un grau de dramatisme bastant fort quan tocava el torn de parlar als testimonis vinguts dels països de l'Est, que explicaven com s'ho feien per ser fidels a la fe i als costums cristians en un ambient de persecució institucional.

També feien pensar, però, els testimonis d'alguns dels joves occidentals, que explicaven altres experiències similars viscudes en alguns dels anomenats "països lliures", on, segons deien, a vegades era també prou difícil ser coherent amb les pròpies creences cristianes, perquè el món consumista va per un camí molt diferent, i arriba a titllar a vegades fins i tot de "sectaris" els qui no van a favor del corrent majoritari de la societat i són plenament conseqüents amb les exigències evangèliques de la pobresa o la humilitat, i amb la necessitat de pregar, de fer penitència o de rebre els sagraments.

A les tardes, els joves que participaven en aquesta fase preparatòria anaven a concerts, a representacions teatrals organitzades per a l'ocasió o a diversos fòrums dirigits per joves sobre els diferents problemes i reptes de cara al futur. Un altre cop, els fòrums dels països de l'Est van ser els que més gent aplegaven.

"Fa setanta anys que s'esperen a veure el Papa"

"La profecia del papa sobre la unitat d'Europa s'ha complert",

deia el metge català Joaquim Navarro-Valls, cap de premsa de la Santa Seu, en unes declaracions als periodistes des de Czestochowa. Una unitat que es palesa no sols en el fet real d'aquella gernació de joves d'arreu del continent europeu — i també d'arreu del món, fins i tot de Cuba, i de molts països de l'Orient Mitjà —, sinó també en detalls ben fraternals, com el d'aquells valencianets que deixaren el seu lloc privilegiat al costat de l'estrada perquè l'ocupessin uns russos acabats d'arribar no se sap amb quins mitjans de la frontera, sense cèntims, sense aliments i gairebé sense roba. I, en demanar als valencians perquè havien cedit el lloc — que havien aconseguit després de moltes i moltes gestions —, deien: "Txé, pobra gent, si fa setanta anys que s'esperen a veure el Papa".

Detalls com aquest foren innombrables: semblava impossible, per exemple, poder atansar-se a les fonts, de cues que hi havia, i en canvi, si t'apropaves tothom et deixava passar, cosa ben difícil de veure en un ambient diferent d'aquell. La unitat es va fer palesa també amb la manera com s'havia resolt el problema de la munió d'idiomes representats. La fórmula era senzilla: de primer, fer moltes coses en llatí, un idioma que coneixen més o menys bé bona part dels europeus i que, a més, és la llengua de l'Església catòlica occidental; i segonament, instal·lar, a més dels sistemes de megafonia i de les pantalles gegants de televisió, un re-emissor de freqüència modulada amb prou canals per abastar la majoria dels idiomes, i fer traduccions simultànies a través d'aquests canals. Això

explica el fet que hi hagués tanta gent, durant tots els actes i també al llarg de la Missa, "escoltant la ràdio". De totes aquestes qüestions tecnològiques se n'ocuparen, sobretot, els italians: algunes empreses havien fet donacions importants, i d'altres havien deixat els equips tècnics que calien.

Una vigília ben poc folklòrica

La vetlla juvenil de l'Assumpció, al vespre del dia 14, ja la va presidir el papa Joan Pau II — "i no 'Papa Wojtyla', m'explicava un bisbe africà, perquè això inclou un matis com d' "aquest polonès que és Papa" que és normal que l'emprin certs mitjans informatius, però no els qui som part de l'Església, que sabem que el mestratge del Sant Pare està per sobre de fronteres i de condicions humanes, perquè qui el guia és l'Esperit Sant". La Vigília fou, en conjunt, una reflexió, del tot religiosa i ben poc folklòrica, sobre la Creu de Crist redemptor, la Bíblia com a Paraula de Déu adreçada als homes, i la devoció popular a les icones que representen la Mare de Déu.

Hores abans, Joan Pau II havia estat a Wadowice, al cementiri on són enterrats el seu pare Karol i la seva mare Emília. Anant-hi es va produir un inesperat "atac" d'una jove sudanesa, que volia abraçar el Papa de totes totes. La van parar els de l'equip de seguretat, però el Sant Pare ho va veure i va demanar que la deixessin atansar-s'hi. La pobre noia es va fondre en llàgrimes.

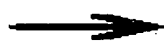
El "punt sublim" del pelegrinatge juvenil amb Pere a Czes-

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si estrobas sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·leglada. COSM. Balmes, 64, 3^a, 2^a. Tels. 317 41 44 - 302 59 83. Pref. Concertar entrevista.

tochowa, tal com digué un dels joves al Papa la vigília, havia de ser l'Eucaristia del dijous 15, dia de la Mare de Déu, a dos quarts de deu al "Monte do Polvo", de tanta pols com hi havia. I va ser una nit jove en tots el sentits —per la gent que hi havia i pel poc que van dormir—, però no ens podem aturar en les anèdotes...

Silenci impressionant

Les ganes de grescaven fer un parèntesi, benvingut i esperat d'altra banda, per centrar-se en el motiu principal del pelegrinatge a Czestochowa —la pregària— durant quatre hores i escaig, a partir de dos quarts de deu del matí del dia 15. Començava la Missa, i es féu un silenci impressionant, gairebé increïble. Un silenci que només va esclatar en aplaudiments —fins a dinou interrupcions— durant el sermó. L'homília es va centrar en la filiació divina que els cristians havíem rebut amb l'Esperit, la nova Europa unida que calia evangelitzar amb urgència, i la lluita que cal fer contra el pecat, al costat de la Maria triomfante de l'Apocalipsi, per servir la llibertat dels fills de Déu que Crist ens havia regalat per mitjà de la seva mort a la creu.

"No desil·lusioneu Crist, perquè la desil·lusió seria vostra"

A la fi de l'Eucaristia, que es va

celebrar en polonès i en llatí, a dos quarts i mig de dues, el Sant Pare va tornar a improvisar unes paraules —ja ho havia hagut de fer abans diverses vegades—, quan els **hiszpanski** es van fer notar altre cop amb els seus càntics i els seus crits d'entusiasme. I arribà l'hora del comiat, amb una consagració prèvia de Joan Pau II, en nom de tots els presents, a la Mare de Déu: **"Et consgrem tot allò nostre, i les nostres famílies. Volem pregar amb tu, Mare, per tots aquells que busquen el teu Fill, i també per tots els qui no volen saber-ne res... Benaurats els nets de cor: la impuresa engendra odi, homicidi i guerres... Ensenya'ns a crear una cultura i una civilització que, basada en la Llei de Déu, serveixi per construir la societat..."**

Després de cantar el "Regina coeli" —quan es cantaven aquests càntics que tothom coneixia, se't posava la pell de gallina: un milió o dos o els que sigui cantant tots junts fa esgarriar—, el Papa s'acomiadà amb fortes exigències als presents: **"No us deixeu portar per les dictadures i modes del consumisme... No desil·lusioneu Crist, perquè la desil·lusió seria vostra... Fem un món nou, just de debò, solidari i fratern!"** I va repetir paraules semblants en tot d'idiomes: polonès, italià, francès, anglès, alemany, castellà —el famós **hiszpanski**—, portuguès, rus, bielorús, ucraïnès, txec, eslovac, croat, eslovè, búlgar, hongarès, sudanès, vietnamita, tagal, tàmil i esperanto.

La gran massa de joves saluda Joan Pau II quan arriba a Jasna Gora amb el Papamòbil. Més d'un milió i mig de joves s'han reunit a Czestochowa per participar en la VI Diada Mundial de la Joventut.

19 interrupcions

Durant el sermó del Papa a la Missa del dia 15 es van produir divuit interrupcions, amb aplaudiments i consignes, abans del darrer aplaudiment final, de gairebé 10 minuts, que Joan Pau II es va veure obligat a glossar retornant-lo als joves: "Vosaltres us el mereixeu!" Cal dir que, alguns cops, el Sant Pare s'esperava i fins provocava, amb una pausa llarga i amb un aixecament de l'esguard, les interrupcions; però altres cops semblava ben bé com si se'n sorprengués. Ens sembla interessant remarcar els dinou aplaudiments un per un.

- 1. **Fraternitat:** l'agraïment "als nostres germans italians" que havien fet possible tècnicament tot aquell muntatge.
- 2. **Lluita:** "Joves, cal lluitar! Cal fer front a la rebel·lia contra Déu!"
- 3. **Maria:** "Heu vingut com a pelegrins per confirmar la vostra condició de fills adoptius: sigueu beneïts, juntament amb Maria, que ha cregut que en Ella s'ha complert la Paraula de Déu".
- 4. **Fe:** "De debò, el Totpoderós ha fet coses grans en nosaltres".
- 5. **Esperit Sant:** "Amb els dons de l'Esperit Sant, transformarem la faç de la terra".
- 6. **Església del silenci:** "Per primer cop, hi ha a la nostra Trobada una representació prou nombrosa dels joves de l'Est: és un gran do de l'Esperit Sant".
- 7. **Església completa:** "A la fi, l'Església pot respirar lliurement amb tots dos pulmons" (aplaudiments molt forts).
- 8. **Màrtirs de l'Est:** "La persecució, l'empresonament i la mort han estat el gran preu que han hagut de pagar aquests països per assolir la llibertat".
- 9. **Europa solidària:** "L'Església vol comptar amb vosaltres per construir la nostra casa comuna, l'Europa de la solidaritat".
- 10. **Unitat:** "El meu cor està content perquè us veig a tots junts, joves de l'Est i de l'Oest, del Nord i del Sud".
- 11. **Amor:** "Us convido a tots a col·laborar en la nova civilització de l'amor".
- 12. **Responsabilitat:** "Vosaltres tindreu ben aviat la responsabilitat de les decisions socials".
- 13. **Vida humana:** "La vostra missió és la defensa de la vida humana des de la concepció fins a la mort natural".
- 14. **Ecologia:** "Heu de protegir el medi ambient, cada cop més amenaçat".
- 15. **Esperança:** "Tingueu esperança, perquè també us caldrà ser molt valents".
- 16. **Esperit missioner:** "Crist és amb vosaltres: he vingut a calar foc a la terra, i què vull, sinó que tot s'encengui?".
- 17. **Penitència:** "Permeteu que aquest foc de Crist i de l'Esperit Sant cremi dins de vosaltres".
- 18. **Apostolat:** "Caleu foc arreu del món, amb Maria. Ningú no podrà apagar-lo!".
- 19. (Aplaudiments finals) **Fortalesa:** "Rebeu l'Esperit Sant, i sigueu forts! Amén".

Xifres i banderes

No sé si heu vist mai un milió o dos —tant se me'n dona, pel que ara explicaré— de persones juntes. Jo no els he vist pas mai. Tampoc no els he vist a Czestochowa, tot i que hi era present i que potser, amb uns altres companys de mitjans informatius, vaig ser un dels qui més s'hi va moure, per allà, anant de grup en grup, mirant d'experimentar com més emocions i sensacions "en directe" millor.

Dic que jo no els he vist mai, ni a Czestochowa, perquè és del tot impossible que, des d'allà estant, els puguis veure: no hi ha temps de veure tanta gent, ni que tinguis vint-i-quatre hores per no fer altra cosa. I així s'explica que els qui van fer els números —organitzadors i periodistes—, com que no podien comptar la gent, s'havien de refiar dels càlculs previs: s'havia dit un milió, doncs un milió, deien uns; són més del compte, més que no pas s'esperaven, doncs un milió i mig, deien uns altres; i n'hi ha, com jo mateix, que pensàvem que eren almenys dos milions, si extrapolàvem les dades que teníem.

Per exemple, de Catalunya s'havia dit oficialment que hi anirien uns 500 joves; doncs bé, els diversos grups amb els quals jo vaig trobar-m'hi directament sumaven uns 4.500, vinguts de tots els racons de Catalunya, organitzats pel seu compte la majoria, i molts altres en grups de tipus civil, com ara Facultats i Escoles universitàries, col·legis majors, intituts, escoles de BUP i FP, esplais i clubs juvenils, etc.

Certament, darrera de cadascun d'aquests grups hi devia haver algun animador, algun "engrescador" de masses prou aventurer per organitzar-ho tot, però el que quedava palès i cal reconèixer és que la gran majoria dels assistents eren dels diguem-ne "no compromesos" amb grups parroquials o moviments i associacions religioses (que són els que faciliten dades exactes del seu nombre

i mena als organitzadors d'aquestes "mogudes" juvenils), i els que podríem anomenar "gent jove del carrer", que deuen tenir els seus compromisos personals, però que, en general, no els agrada —i hi tenen tot el dret, suposo— l'ambient de sagristia. Si més no, així és com m'ho han explicat alguns d'ells. I com que jo devia posar cara d'estranyesa, han aclarit: "Ep! Que a Missa i a tot això si que hi anem, eh!".

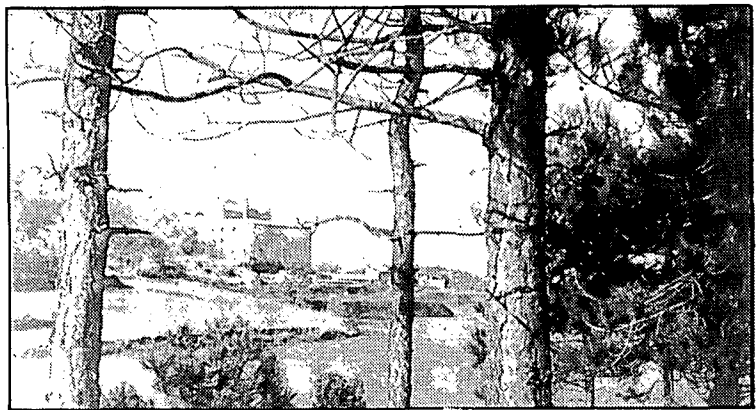
Parlant de xifres, doncs, el nostre càlcul, contrastant amb altres fonts, és d'uns 7.000 o 8.000 catalans a Czestochowa'91, i no 500 com estava previst, i uns 80.000 o 90.000 de tot l'Estat espanyol, en comptes dels 19.000 que els organitzadors tenien "apuntats" i dels 35.000 que calcularen a l'engròs el dia 15 els responsables del pelegrinatge espanyol oficial. De manera que si, com deiem, extrapolem aquestes dades, podem arribar a la conclusió que allà hi podia haver ben bé un parell de milions de joves de tots els països del món.

Una altra qüestió "entretinguda" era la de les banderes. Vaig topar-me amb un grup de Vic just quan el Sant Pare s'adreçava en diverses llengües als joves, durant la Missa del dia 15: eren moments de mig esbarjo controlat, dins de la densitat de la llarga cerimònia de més de 4 hores. Aquells vigatans —d'una escola agrària, alguns, i d'un Club juvenil uns altres, segons em van dir— aplaudien cadascuna de les salutacions del Papa, però no van fer pas més fressa quan Joan Pau II parlà en castellà que amb els altres idiomes. Tret del cas del croat i l'ucraïnès: s'hi van

sentir especialment identificats, segons sembla, i van alçar ben amunt les senyeres, bo i cridant "Visca el Papa i visca Catalunya!", "Joan Pau Segon, t'estima tothom" i altres consignes.

Uns d'un altre grup molt nombrós d'universitaris de Barcelona, que també duïen senyeres, m'explicaven que quan la gent s'agafà per les mans i les alçà per dir el Parenostre, van sentir-se més com a casa, perquè era "com ballar una sardana, però pregant". També feien esment d'alguns costums polonesos que els havien explicat uns joves del país, i que els recordaven coses ben nostres: allà fan una mena de "Pastorets" al Nadal, i per Pasqua es regalen mones amb ous pintats. Un dels estudiants deia de broma que "aquí he entès finalment perquè a la 'mili' em deien 'polaco': ens assemblem tant!".

Una altra anècdota de banderes és la de les romaneses: n'hi havia força, però gairebé totes amb aquell forat al mig que es va fer tan popular quan caigué en Ceausescu. I parlant d'antics règims, vam poder comprovar que abans d'arribar a Czestochowa hi havia unes paradetes on venien tota mena de banderes, però les espanyoles que hi havia eren pre-constitucionals, amb jou i fletxes i tot. M'hi vaig aturar una estona, a veure què veia. S'hi va acostar al cap d'una estona un grup de Madrid —se'ls veia de lluny—, uns amb les seves banderes i d'altres sense, i alguns d'aquest darrers en demanaren, però quan van veure les que venien, no les van voler i van explicar a aquells senyors —d'origen rus, semblaven— que "aquestes banderes ja no existeixen". Almenys alguna, però, en devien vendre, perquè jo després vaig veure una monja despistada que en duïa.

Uns dies al Miracle

SOLSONA

Hem tingut ocasió d'assistir a unes Jornades de Reflexió i Pregària a la Casa d'Espiritualitat del Miracle. Com que van ser uns dies meravellosos, hem pensat que l'experiència podia ser interessant per als lectors de C.C.

1. El tema fou "Maria en el Nou Testament", molt ben exposat pel monjo de Montserrat P. Alcuí Serras. No teníem pas idea que per desenvolupar-lo fossin necessàries tantes hores, i que sols el "Magnificat" ocupés una jornada. I que en són d'alligona-dores les paraules, les actituds, les delicadeses i els silencis de la Mare de Jesús! Facilitar un esquema o guió del temari creiem que era molt necessari.

2. El Santuari on se celebrava la Missa conventual i les Vespres contribuïa a l'elevació del nostre esperit. Aquest Santuari guardava dos formosos retaules, un del segle XVI i l'altre del XVII, que varen salvar-se de la crema de l'any 1936 gràcies, al nostre jul, a un nou miracle de la Verge.

3. Completà la nostra incursió al món de l'esperit la lectura, al temps de lleure, d'un llibre que porta

aquest títol: MARIA BENEDICTA DAIBER. És la biografia d'una dona, una sant Pau dels nostres dies, conversa i apòstol, que passà bona part de la seva vida donant cursos bíblics. Per dir-ho d'alguna manera, era una ànima que volava molt alt, i que morí a Barcelona el 8 de febrer de 1987. El contingut del llibre fa que considerem incomplet el seu títol, ja que si bé era coneguda en ambients religiosos, era gairebé desconeguda pel poble fidel.

4. La mare natura que ens envoltava amb prats i abundants boscos, les postes de sol i fins i tot una tempesta d'estiu, ens parlava també de l'obra del Creador.

5. Finalment, hem de mencionar l'albergueria, on les germanes de la Fraternitat de Maria Verge tenien cura que els menjars fossin sans, equilibrats i abundants. Els darrers quatre anys la casa ha experimentat moltes millores, ja hi ha algunes habitacions amb bany i aviat n'hi haurà en totes, segons ens digueren fonts responsables.

Endavant El Miracle de Solsona, la Casa d'Espiritualitat de Catalunya!

■ Pons-Ràfols

El bisbe Joan visita el Mont Athos

Un contacte amb l'Església Ortodoxa

LA SEU D'URGELL

La primera quinzena d'agost el bisbe Joan ha viatjat a Grècia on visitarà el Mont Athos i conviurà amb els monjos de cinc monestirs.

"Fa set anys, comenta Mons. Martí, vaig conèixer la Grècia clàssica; era l'objectiu del meu viatge és l'Església Ortodoxa". Paolo Barrera, prevere torinès, que l'acompanya, ha manifestat que emprenen el viatge com a "pelegrins, és a dir, amb la mateixa actitud del monjo que cerca la unió amb la Santíssima Trinitat". La pregària contemplativa i comunitària, el silenci i el diàleg, constitueixen, doncs, els objectius d'una experiència d'acostament a l'Església Ortodoxa. Paolo Barrera, prevere que coneix bé els monjos grecs, parla de la "il·luminació necessària per buscar la unió amb Déu".

El Bisbe d'Urgell ha iniciat el viatge el dia 5 d'agost, visitarà cinc monestirs ortodoxos del Mont Athos, sojornarà un dia en cada cenobi—temps màxim autoritzat pels monjos—i conviurà amb les comunitats religioses. Serà rebut per Damaskinós Rodàhis, Arximandrita de les comunitats monacals de Grècia. La pregària i el treball ocupen la jornada

Mons. Martí Alau, bisbe d'Urgell

monacal. Damaskinós està especialitzat en pintura i, segons informa Paolo Barrera, té interès a fer una exposició de les seves icones al bisbat d'Urgell.

És el segon viatge de Mons. Martí a Grècia. La segona quinzena d'agost del 1984 va fer un itinerari per la Gràcia cultural. Meteora, Delfos, Olímpia, Argos, Atenes i Patras van ser els principals centres d'atenció del viatge. Aleshores el Bisbe d'Urgell visità la Grècia clàssica; l'acompanyaven els bisbes de Càdiz, Badajoz i Cáceres i van realitzar el viatge

en una roulotte. No van poder accedir als monestirs del Mont Athos perquè cal preparar prèviament el calendari i les autoritzacions de la visita.

El Mont Athos està situat a la Península Calcídica i configura com una república autònoma amb vint monestirs i 1.500 monjos ortodoxos. L'actual viatge completarà la informació sobre un país amb uns habitants molt educats i profundament religiosos, segons comentava el bisbe Joan al retorn de l'anterior visita.

■ Antoni Mirabet

Religió i ètica

Sembla que és indubtable, perquè és allò que hom diu que cau pel seu propi pes, que un home religiós és un home honrat. És clar que sabem que estem sotmesos a temptacions i que a vegades, massa sovint, el més bon cristià peca i es porta malament. També sabem, però, que en general el bon cristià no persevera en el mal camí sinó que se'n penedeix i rectifica i procura, i ben sovint aconsegueix, tornar a ser honrat.

Hi ha un fet que a vegades planteja una interrogació, i és el cas que tots coneixem d'aquella persona que no vol ni sentir parlar de religió, no posa mai els peus a l'església, que diu que no creu en res i que, en canvi, és honrat del tot. Honest, recte, en fi, un tros de pa. Bé, també sabem que si aquella persona no ha estat educat en la maldat sinó seguint bons principis, també existeix una bondat natural i em sembla que si hi reflexionem una mica deduirem que és més normal que una persona sigui bondadosa que no pas perversa.

El que també em sembla, malauradament, ben clar, tanmateix, és que molt sovint ens trobem amb persones, diguem-ne normals, bones persones i honrades, que cada dos per tres ens sorprenen amb unes reaccions desconcertants, amb uns detalls i uns estirabots que, si no denoten pas crueltat o egoisme, sí que posen en evidència un dèficit greu. No estimen prou; no coneixen l'amor sincer i exigent al pròxim, no coneixen l'esperit de sacrifici que consideren absurd, no practiquen l'abnegació que els resulta desconeguda, són molt exigents amb els altres i per ells tot està bé. Senzillament, malgrat l'acció de la bondat natural, a moltes bones persones es nota força quan els falta el toc decisiu que només dona la senzillesa, la humilitat, el convenciment i el coneixement que, en la nostra petitesa, tot ho hem d'esperar, i d'agradir, de Déu.

Per això em sembla que anem pel mal camí, per molt mal camí, quan a les escoles s'ignora totalment l'assignatura "religió". Per ignorar aquest camp, ja ni s'imparteix civisme, només es pensa en la formació professional, però no en l'educació personal i social. I això es viu i es pateix per tot arreu: el baladrer que molesta els veïns, el qui no cedeix el seient a les senyores o ancians, el qui passa davant dels altres, el qui abusa de la seva força, etc. L'aspecte principal, però, que jo voldria destacar, d'aquesta falta de formació religiosa, no és aquesta actitud extrema sinó que, tot sovint, dins la conducta normal de la persona normal, d'aquella persona que tothom està d'acord a qualificar de "bona persona", tens la sensació "que es queda curt", que sí però no. Que li falta el detall aquell que donaria el to definitiu. Segurament jo no em sé explicar prou bé, però confio que el lector m'entén el que vull dir. És allò que a mi em fa pensar que si només per la bondat natural ha arribat allà, si tingués una formació religiosa aquella persona seria sublim!

Com que també nosaltres, els qui procurem ser bons cristians, més de quatre vegades som mesquins o poc generosos, avui que hi ha tanta necessitat per tot el món, començant pel nostre entorn, hauríem de posar més atenció per no abaixar mai la guàrdia, per estar sempre a l'altura deguda, per veure sempre en el nostre germà necessitat no només una possibilitat d'ajudar-lo, sinó una necessitat de fer-ho. I per un principi plenament assumit, defugir els luxes i l'ostentació, no malgastant ni un cèntim, "tirar cap a tercers". Crec que així serem feliços, senzillament feliços i més ben disposats a passar comptes, al final.

■ Antoni Munné i Tomàs

CREC!, PER AIXÒ PUC PARLAR!

2 Cor. 4. 13

Aprendre és escoltar atentament.

Escoltar per a «tornar a dir» la nostra fe als homes i a les dones del nostre temps

l'Institut de Teologia de Barcelona

ofereix a joves, homes i dones, religiosos i religioses un complet programa educatiu per

APROFUNDIR EN LA FE I DONAR RAÓ DE L'ESPERANÇA en classes vespertines, de dilluns a dijous

- per a la formació personal
- per a la capacitat de catequistes, animadors de comunitats, col·laboradors a les parròquies, responsables de grups juvenils, agents de pastoral
- preparació de professors de religió

En la immediatesa del proper curs 1991-92

Demaneu informació i orientació a Secretaria del 3 al 26 de setembre
Diputació, 231 (edifici Seminari) Telèf. 454 1963

PLATJA D'ARO

El dissabte passat, 10 d'agost, es va celebrar en el marc dels bells jardins de l'església parroquial de Platja d'Aro, important centre turístic de la Costa Brava, l'anunciada *Ultreia Internacional*—"Trobada de famílies cristianes", segons anunciava la invitació enviada pel Secretariat de Cursets de Cristianitat de Girona, donant suport a les iniciatives del bisbe de la Diòcesi, Mons. Jaume Camprodon, i al Servei Diocesà de Turisme.

El rector de la parròquia, Mn. Pere Vila, amb l'entusiasme i el zel pastoral que l'honoren, va oferir d'antuvi tots els serveis de la parròquia per tal que la *Ultreia* aconseguís plenament l'objectiu principal de la trobada: compartir entre tots els assistents, de qualsevol poble o nacionalitat i sense cap altra etiqueta que no fos la cristiana, uns mateixos sentiments i la mateixa fe en Jesucrist, donant al mateix temps un signe d'unitat i de fidelitat a l'Església.

Hi van participar grups francesos, belgues, italians, espanyols, a més dels vinguts de parròquies del nostre bisbat.

En Narcís Coll Frigola, de l'Estartit, que actuà com a rector coordinador de la *Ultreia*, en

Ultreia Internacional

acabar cada una de les intervencions feia un breu resum traduït al francès, italià, espanyol o català, respectivament.

Mn. Pere Vila, rector de Platja d'Aro, donà la benvinguda als assistents i agraï que s'hagi escollit aquesta parròquia per a la celebració de la trobada, a la que desitjava l'èxit esperat per

tots.

Seguidament, Miquel Mompí, de Riudarenes, va fer una xerrada vivencial que glosà l'eslògan de la trobada, "Agermanats per la fe": compartir, conviure, gaudir d'una mateixa fe; i també parlà de com cal ser receptius als signes que el Senyor ens envia per viure plenament aquesta fe en

Crist amb responsabilitat, fidelitat, exemplaritat i actituds coherents, en qualsevol indret, situació o ambient on ens movem en la nostra vida personal, professional, familiar, política...

Representants dels grups van fer ressonàncies de la xerrada en català, francès, italià i espanyol. La darrera la va fer el

de tots conegut Joan Viñas, responsable europeu del grup per a la gent gran "Vida Creixent".

Finalment, Mn. Salvador Font, consiliari diocesà dels Cursets de Cristianitat de Girona, posà fua la *Ultreia*, dient que era meravellós que, en plena nit del mes d'agost, a Platja d'Aro, s'hagués aplegat tanta gent per compartir la mateixa fe en Jesucrist, per parlar de germanor, d'estimació i d'amor a Déu i als germans.

Com a últim acte de la trobada tothom va participar en una fervorosa Eucaristia concelebrada als mateixos jardins de la parròquia, presidida per Mn. Salvador Batalla, delegat episcopal dels Serveis Diocesans de Turisme, que representava al mateix temps el bisbe Jaume. A l'homilia, glosant les lectures i l'Evangeli, va dir que cal omplir el cor buit de l'home d'avui amb l'amor i l'esperança.

Un cor de nois i noies joves, amb cançons i guitarres, alegraren l'ambient fins al cant final, "De colores", corejat i aplaudit pels presents.

El pisolabis final, amb coca, pastes i refrescos, totalment gratuït, va agradar molt a tots. Fins l'any vinent, si Déu vol!

■ J. Grabulosa

Una cinquantena de persones participen en els exercicis espirituals predicats pel Pare Estradé al Miracle

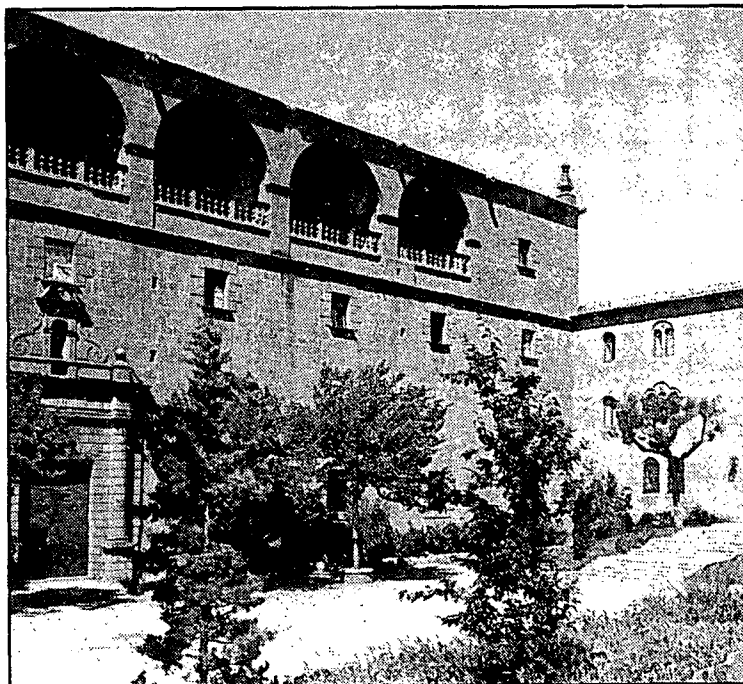
El Pare Abat de Montserrat celebra la Missa de l'últim dia

Una cinquantena de persones procedents de diferents bisbats de Catalunya (Barcelona, Girona, Solsona i Tortosa) van participar en la tanda d'Exercicis Espirituals que a primers d'aquest mes d'agost es va celebrar al Santuari del Miracle. La tanda va ser dirigida pel monjo de Montserrat Pare Miquel Estradé, especialista en temes bíblics i litúrgics.

Entre els participants hi havia religiosos i religioses, matrimonis i solters, que constituïen una autèntica representació del Poble de Déu, tal com havia previst el malaguanyat bisbe de Solsona, Miquel Moncadas. L'últim dia de la tanda va coincidir amb la festa del Miracle, que se celebra el dia de la primera aparició de la Verge a uns pastors d'aquella contrada fa uns cinc-cents anys. L'Abat de Montserrat va presidir la Missa Solemne.

En el sermó el Pare Abat va recordar que una de les bones tradicions del poble és la devoció de la Mare de Déu, una de les quals és la del Miracle. Segons el Pare Abat cal posar al dia aquestes tradicions, tal com es fa amb les feines de pagès, i aquesta renovació cal buscar-la en la lectura de l'Escriptura, especialment de l'Evangeli. El superior de Montserrat va suggerir que tots els cristians fessin cada dia una estoneta de lectura bíblica en família, o bé individualment, de manera que l'Evangeli es trobés a totes les tauletes de nit de les habitacions.

■ M. Caballé

Edifici del Santuari del Miracle que es destina a tandes d'Exercicis i és a cura de la Fraternitat de Maria Verge

La Delegació de Missions de Girona posarà en circulació la targeta VISA—DOMUND

La Delegació Diocesana de Missions de Girona posarà en circulació la targeta VISA—DOMUND, que prestarà els mateixos serveis comercials que les targetes del mateix tipus expedides pels bancs.

Segons la delegació, aquesta targeta contribuirà a recollir ajudes econòmiques extraordinàries. Aquestes ajudes procedeixen del percentatge que es queden les Obres Missionals per cada operació feta amb la targeta.

Els diners que s'obtinguin a partir de la VISA—DOMUND es destinaran als missioners concrets de cada una de les diòcesis, d'acord amb els titulars de les targetes. (Europa Press)

Ha mort el pare Jaume-Manuel Mola

Els músics estem de dol

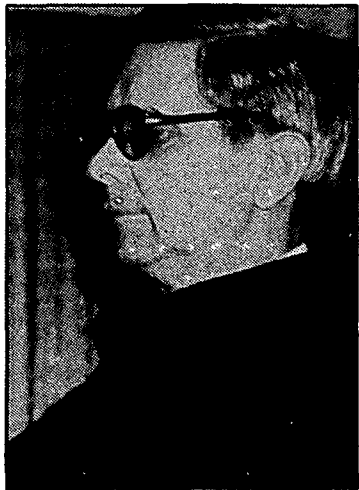
BARCELONA

El passat dia 11 d'agost, moria a Barcelona el pare Jaume-Manuel Mola i Mateu després d'una llarga i penosa malaltia. Els músics estem de dol.

Esperant que un dia en aquest mateix setmanari es donin unes notes informatives més extenses, ara només en faig un humil record.

El pare Mola era un franciscà fervorós, molt obert i amable amb tothom, i un dels artistes més ben formats musicalment de l'actual generació.

Fou concertista d'orgue, compositor i pedagog. Quan improvisava sobre el teclat, feia d'aquesta forma musical, les delícies dels qui l'escoltaven, entre altres el

mestre Frederic Mompou.

Com a pedagog, a més de mètodes de música i gravació de cintes magnetofòniques, va fundar i dirigir l'"Institut Interamericà de Música Sacra" a l'Equador, de

gran prestigi en tot aquell continent.

Dins l'extensa producció musical, cal destacar la seva "Cantata al germà Sol", per a solistes, cor, orquestra i orgue, on el relleu d'aquest últim instrument és cabdal.

El pare Mola havia format part de la "Comissió Capitular i Assessora" per la reconstrucció de l'orgue de la catedral de Barcelona, on les seves intervencions en les reunions eren molt interessants i suggestives.

Que Déu tingui al cel tan bon i excel·lent artista, mentre vagi el nostre més sentit condol a l'orde franciscà i a tots els seus familiars.

■ Joan Gamissans, prev.

Organista emèrit de la catedral de Barcelona

FINESTRAL DE LA CARITAT

Preus inassequibles

El problema de l'habitatge afecta avui moltes famílies humils que no poden canviar de pis encara que on visquin no tinguin les mínimes condicions. La falta d'una actitud ferma de les diferents Administracions davant de l'especulació del sòl, els lloguers desorbitats i l'alt preu dels pisos, agreugen, si hi cap, la situació.

193.— Pare de família en atur i sense subsidi. Ha acumulat rebuts de lloguer per falta de mitjans de subsistència. Per evitar el desnonament calen 100.000 ptes.

194.— Família amb el pare malalt. Un dels fills necessita un tractament odontològic per malformació congènita.

Els falten 60.000 ptes.

195.— Esposa abandonada. Té cinc fills a càrrec seu, tots petits. Té deutes de lloguer. Per evitar el desnonament li calen 190.968 ptes.

196.— Esposa separada, té tres fills a càrrec seu. El marit no aporta res. Els ingressos són precaris. Per a rebuts

pendents d'aigua i llum, 20.000 ptes.

197.— Mare sola amb un fill de mesos. Necessita ajuda per a aliments. Són 38.000 ptes.

198.— Pare de família amb ingressos reduïts. L'esposa té una greu malaltia crònica. Té tres fills petits. Per a ajuda aliments i deutes de llum, 60.000 ptes.

199.— Senyora de seixanta-quatre anys sense cap ingrés. Subsisteix de l'ajuda de la parròquia i de veïns. Mentre se li tramita la pensió social urgeix ajuda per a aliments. Calen 25.000 ptes.

200.— Senyor sol de cinquanta-quatre anys. Està sense feina i viu en una pensió. Té pendents unes setmanes d'habitació. Per pagar part del deute li falten 30.000 ptes.

201.— Esposa abandonada, amb un fill. Subsisteixen gràcies al suport familiar. No pot pagar deutes concrets de necessitats bàsiques. Necessita 28.000 ptes.

202.— Mare de família amb quatre fills en edat escolar. El pare els va abandonar. Cobra el subsidi de l'INEM (37.000 ptes). Per a ajuda aliments durant dos mesos, 60.000 ptes.

203.— Matrimoni amb quatre fills. Viuen en una barraca sense aigua ni llum. Per a ajuda del contracte d'un pis modest i del primer mes de lloguer demanen 98.760 ptes.

204.— Senyora de mitjana edat amb una malaltia crònica que li demana unes despeses especials. Els seus ingressos són molt reduïts. Per a ajuda, 18.000 ptes.

1/17.— Esposa abandonada. Té sis fills petits. No pot pagar els lloguers endarrerits. Necessita 30.126 ptes.

2/17.— Vidua sense dret a pensió. Ha d'ocupar-se d'una filla menor i d'un fill amb problemes de droga. Per a necessitats bàsiques necessita 25.000 ptes.

3/17.— Pare de família hospitalitzat. Té tres fills petits. Per a rebuts pendents de llum, 14.979 ptes.

4/17.— Senyor sol amb una pensió de 23.590 ptes. Té deutes d'habitació. Li falten 8.400 ptes.

■ Oriol Camps

CARTA DOMINICAL

La vida humana, ni comèdia, ni tragèdia

Acabo de llegir una frase de Gide que diu: "Amb bons sentiments es fa una mala literatura". M'ho fa ben difícil, perquè avui voldria escriure amb el bon sentiment que aporta una mirada d'esperança cap a la vida de l'home i des del bon sentiment d'amor al lector.

Diu un proverbi antic que la vida és una comèdia per a qui pensa i una tragèdia per a qui sent. Des de la fe, no és cap de les dues coses. La fe dona a la vida una nova dimensió. Per damunt, la gràcia; per davall, el pecat.

L'evangelí desperta en l'home una consciència més profunda de la culpa. Segons algunes persones, això és negatiu per a l'home. En canvi, Sant Agustí, que coneixia el pecat i la santedat, va comprendre així com n'és, de profunda, la misericòrdia de Crist, un valor positiu i del tot original de la nostra fe, i entengué "des de quins abismes més profunds, hem d'invocar el Senyor".

És millor aquesta sensació de ser estimat i perdonat, que permet —o més ben dit, garanteix— una regeneració en qualsevol supòsit, que no pas el pessimisme d'un pensador que es preguntava: "¿Envellir? La gent en part s'endureix, en part es podreix, però no madura". Em recorda aquell vers del poeta que, amb més gràcia, però amb no poc pessimisme, escrivia que "als cinquanta, et mires a l'espill i... malament! Et mires l'ànima i... pitjor!".

L'única saviesa capaç de portar l'esperança als adults i als joves, tant si són cristians, com si creuen que no ho són, és la paradoxa en què el sofriment i la felicitat, la debilitat i la força, la mort i la resurrecció, s'uneixen en un maridatge misteriós i fecund. No és res més —i ho necessiten els homes— que el missatge pasqual, el més positiu i definitiu que Déu ens ha transmès.

Som molt lluny del convenciment grec, gairebé sense excepció, que són els déus els causants de les desgràcies dels homes. "Quan un mortal es lliura a provocar la seva perdició, els déus acudeixen a ajudar-lo en la seva comesa" (Esquilo). Nosaltres, en canvi, escoltem del Senyor: "No vull la mort del pecador, sinó que es converteixi i visqui". D'ací es dedueix un clima de confiança en l'home. L'Església s'ha esforçat sempre a salvar tant com sigui possible "l'home vell" per a portar-lo a la imatge radiant de l'"home nou".

La presència del pecat, sempre existent en la història humana, sense l'afegit vital de la gràcia, porta a la desesperació. Un dels moments més tràgics de Hamlet és el descobriment de la profunda maldat de la seva mare, en aparença virtuosa. "Eh, eh, els meus estris, els meus estris! Escrivim per a no oblidar-ho, que és possible somriure i ser un brètol!".

Creure que l'home és incapaç del mal, equival a desconèixer-lo. Però tampoc no el coneix qui el deixa allí, solitari en el mal. La bondat no es realitza amb l'home sol (necessita la gràcia), però tampoc sense la seva col·laboració. Un cop més, el "nec sine te, nec cum te". Déu no vol salvar l'home contra la seva voluntat, car l'ha estimat lliure. L'home no pot superar la seva maldat prescindint de la mà que Déu li allarga.

■ † Ricard M.,
arquebisbe de Barcelona

CATEQUISTES - GRÀCIES

Gràcies a tots els que ens heu deixat símbols per a la "MOSTRA" que se celebrarà els dies 7, 8, 9 i 10 d'octubre a l'ESCOLA ÀUDIO-VISUAL DE LA DELEGACIÓ DIOCESANA DE CATEQUESI

(Diputació, 231 - Edifici Seminari - tel. 454 18 98)

T'agradaria exposar els teus, també? Avisa a la Rosa Boada, tel. 325 99 92 i els passarem a recollir. (Durant el mes d'agost està tancada la secretaria de l'Escola)

Antoni Sagristà, impulsor del projecte educatiu CEMSE a La Paz

L'ensenyament, un per combatre la r

Bolívia és un país jove —la meitat de la seva població té menys de 16 anys d'edat. La taxa de mortalitat infantil és la més elevada de tota l'Amèrica llatina. És el segon país més pobre del continent amb una renda per càpita que no arriba a les 6.000 pessetes mensuals i una situació de desnutrició força generalitzada —la mitjana nacional quant a

dèficit de calories se situa en un 11%. Només 2 de cada 5 nens estan plenament immunitzats contra les malalties infantils més greus. 3 de cada 4 estan escolaritzats, però la majoria són víctimes d'un sistema educatiu molt deficient. La manca de preparació i els escassos recursos familiars els condueixen a buscar-se la vida al carrer per tal de fugir de la misèria.

En aquest context social de pobresa estructural, els programes mèdics i educatius es revelen com a eines vàlides per a la superació de la misèria i les seves seqüeles: l'explotació dels infants, la droga, la delinqüència, etc.

—Vostè ha estat el responsable de posar en marxa el projecte CEMSE a La Paz, Bolívia. Ens pot explicar en què consisteix?

—El CEMSE, Centre de Multi-Serveis, és un projecte educatiu, o millor formatiu, singular. Per entendre aquest projecte en tota la seva profunditat, cal descriure, ni que sigui somerament, la zona de La Paz on es troba situat el CEMSE.

En un àrea de la ciutat amb un radi que no sobrepassa els 500 metres, es concentren 46 escoles públiques amb més de 17.000 alumnes. Aquests centres públics manquen gairebé totalment de recursos pedagògics —el restringit pressupost del Ministeri d'Educació amb prou feines si cobreix els baixíssims salaris dels mestres i professors bolivians. Tampoc

tenen serveis orientats a la protecció de la salut dels alumnes: ni tan sols s'efectuen revisions mèdiques periòdiques als nens.

D'aquests tres factors: (1) situació estratègica del projecte, (2) absència d'un mínim d'ambients educatius complementaris, i (3) impossibilitat d'accés a serveis escolars de salut, nasqué la idea o projecte CEMSE.

Cal destacar que els serveis educatius i de salut als quals ens referim estan presents (i en alguns casos en un grau remarcable) gairebé a tots els col·legis privats importants de la ciutat de La Paz. D'aquí l'objectiu fonamental del CEMSE: **promoure la igualtat d'oportunitats** facilitant a l'escola pública tots aquells instruments educatius i ser-

veis de salut als quals tenen accés els alumnes que, pels majors recursos econòmics de les seves famílies, estan escolaritzats en centres educatius privats.

Un altre objectiu és obtenir el màxim rendiment dels recursos disponibles que són compartits per les escoles de l'àrea d'influència del CEMSE. Actualment, els serveis oferts als nens de l'escola pública funcionen més de vuit hores diàries cada setmana.

—I quins són aquests serveis?

—Seria molt difícil enumerar-los tots. Crec que convé emfatitzar els següents: la biblioteca, els laboratoris de Física, Química i Biologia, la sala d'ordinadors, els serveis de salut, les campanyes de prevenció de malalties, la sala d'àudio-visuals, el suport jurídic, el menjador escolar, la cooperativa escolar MINKA, el Racó del nen, etc.

—Com es procedeix en la pràctica?

—Qualsevol mestre que desitgi utilitzar algun dels nostres serveis només ha d'avisar el coordinador d'aquests serveis i dir, per exemple, que el següent semestre necessitarà el laboratori de Biologia tots els dilluns a les 9 del matí. Un cop finalitzada l'activitat, la proximitat de l'escola sol·licitant permet als alumnes retornar ràpidament i reprendre les seves classes sense distorsions del seu horari escolar. Els serveis també es poden demanar per a activitats puntuals.

Pel que fa als serveis de salut, s'ofereixen regularment a tots els alumnes de l'escola primària o bàsica. Diversos milers de nens tenen ja la seva fitxa mèdica que registra el seguiment que se'ls ha fet any rera any des que existeix el CEMSE.

—Quan es fundà el CEMSE?

La renda per càpita de Bolívia no arriba a les 6.000 pessetes mensuals

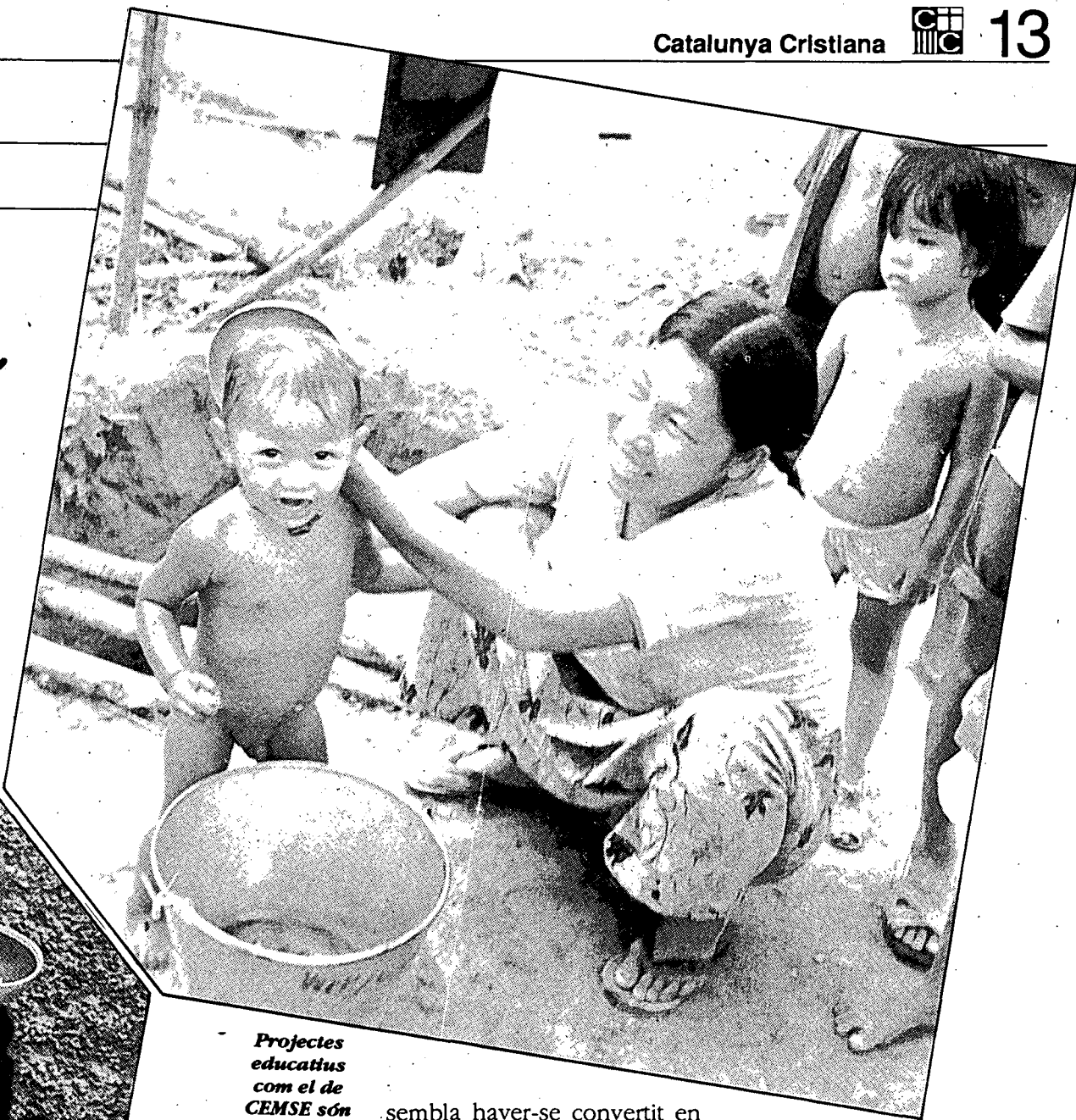

z, Bolívia

na eina nisèria

Només 2 de
cada 5
nens estan
plenament
immunitzats
contra les
malalties
infantils
més greus

*Projectes
educatius
com el de
CEMSE són
necessaris
perquè els
bolíviats
siguin
agents de la
seua pròpia
història*

sense la seva ajuda, la seva qualitat humana i la seva excel·lent preparació pedagògica no hauria estat possible fer que el CEMSE sigui el que és, ni plasmar de forma concreta i viable allò que només era un projecte educatiu (pràcticament només un disseny preliminar i temptatiu) que mai no havia estat assajat en la seva totalitat a Bolívia. De fet, per la manca de punts de referència, hi va haver dificultats per fer comprendre el projecte i aconseguir el finançament que calia.

—**I els resultats?**

—Amb un projecte educatiu tan singular, cinc anys és encara un termini massa curt per poder avaluar-lo. Tanmateix podem dir que no són poques les persones i entitats bolíviates i estrangeres que han mostrat el seu interès per conèixer el projecte (visitar el CEMSE

sembla haver-se convertit en una experiència pedagògica), i, malgrat tot, no crec que es pugui conèixer el que és el CEMSE en una sola visita, ni que sigui d'algunes hores. El propi Ministeri d'Educació bolívia ha manifestat el seu desig que en totes les poblacions del país de més de 10.000 habitants pugui crear-se un CEMSE.

El CEMSE ha donat ja oportunitat a centenars d'alumnes de tenir un coneixement experimental de la Física, la Química i la Biologia, enfront dels coneixements de "pura pissarra" que haurien tingut sense aquesta oportunitat. Són ja molts els beneficiats pel CEMSE que han accedit a un lloc de treball digne, a estudis superiors i a especialitats tècniques, en condicions d'igualtat amb aquells que procedien de centres educatius privats. No són pocs els ex-CEMSE que han ofert voluntàriament la seva feina amb la intenció (com em deia un tutor a la sala d'ordinadors) de "retornar al CEMSE allò que n'havia rebut".

Però el CEMSE no es limita a complementar el que manca a l'escola pública; la seva tasca va molt més enllà, ja que, pel contacte que manté amb tants milers de joves, té i aprofita (per mitjà de jornades de reflexió, seminaris, trobades i moltes altres activitats) l'oportunitat d'analitzar amb objectivitat la realitat bolíviata, de despertar l'esperit crític i de suscitar un compromís

que condueixi a un canvi real d'estructures i a intentar (encara que la frase estigui ja una mica gastada) ésser agents de la pròpia història.

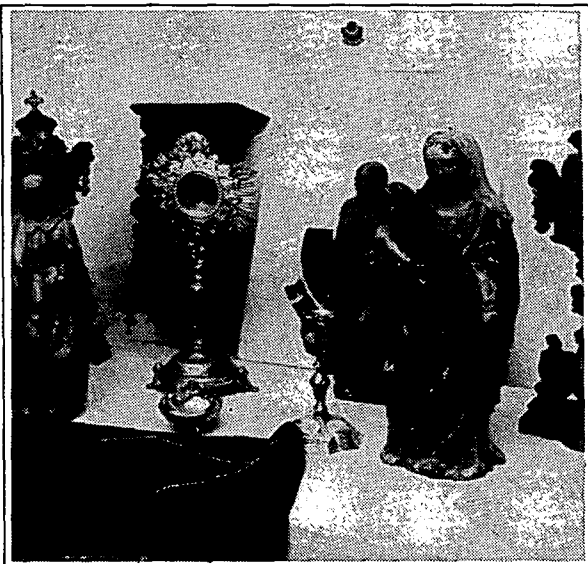
—**I ara, un cop consolidat el CEMSE, ¿en què treballa?**

—Ja fa dos anys que vaig deixar el CEMSE, que ara està dirigit per un altre català, Jordi Trias, S.J. Jo vaig marxar a San Ignacio de Moxos, una antiga reducció fundada pels jesuïtes fa més de 300 anys, en plena zona de selva regada pels afluents de l'Amazones. La meua partida m'ha fet sentir més jove i s'ha reforçat l'opció de buscar una raó més per servir... I a San Ignacio de Moxos ja estic somniant amb un Centre de Formació Integral per al jove camperol (ells i elles) en el qual, ¿per què no?, també apareixerà, d'alguna manera, un mini-CEMSE. Potser aquest podria ésser un bon projecte per als amics de MANS UNIDES.

Antoni Sagristà és jesuïta. Ha residit en països tan distants i diferents com ara el Japó, els Estats Units o Bolívia. Doctor en Econometria, ha treballat i viscut tant en ambients acadèmics i científics com en el món de la marginació social urbana o, com actualment, de la pobresa rural.

El rei Joan Carles saluda el cardenal Suquia abans de celebrar-se la missa solemne de cloenda de l'any ignasià al santuari de Lloiolà

Aquestes són algunes de les desenes de peces religioses robades a Cantàbria i recuperades a Vitoria per la Policia Autònoma Basca

A la basílica d'El Escorial es va escenificar El Misteri d'Elx dintre dels Cursos d'Estiu de la Universitat Complutense

14, dimecres

Pròxim Orient: l'intercanvi d'ostatges

Israel sembla disposat a participar en les negociacions amb la **Jihad Islàmica** sobre l'intercanvi de presoners, amb el secretari general de l'ONU com a mediador. Per això el primer ministre d'**Israel**, **Shamir**, ha enviat una delegació encapçalada per **Uri Lubrani**, ministre coordinador d'activitats israelianes al **Líban**. Segons la ràdio oficial hebrea, **Israel** alliberarà "unilateralment" 400 libanesos xiïtes detinguts a la presó de **Khiam** al sud del **Líban**. En canvi, **Israel** es nega a alliberar, de moment, el xeic **Karim Obeid**. Per altra banda, se sap que dels set soldats israelians capturats pels palestins, dos estan en poder de l'**Herbol-lach** i els cadàvers dels altres cinc estan en poder del grup palestí. Això pot enriquir l'atmosfera de petit optimisme que es respirava.

Itàlia: el problema dels refugiats albanesos

Les autoritats italianes no aconsegueixen repatriar els gairebé 17.000 albanesos que van desembarcar el dimecres de la setmana passada. A **Bari**, un grup d'"irreductibles" fa fins i tot front a la policia. Sembla que alguns podran romandre a **Itàlia** com a refugiats polítics. Mentrestant, el president italià, **Cossiga**, s'ha traslladat a **Tirana** per entrevistar-se amb el seu homòleg albanès **Ramiz Alia** i acabar de concretar els acords dels dos països per aturar l'èxode massiu. El president d'**Itàlia** va afirmar a **Tirana** que el seu país no pot afrontar tot sol els problemes d'**Albània**.

França: l'assassinat de l'últim ministre del xa de Pèrsia

La policia francesa continua la intensa recerca dels principals sospitosos de l'assassinat de **Xapur Bakhtiar**, últim primer ministre del xa de **Pèrsia**, i del seu secretari. Sembla que el fet que no es descobrissin els cadàvers fins dos dies després dificulta molt l'acció policial, ja que els assassins poden haver creuat la frontera franco-suïssa, i es creu que amb passaport turc.

15, dijous

Ginebra: l'alliberament d'ostatges

Continuen a **Ginebra** les converses entre **Pérez de Cuéllar**, secretari general de l'ONU, i **Uri Lubrani**, ministre israelià per afers del **Líban**, sobre el possible intercanvi global d'ostatges i presoners. La màxima dificultat està en el fet que **Israel**, abans de tot, vol seguretat sobre l'estat físic dels set soldats desapareguts al **Líban** dels quals es té informació contradictòria. Malgrat els aires d'optimisme que es respiren, cal tenir presents les manifestacions de **Pérez de Cuéllar**: "No espero que **Israel** em doni la fórmula màgica per resoldre el problema dels ostatges".

Alemanya: El govern indemnitzarà els presos polítics de l'ex-RDA

Les víctimes de la "justícia" a l'ex-RDA cobraran una indemnització d'entre 300 a 600 marcs (20.000 a 40.000 pessetes aproximadament) per cada mes de reclusió que van haver de passar a les presons de l'**Alemanya** comunista. Aquesta indemnització variarà segons les circumstàncies de cada ex-pres. Per examinar cada cas es crearan sales especials als jutjats de districte per resoldre equitativament. El projecte del govern alemany ha rebut el suport dels partits de l'oposició, i s'espera que sigui aprovat definitivament a primers d'octubre vinent quan es reprenguin les activitats del **Bundestag** (Parlament).

Iugoslàvia: Cimera presidencial a Belgrad

La presidència federal i els sis presidents de les **Repúbliques de Iugoslàvia** es reuniran els dies 20 i 21 vinents per iniciar les negociacions sobre el futur del país. Aquest anunci que féu **Irfan Ajanovic**, membre de la comissió estatal que controla l'alto-el-foc a **Croàcia**, sembla que obre una esperança als conflictes interètnics en un moment en què les negociacions semblen trencades i quan tant l'exèrcit federal com les forces croates es reorganitzen per a una nova ofensiva militar. Segons els acords de **Brioni**, si les negociacions sobre el futur de **Iugoslàvia** comencen el dia 20, serà en aquesta data quan entri en vigor la moratòria de tres mesos que les repúbliques secessionistes de **Croàcia** i **Eslovènia** hauran d'aplicar per congelar les respectives declaracions d'independència proclamades el 25 de juny passat.

16, divendres

Nova York: Aixecament de part de l'embargament a l'Iraq

El **Consell de Seguretat de les Nacions Unides** va votar ahir tres resolucions centrades a proporcionar a l'**Iraq** els mitjans necessaris per adquirir béns de primera necessitat i, alhora, controlar el règim de **Saddam Hussein**. La primera, autoritza l'**Iraq** a vendre petroli, limitat, a 1.600 milions de dòlars. La segona, que el 30 % de la venda s'ha de destinar al pagament de reparacions de guerra a **Kuwait**. La tercera resolució del C.S. condemna l'**Iraq** pel seu incompliment greu de les obligacions de cooperar en la destrucció i neutralització del seu armament químic, biològic, balístic i nuclear. Des de la firma de l'alto-el-foc, **Bagdad** no ha fet més que incomplir les seves obligacions o compromisos adquirits.

Belgrad: Nova missió de la CE a la Federació iugoslava

La **CE** va iniciar ahir una nova ofensiva diplomàtica a **Iugoslàvia** enviant a **Belgrad** l'ambaixador dels **Països Baixos** a **París**, **Henri Wijnaendts**, amb la missió de demanar la "immediata" obertura de les negociacions sobre el futur del país. L'arribada d'aquest emissari comunitari es produeix en un moment de gran confusió a la federació. Si la comissió que controla l'alto-el-foc va dir que les negociacions començarien el dia 20, per l'altra el ministre de defensa croat **Luka Bebic** va advertir d'una imminent ofensiva de l'exèrcit.

Nacions Unides: L'autodeterminació de Puerto Rico

El **Comitè dels 24 sobre Descolonització de les Nacions Unides** va reafirmar ahir "el dret inalienable del poble portorriqueny a la lliure determinació d'independència, segons la resolució 1514 de l'**Assemblea General**". La resolució fou aprovada per nou vots a favor, un en contra i deu abstencions. L'únic vot negatiu fou emès per Noruega, al·legant que l'**Assemblea General** de l'ONU, en la resolució 74 del 1967, va treure **Puerto Rico** de la llista dels pobles colonitzats considerant que la població hauria exercit el seu dret a l'autodeterminació aprovant per majoria aclaparadora el règim d'**Estat Lliure Associat**.

17, dissabte

Iugoslàvia: No s'aturen les hostilitats

No hi ha manera que hi hagi acords seriosos entre serbis i croats. Malgrat els esforços que es fan per evitar els enfrontaments tot sovint hi ha violents combats que amenacen de trencar definitivament l'alto-el-foc. Un helicòpter de la **CE** amb observadors ha estat tirotejat a **Eslavònia**. Per acabar-ho d'adobar hi ha el perill que la **República de Bòsnia** s'impliqui en el conflicte. A **Herzegovina** s'han trobat els cadàvers de dos bosnians que van morir quan tractaven de col·locar una bomba. Es tracta de dos musulmans radicals del **Partit d'Acció Democràtica** que presideix **Alija Izetbegovic** que és també president de la **República de Bòsnia**.

Barcelona: ha mort Frederic Marés

Aquest escultor i col·leccionista va morir ahir als 97 anys al seu museu de Barcelona on vivia. Deixa quatre museus a Catalunya: el que porta el seu nom, vora la catedral, el **Museu Sentimental**, amb molta varietat de diferents peces, el **Museu del Llibre-Donació Frederic Marés**, on hi ha 92 incunables i està ubicat a la **Biblioteca de Catalunya**, i el **Museu de Montblanc**, de pintura i escultura religioses dels segles XIII al XIX. Les seves despulles han estat exposades durant dues hores al **Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat**, on han rebut l'homenatge pòstum de les autoritats autonòmiques i municipals, i després han estat traslladades a la basílica dels Sants Just i Pastor on han tingut lloc els funerals.

País Basc: aproximació PNB-HB?

El president del **PNB**, **Xabier Arzallus**, va afirmar ahir que **HB** està experimentant un canvi seriós de postures. **Arzallus** va justificar aquesta afirmació en llegir un comunicat d'aquesta coalició radical en què admet els mecanismes democràtics institucionals com a dispositari últim de qualsevol decisió.

Els cossos dels set oficials lituans assassinats a primers d'agost presents durant la santa missa-funeral celebrada a la catedral de Vilnius

El nou president d'Astúries, el socialista Juan Luis Rodríguez Vigil, va visitar oficialment l'arquebisbe d'Oviedo, monsenyor Díaz Merchán

Els moscovites contemplen encuriolats i indignats els tancs a la Plaça Roja. Una vegada més un exèrcit contra el seu poble

18, diumenge

Itàlia: repatriació d'irreductibles albanesos

Dissabte a la matinada, des de 14 regions italianes van ser repatriats al seu país mitjançant el pont aeri tots els albanesos "irreductibles" que prèviament havien estat repartits en diferents regions. La ministra italiana d'Immigració, **Margherita Boniver**, va insinuar la possibilitat de repatriar un nombre indeterminat de militars desertors.

Sant Sebastià: tres etarres morts en un tiroteig

Ahir al matí, durant prop de 4 hores hi hagué un enfrontament entre membres d'ETA del **Comando Donostia** i efectius de la **Guàrdia Civil**, que va acabar amb 3 etarres morts i dos guàrdies civils ferits. A més s'han detingut 10 presumptes etarres del **Comando Ipar Aizoa** que actuaven a **Errenderia** i **Sant Sebastià**. D'altra banda, ahir a la matinada va esclatar un artefacte a la línia del tren **Madrid-Irun**, resultant ferit lleu el maquinista. Amb aquest ja són 4 els atemptats a les línies de la **RENFE** durant aquest mes d'agost.

Mèxic: avui eleccions

Emilio Chuayffet, director general de l'**Instituto Federal Electoral**, ha assegurat rotundament que el nou codi federal garanteix la transparència electoral però la majoria de mexicans creuen que hi haurà frau i guanyarà altra vegada el **Partit Revolucionari Institucional (PRI)**. **Amnistia Internacional** ha recollit denúncies de frau durant les eleccions estatals i locals de desembre de 1989. L'oposició denuncia que el **Registre Nacional d'Electors** no ha lliurat a temps als partits les llistes nominals d'electors.

18, dilluns

Euskadi: pressentida violència

Com a conseqüència de la mort de tres etarres i la detenció d'altres presumptes terroristes, s'han produït els esperats actes violents de protesta per part de grups de joves radicals, especialment a **Bilbao**, **Sant Sebastià** i **Errenderia**. Durant l'inici de la **Semana Grande de Bilbao**, un grup de manifestants va protagonitzar actes de gran violència destruint tot el que podien. La **Polícia Nacional** amb prou feines va poder impedir que s'acostessin a l'edifici del **Govern Civil**, que va ser atacat amb pedres que van ocasionar trencadissa de vidres.

Iugoslàvia: Per ara poques esperances de pau

El president iugoslau, el croat **Stipe Mesic**, ha amenaçat de dimitir si continua la indisciplina per part de l'exèrcit federal en no respectar l'alto-el-foc decretat el 7 d'agost. Són continus els enfrontaments entre serbis i croats si bé de moment no ho fan frontalment. El conflicte s'ha estès a l'est d'**Eslavònia**. El president **Mesic** ha acusat explícitament l'exèrcit federal d'haver ocupat **Okucani** sense la seva autorització. Per altra banda, el vice-primer ministre, **Alexandre Mitrovic**, preveu que es pugui entrar en una etapa de penúria i de cartilles de racionament.

URSS: Ja ha arribat el cop d'estat

Aquesta matinada s'ha sabut per ràdio que s'ha produït el temut cop d'estat per part del conservadors. Els tancs patrullen pels carrers de **Moscou**. El president del país, **Mikhaïl Gorbtxov**, ha estat destituït i sembla que detingut al seu domicili de vacances de **Crimea**. Als carrers de **Moscou** les multituds s'enfronten als tancs protestant per l'actitud de l'exèrcit de l'**URSS** amb crides de **NO A LA DICTADURA**. **Boris Eltsin** ha llançat una crida a la desobediència i a la vaga política.

20, dimarts

Moscou: oposició popular al cop d'Estat

Milers de manifestants han desafiat els tancs als carrers d'aquesta capital i no han tingut en compte la prohibició de fer manifestacions a l'hora de demostrar el seu enuig pel cop d'Estat. La majoria de governs del món han condemnat l'acció i tothom desconfia de les promeses del comitè d'emergència; que assegura que continuarà les reformes. El nou president de l'**URSS**, el fins ara vice-president, **Guennadi Ianàiev**, diu que vol salvar la perestroika i la unitat soviètica, però el poble no s'ho creu i fa costat a **Boris Eltsin**, que encapçala la resistència i fa una crida a la desobediència civil. Mentrestant **Mikhaïl Gorbtxov** sembla que continua arrestat al seu domicili de **Crimea** sota "tractament mèdic", una mesura típicament staliniana que retrata el tarannà dels nous "salvadors de la pàtria".

El **Parlament** lituà va ser encerclat durant unes hores pels tancs soviètics. El president **Landsbergis** va fer una crida a la desobediència civil en cas que el Govern lituà sigui forçat a deixar el poder. Totes les repúbliques independendistes bàltiques estan molt sensibilitzades davant la nova situació.

Les borses de tot el món sofreixen fortes baixes i el marc alemany s'enfonsa. Tant la **CE** com els **Estats Units** estudien la possibilitat de suspendre l'ajut econòmic a l'**URSS**. Tots estam a l'expectativa de com actuarà el nou comitè d'emergència.

Bilbao: esperada reacció pro-ETA

Ahir continuaven els greus disturbis a les principals ciutats basques en protesta per la mort dels tres etarres. Els familiars dels morts afirmen que van ser "assassinats" per la **Guàrdia Civil** i neguen la versió oficial.

Joan Pau II i Europa (I)

Joan Pau II ha tornat a viatjar. I Joan Pau II, a Polònia i Hongria, ha tornat a demostrar que segueix essent aquell signe de contradicció evangèlic que es va proposar des del primer moment.

Perquè, com a mínim, Joan Pau II n'ha fet tres de bones: convocar més d'un milió de joves de tot Europa per cantar-los la canya, defensar els drets nacionals dels pobles sente estat, i proposar bases alternatives a una unitat europea que, a hores d'ara, fa aigües per tot arreu.

Joan Pau II les ha cantat clares als joves, sense que es pugui dir que el seu espectacle formi part de cap gira de presentació i promoció d'un nou disc. Més aviat al contrari, ha denunciat una societat de consum precisament allà on pot fer més mal. És a dir, als pobles que, enfonsats en les dificultats econòmiques i polítiques, podrien tenir —i tenen— la temptació d'enlluernar-se amb el consumisme occidentalista, confonent-lo directament amb la llibertat.

El Papa, a més, ha defensat els drets nacionals dels pobles en un moment de conflicte i sobretot de covardies europees. Fins i tot per als croates ha tingut paraules d'encoratjament. I amb aquestes preses de posició, sap que es guanyarà l'acusació d'imprudència en una Europa que, de tan prudent, no sap resoldre els seus més vells problemes, que durant anys ha amagat.

I finalment, ha parlat d'unitat europea quan ja ningú sap què serà ni quins models s'hauran de fer servir per tal que hi càpiga tothom, de l'Atlàntic fins els Urals. Joan Pau II fa temps que fa la seva proposta. Formalment, aquesta proposta encaixa amb el tipus de discursos dels qui parlen de la necessitat de crear una "identitat europea", però que no concreten amb quins continguts pensen omplir-la. I la proposta del Papa es basa en la tradició cristiana, que és el pòsit comú més estès d'aquest territori.

Tanmateix, és convenient assegurar-se que les paraules de Joan Pau II no siguin manipulades. Ni pels pocs que són nostàlgics de l'Estat confessional, ni pels anti-Wojtyla —aquí n'és terra abonada—, que paradoxalment de seguida es posen d'acord en mal interpretar-lo amb els tons més conservadors imaginables. Per això, la setmana que ve hi aprofundirem.

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

12. La Terra des del punt de vista astrofísic

Seguint l'ordre dels planetes que anem ressenyant, toca ara de parlar del tercer, després de Mercuri i Venus, que és l'anomenat Terra, el nostre habitat. Què n'hem de dir com a planeta? L'astrofísica actual, com és lògic, també s'ha ocupat d'aquest astre que és el que té més a prop, i no serà inútil que també nosaltres en diguem alguna cosa. La Terra és sens dubte el més bonic de tots els planetes del sistema solar. Amb la blavor dels oceans, la blancor dels núvols i la morenor i verdor dels continents és també el més virolat, encara que el blau hi sigui el color dominant. Molt bonic el veien els astronautes que posaren el peu a la Lluna.

Gira al voltant del Sol en 365,256 dies, a una distància mitjana de 149,59 milions de quilòmetres, que és el valor que es pren com unitat astronòmica, U.A., amb una velocitat de 30 km/s (uns 100.000 km/h), amb el seu eix de rotació inclinat de 23°27' de manera que s'hi esdevenen les quatre estacions. Com que la seva òrbita és una el·lipse de la qual el Sol ocupa un focus, la seva distància a ell varia de 147 milions de km el 3 de febrer (periheli) a 152 milions el 2 de juliol (afeli), i per això també l'hivern és l'estació més curta (89 dies) i l'estiu la més llarga (94 dies).

Diguem encara que el seu dia "sideral", que és un gir real de la Terra de 360°, o sigui des del moment que una estrella es veu al zenit fins que hi torna a aparèixer, dura 23h 56m 4s, mentre que el dia "solar", des del moment que el Sol és a un punt del cel fins que torna a veure's-hi, al mateix punt, és de 24 hores (en mitjana, perquè no tots els dies són iguals). Per què aquesta diferència amb el dia sideral? És a causa del moviment de translació de la Terra: com que cada

dia corre quasi un grau sobre l'òrbita resulta que per a tornar a veure's el Sol al mateix lloc ha de girar una mica més de 360°, gairebé 361°. Això vol dir que sobre ella mateixa fa cada any 366 voltes, més un quart de volta, i no 365 (+1/4) que és el nombre de dies solars. Però tot això són coses conegudes de fa segles... Cal que parlem ara de la constitució de la Terra com a astre que és, segons els avenços de la ciència actual:

Estructura del globus terrestre

Quan va néixer la Terra, ara fa uns 4.600 milions d'anys, per condensació local de la massa de gas i pols còsmica de la nebulosa primitiva que formà tot el sistema solar, els materials que la constituïen es van repartir en capes de densitat creixent cap al centre, igual a com s'esdevingué en els altres planetes. Els materials més densos formaren el nucli metàl·lic de ferro i níquel, i els silicatats constituïren el mantell i l'escorça. Aquesta estructura no és una simple suposició. En tenim una constatació experimental per les ones sísmiques: com que la velocitat de propagació de les ones, tant de les primàries P, que es propaguen per compressió, com de les secundàries S, que ho fa per distorsió, és proporcional a la densitat dels materials que travessen, per la seva velocitat podem saber com són les capes terrestres, i on hi ha canvis per la seva velocitat podem saber com són les capes terrestres, i on hi ha canvis bruscos de densitat. Amb això s'ha sabut que la Terra s'estructura en tres capes principals: la primera és l'escorça, d'un gruix variable de 8 a uns 60 km, més prima en els oceans i més gruixuda sota les muntanyes; amb una densitat mitjana de 2,8. Després ve el

mantell a continuació d'un canvi brusc de densitat que s'anomena discontinuïtat de Mohorovicic, amb una gruixària de 2.870 km; ocupa el 83% del volum de la Terra (però només el 68% de la seva massa), amb una densitat global de 4,6. I finalment el nucli, que comença després d'una forta discontinuïtat, anomenada de Gutenberg; és una esfera metàl·lica de 3.460 km de radi, cosa que fa que sigui un 15% del volum de la Terra, però la seva massa n'és un 30%, ja que té una densitat mitjana de 10,6: comença essent de 9,4 per arribar al centre a 17,2. Està fet de ferro i níquel en un estat físic especial a causa de l'enorme pressió (3,6 milions d'atmosferes) i temperatura (uns 4.500°C) a què estan sotmesos. La part més externa del nucli és quasi líquida i l'interior sòlida, separades per una discontinuïtat dita de Wiechert-Lehman. Amb aquestes densitats de les capes que l'integren la densitat mitjana del planeta és de 5,52.

Planeta capaç d'estatjar la vida

Però més interessant és l'atmosfera de la Terra, única en tot el sistema solar, adequada per a poder viure-hi plantes, animals i homes. Com és que sigui tan distinta de la dels altres planetes, si tots provenen d'un mateix origen? Ja vam dir que els astrofísics han arribat a la conclusió que és d'origen secundari. La primitiva, feta de gasos lleugers (hidrogen, heli,...) es va perdre perquè la gravetat terrestre no els va poder retenir. Només es conserva en els planetes gegants.

No sabem com ni quan va començar la vida sobre la Terra. Potser els primers éssers vius aparegueren —Déu ho sap, Ell que ho va

planejar tot!— al cap de mil milions d'anys d'haver-se consolidat l'escorça. De moment havien de ser formes anaeròbies, que vivien sense necessitat d'oxigen (com encara hi ha ara alguns microbis així), les quals evolucionarien fins a originar les algues cianofícies o semblants. Amb tota seguretat es formaren al mar. Hi concorregueren un munt de circumstàncies que hi foren favorables: abundància d'aigua, temperatura justa, compostos de carboni dissolts en el mar, reaccions químiques provocades pels llamps de les tempestes,... I mentrestant els volcans, molt nombrosos i actius a aquesta època, anirien llançant enlaire nitrogen i diòxid de carboni. Les algues consumirien el gas carbònic i anirien deixant oxigen cada vegada més. Era un procés lent, però segur i irreversible. Al cap de 3.000 milions d'anys, o potser una mica abans, l'atmosfera ja seria pràcticament com l'actual. De fet fa 570 milions d'anys, quan ja en feia més de 4.000 milions del naixement de la Terra, hi hagué un esclat de vida com si les condicions ja hi fossin del tot favorables: començà l'Era Primària amb la majoria de tipus d'animals i plantes representats.

L'atmosfera terrestre ara, i potser ja aleshores, està formada, en volum, per un 78% de nitrogen, un 21% d'oxigen, i un 1% d'argó, gas carbònic, aigua,... i és l'adequada per a la vida que realment hi ha. Quan l'home hi aparegué fa escassament un milió d'anys ja ho trobà tot ben disposat...

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

Fer el bé resulta fàcil si molts col·laboren

Dolors, Quim, Pere.

Si hi estàs interessada truca, si et plau al tel.: (93) 417 75 39

Benvolgut amic:

En acompanyar amb aquestes ratlles la imatge d'aquests nens, et prego que els vulguis acollir igualment com ho faries amb un dels teus fills. Aquests nens et supliquen una mica d'afecte, una mica d'amor, en nom dels altres nens que, com ells no tenen pares ni llar.

Podries donar la felicitat a uns nens tan sols amb el que costa la subscripció mensual del teu diari. Els obriries amb el teu cor les portes d'una llar.

Les Aldees Infantils S.O.S. constitueixen un organisme benèficoprivat que ha trencat amb els antics motllos d'assistència a la infància i ha obert d'altres camins.

Les Aldees Infantils S.O.S. acullen nens orfes o bé desemparats, preferentment grups de germans, i els proporcionen una "mare", una llar i una vida integrada en la societat. D'aquesta manera s'eviten les mancances afectives a les quals estan sotmesos els nens en les grans institucions massives. Els nostres infants poden viure, doncs, i desenrotllar-se igual com els altres nens i nenes.

Fa 30 anys que aquesta obra internacional nasqué a Àustria i avui està estesa arreu del món. Milers de persones i empreses han fet possible la fundació de més de cent Aldees en 62 països.

Nosaltres no ens podem pas desentendre d'aquest pas social talment eficaç! L'any 1970 vàrem obrir a Barcelona les dues primeres llars S.O.S. A hores d'ara tenim una Aldea Infantil S.O.S. a Sant Feliu de Codines (Vallès oriental), i una altra a Redondela (Pontevedra), tres llars S.O.S. a la Casa Catalana del Tibidabo i una residència de joves a Barcelona.

Amb motiu de tenir lloc, en 1979, l'Any Internacional del Nen, s'inauguraran en el món 30 noves Aldees Infantils S.O.S.

El nostre país desitjaria contribuir també obrint més llars S.O.S. Vols tu o la teva empresa col·laborar a aquesta obra de solidaritat humana ajudant al seu sosteniment? Amb la teva aportació hauràs atès aquests nens que avui esperen il·lusionats una llar com la teva. No els abandonis.

Gràcies de tot cor.

Montserrat Andreu de Julià

MONTSERRAT ANDREU DE JULIÀ
President de la Comissió Directiva

La presidenta de la Federació Espanyola de Mestresses de Casa (FEAC), Juana María González Cabada, ha qualificat de "molt intel·ligent" la decisió cada cop més freqüent de les americanes d'abandonar el seu lloc de treball per tornar a la llar, segons un estudi fet pel Departament de Treball dels EE.UU.

Les dades d'aquest informe realitzat als Estats Units recullen que el 56 per cent de les americanes preferiria dedicar-se a les tasques domèstiques i no treballar fora de la llar, la qual cosa ha incidit en el moviment de la dona vers el mercat laboral, que ha experimentat un estancament.

A Espanya, segons el darrer estudi realitzat per l'Institut de la Dona, el 65 per cent de les dones que abandonen el seu lloc de treball ho fan per motius relacionats amb la cura dels infants i de la llar, malgrat que les dades ofertes pel sindicat UGT mostren que les espanyoles només arriben a una taxa d'activitat del 33 per cent, vuit punts inferior a la mitjana occidental.

La sociòloga Amparo Sánchez, consultada sobre això, matisa que

Als Estats Units el treball domèstic i la cura de la família estan socialment reconeguts

Les dones americanes prefereixen dedicar-se a les tasques domèstiques

"mentre les dones americanes fa temps que conqueriren el mercat laboral, les espanyoles encara lluiten per la seva incorporació, enfrontant-se amb elevats índexs d'atur".

Per a la presidenta de la FEAC, Juana M. González Cabada, "la decisió de les americanes em sembla molt intel·ligent, ja que és absurd deixar la pell al treball i a la llar: si una dona és feliç dedicant-se a la llar o a activitats culturals, em sembla

perfecte".

Per altra banda, "mentre a Amèrica el treball domèstic i la cura de la família estan socialment reconeguts, a Espanya només cal fixar-se la poca consideració a la mestressa de casa per comprendre que no passa el mateix", assenyala la sociòloga Amparo Sánchez.

Però a Espanya, "els índexs de vida cada vegada més elevats fan que el treball de moltes dones sigui

imprescindible per a les seves famílies, per això els és impossible deixar-lo malgrat que ho desitgin", explica González Cabada.

Segons l'estudi de l'Institut de la Dona, el 64 per cent de les espanyoles que abans treballaven expressen el desig de reincorporar-se al mercat laboral, en el moment en què els seus fills no necessitin tant la seva atenció: aquesta intenció, "a més d'explicar-se per motius

econòmics, es deu a la sensació de buit que acostuma a aparèixer a la vida d'aquestes dones", segons la presidenta de la FEAC.

El 40 per cent de les dones enquestades per l'Institut de la Dona contestaren que havien deixat el seu treball "per embaràs o tenir cura posterior dels nens i de la llar", i el 25 per cent van respondre que "per matrimoni", cosa que per a un portaveu de l'Institut de la Dona "encobreix l'autèntic mòbil de disposar de tot el temps possible per al seu projecte de maternitat".

El segment de la població que marca aquests motius amb més alt percentatge és el format per dones amb menys de 25 anys, amb un 46,3 per cent, seguit per aquelles que tenen fills menors de sis anys que no van a guarderies o centres de preescolar, segons aquest estudi.

Les treballadores que deixen el seu lloc de treball per causes estrictament laborals —acomiadament, tancament d'empresa, insatisfacció amb el treball— són menys del 30 per cent del total.

■ C.D.

L'educació social: una oportunitat

En la darrera reunió del Consell d'Universitats es va aprovar, entre d'altres, la creació d'una nova titulació universitària en l'àrea d'educació. Es tracta de la diplomatura d'educació social: de fet, l'única titulació realment nova que s'ha creat en el sector educatiu.

A diferència d'altres titulacions, aquesta no ha estat polèmica, malgrat haver tingut les controvèrsies normals entre els col·lectius més directament implicats. La inexistència d'un sector professional consolidat, estructurat i institucionalitzat deu haver contribuït a aquesta manca de polèmica i, fins i tot, a l'excessiva manca de ressò social que ha tingut el fet. Una manca de ressò que no està en consonància amb la importància i actualitat d'aquest àmbit de l'univers educatiu.

La importància teòrica i pràctica de l'educació social i el seu espai concret no cal cercar-los en investigacions epistemològiques sobre la pedagogia, sinó en la realitat quotidiana i en la vida social i cultural dels col·lectius, dels pobles, dels barris o ciutats. La diplomatura d'educació social ve a donar carta de naturalesa, si més no des de l'aspecte formatiu, a un dels sectors educatius que en els darrers temps s'ha mostrat com el més dinàmic, el més innovador i el que ha experimentat un major creixement en tots els ordres.

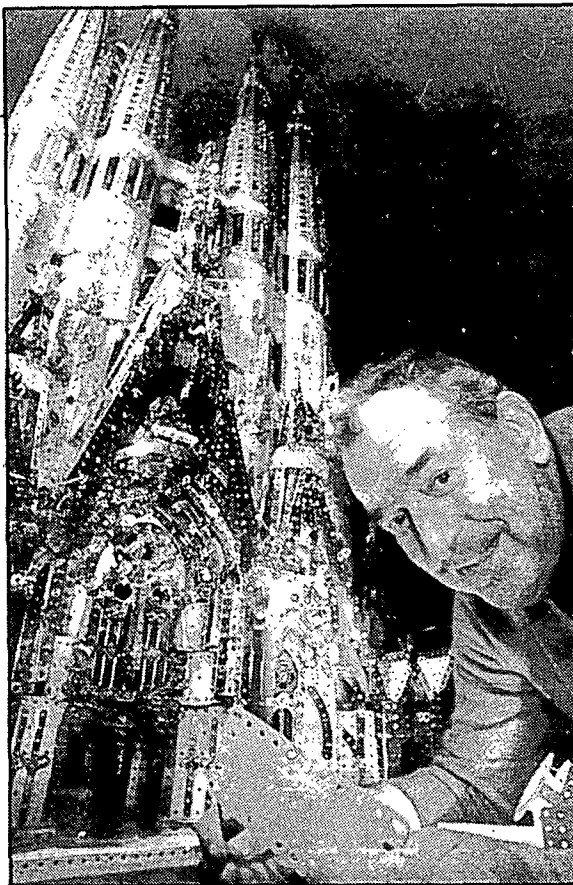
Per educació social s'entén un conjunt molt ampli i divers de programes o intervencions en el qual podem trobar l'atenció educativa (no estrictament escolar) de sectors amb dificultats o problemàtiques específiques d'ordre ben diferent —minories ètniques, menors en conflicte social, menors en situació de risc, tercera edat, presons, joves amb dificultat d'inserció socio-laboral, etc.—, l'educació en el lleure i iniciatives d'educació no formal para-escolars o complementàries a l'escola, la major part d'iniciatives d'educació ambiental i un sector també divers d'intervencions frontereres entre l'educació i l'acció social o cultural que sovint s'engloben en la denominació d'animació sociocultural.

Extraescolaritat

Potser el que definiria de manera més comprensiva el significat que avui té l'educació social seria la condició d'extraescolaritat. És a dir, l'educació social abastaria tot allò que és educació mínimament estructurada però que no és estrictament escolar o, millor encara, que no forma part del sistema educatiu reglat d'un Estat —del parvulari a la universitat— amb independència, fins i tot, que les accions concretes es realitzin o no dins d'un centre docent.

El mateix intent de definició que acabem de fer ja mostra l'ambigüitat del concepte donat que, ara per ara, s'aplica a un conjunt massa divers de pràctiques o

realitats. Aquesta mateixa ambigüitat és present en la configuració de la diplomatura i del pla d'estudis corresponent els continguts mínims, del qual no dibuixen

Per un afeccionat francès

La Sagrada Família de Barcelona, reproduïda amb peces de mecano

Un francès, M. Louis Fleck, té una passió: les petites construccions mecàniques. De tal manera que s'ha especialitzat en la reproducció de monuments cèlebres. Les seves realitzacions són molt valorades i han estat enviades al món sencer. Així, "l'Empire State Building" va exposar-se als Estats Units; "L'Atomium" a Brussel·les, etc. La Sagrada Família de Barcelona està feta en una escala d'1/50 i pesa 70 kg. Ha suposat 5.720 perns i 5.070 peces i ha demanat 330 hores de treball.

gaire una identitat professional o un perfil molt específic. Possiblement no podia ser d'altra manera, donada la realitat actual de l'educació social. Amb tot, els plans d'estudi tenen prou flexibilitat i ofereixen un marge important de decisió a cada centre com per permetre que les ofertes formatives siguin més coherents i més orientades a les necessitats reals i específiques d'un territori o d'una realitat social i cultural determinada.

En bona part, l'oportunitat que suposa l'existència de la nova diplomatura d'educació social radica precisament aquí. Una nova titulació, i més tractant-se d'una titulació de nivell universitari, és una preciosa oportunitat d'estructurar i d'impulsar el sector. Els qui estem treballant en la formació d'aquests educadors socials des d'abans de la mateixa existència del títol hem de poder donar el salt qualitatiu i aprofundir en la línia de fer una formació veritablement professional i vertebradora, i que capaci per a treballar en aquest sector, avui tan divers i canviant.

Però alhora cal evitar els perills que també concorren en aquesta mena de processos: que l'existència d'una titulació universitària no allunyi ni aïlli els processos formatius de la realitat i de la pràctica de l'educació social, que la professionalització no es faci en detriment del voluntariat, peça clau de les dinàmiques participatives en l'educació social, i que la professionalització, tecnificació i capacitació d'aquest educador no es faci a despit de la seva vocació i del conreu d'unes actituds imprescindibles per intervenir positivament en l'educació social.

Però no només des de la formació cal entendre aquest moment com una oportunitat; tots els sectors i totes les instàncies que incideixen d'una o altra manera en l'educació social, siguin públiques, privades o socials, han de contribuir a definir millor quin és l'educador que avui es requereix i a dotar-lo d'un marc d'actuació que potenciï la seva acció en concurrència amb d'altres agents educatius, socials o culturals.

Davant d'una creixent demanda d'educació i de cultura, en el context d'un temps lliure o desocupat que va en augment i davant de les desigualtats culturals, l'educació social ha de ser un instrument fonamental en una política de benestar social que vagi més enllà de l'acció estrictament assistencial; i ha de ser, també, factor de regeneració del teixit social. Per afrontar amb decisió aquesta tasca, no deixem perdre l'oportunitat d'impulsar l'educació social des de les diferents responsabilitats que hi concorren.

■ Carles Armengol i Siscars

Pedagog i director de l'Escola de l'Espai de Barcelona

Les solucions per a l'Orient Mitjà han de tenir en compte aquest país

El Líban, un país destruït

"Ningú, absolutament ningú, no es recorda de nosaltres —diu Xiraz, una jove libanesa que va passar per Barcelona invitada pel Comitè per la Llibertat i la Independència del Líban— perquè el nostre país no té petroli...". Des de fa un any, opera a Barcelona aquest Comitè que treballa en col·laboració amb els moviments catòlics del Líban i atorga la seva solidaritat a un poble que durant un temps no atreïa l'interès dels Mitjans de Comunicació. Parlem amb Juan Martínez Galindo, president de l'esmentat Comitè i que ha estat al Líban recentment. Les seves paraules ressonen com la memòria d'un país oblidat.

—Quan es va crear el Comitè per la Llibertat i la Independència del Líban?

—Bé, aquesta organització funciona des de fa uns 10 anys a Suïssa, França, Alemanya i Itàlia; amb aquest darrer país unim esforços d'una manera més directa. El Comitè a Barcelona i a Madrid va començar un any enrera quan un grup de set persones, a través de l'organització italiana, vàrem viatjar al Líban per donar un ajut humanitari, i conèixer la gent del poble des de dins. L'ajut es canalitzava cap a llocs diversos: col·legis, sanatoris, petits ambulatoris provisionals i especialment a l'Hospital Sant Vicenç

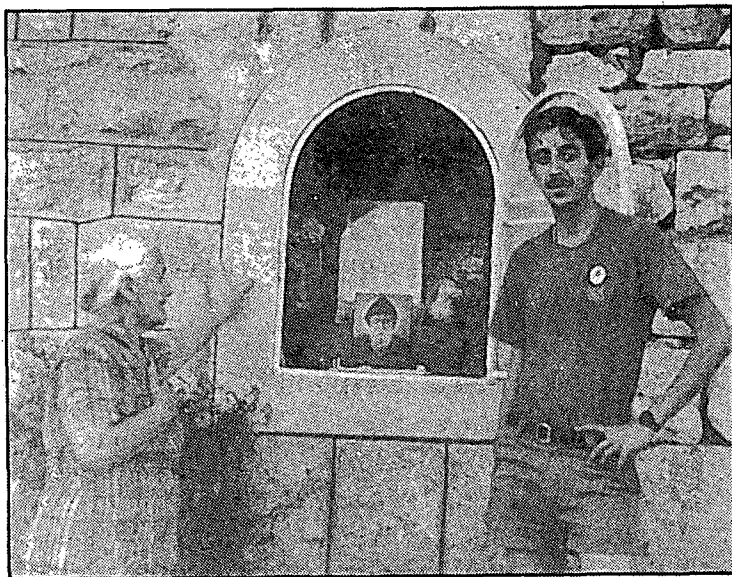
Des de fa 16 anys està en guerra. Quatre exèrcits estrangers han ocupat el seu territori. El govern d'Elies Harauí està sotmès a les directrius de Síria. S'ataca la identitat cultural del poble, modificant els programes escolars, per exemple. I a partir dels acords de Taif es vol imposar una pau sense justícia. Parlem del Líban.

de Paül.

—Com va veure el Líban?

—La imatge que porto gravada —comenta pausadament

i comercial ha estat destruïda. La gent del poble intenta reemprendre el comerç i aixecar el país, però costa molt aixecar

mentre juga amb unes fotos que porta — és la d'un país arrasat. Encara que es digui que no hi ha guerra, el Líban és un país on la gent no coneix la pau i on la infraestructura industrial

una economia trencada per una llarga guerra i més si no compta amb l'ajut internacional. I podem afegir que Síria controla el govern actual del Líban mentre Israel es nega a abandonar els territoris del sud que encara manté ocupats.

—Israel va ocupar els territoris del sud del Líban, limitrofs amb la seva frontera del nord, quan els palestins es van refugiar en aquesta zona i l'OAP va militaritzar uns grups perquè fessin escomeses contra objectius israelians. Després de l'entrada de les tropes israelianes, la guerra va continuar al Líban, però els grups de l'OAP ja no gaudien de mobilitat per atacar Israel. Aquest país no es retirarà d'aquesta zona fins que no s'apliqui un tractat que garanteixi la seguretat dels territoris d'Israel. A la pràcti-

ca podem considerar la situació actual com una annexió més d'Israel.

Juan Martín Galindo narra una anècdota que il·lustra una mica la realitat diària d'aquest país:

—Nosaltres vàrem enviar tres contenidors amb ajut per a diversos organismes. Doncs, van estar retinguts al port un temps, sense cap ordre o cap qüestió legal, sols perquè es volia comprovar la procedència i a qui anava adreçat.

Sense poder repartir el contingut dels contenidors vàrem estar més dies visitant algunes famílies cristianes de la ciutat i vàrem veure com les escoles cristianes no tenen cap mena de subvenció i necessiten molta ajuda en material escolar. Síria en teoria defensa un Estat laïc per al Líban, tanmateix en la pràctica fomenta l'integrisme i la islamització.

—De quina manera viuen els cristians d'allà?

—No entenen l'espiral de la violència, no, no l'entenen —diu mentre mou el cap amb preocupació—. Amb tot, tampoc entenen aquesta violència creients d'altres confessions que volen la pau. Saben que existeixen interessos internacionals i regionals molt forts, però no ho entenen.

I malgrat aquesta espiral de violència les diverses religions es respecten i col·laboren. Per exemple, els musulmans van a alguns oficis de les Carmelites de la Muntanya Harissa. Elles distribueixen, sense diferències de confessions, alguns ajuts humanitaris. Són molt estimades i la gent acostuma a consultar-les quan tenen problemes o dubtes o busquen solucions. El treball

que elles realitzen és molt important.

—Tanmateix, el nunci del Líban, monsenyor Puente Ojea, ha acceptat el govern d'Elies Harauí.

—Sí, és veritat —respon cautelós—. Amb tot, jo opino que la jerarquia eclesial ha reconegut els acords de Taif per protegir la vida dels cristians. Joan Pau II està molt conscienciat del problema del Líban, però la resposta de l'Església demanava molta diplomàcia per no perjudicar ningú.

—Què fa el Comitè per la Llibertat i la Independència del Líban?

—Demanem a les institucions internacionals, a l'Església catòlica —encara que també treballem amb altres confessions—, a la Comissió de Drets Humans del Parlament Europeu, a Justícia i Pau, fins i tot a alguns partits polítics que a Europa estan amb els democràtics cristians, que demanin que les solucions sobre l'Orient Mitjà incloguin el Líban. I la solució al problema del Líban passa per la solució del problema palestí. Demanem que es facin eleccions lliures supervisades per les Nacions Unides i que es retirin els exèrcits estrangers d'aquells territoris.

—A Catalunya, s'han sumat algunes entitats a les demandes del Comitè?

—Sí, els grups següents: Testimoni 2000, grups universitaris catòlics, cursillistes de Sant Josep Oriol, feligresos de Santa Eulàlia de Vilapiscina, Unió Democràtica, el Partit Popular, i mantenim contactes amb Amnistia Internacional.

Acabada l'entrevista, i mentre Juan Martín Galindo va cap a la porta, em diu:

—El Comitè fa tot això perquè se sent germà dels cristians i del poble del Líban, i perquè després de la Guerra del Golf no volem que cap país de la regió quedi oblidat.

■ Núria Oriol Palarea

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELEFONS DE LA VIDA
204 71 11 i 417 39 64

PRO VIDA
ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE
A LA VIDA HUMANA
Bonaplatja, 42. 1r. T. 204 71 11
08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE SOCI

☐ Si a la vida, desitjo rebre el butlletí informatiu PRO-VIDA.

Nom _____

Adreça _____

Població _____

Província _____

CP _____

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA - Bonaplatja, 42. 1r. T. 204 71 11 08034 BARCELONA

La germana Montserrat amb un dels nens de l'hospici

La guerra colpejà els innocents

Entrevista amb la germana Montserrat

L'Hospici del Miracle de Jerusalem acull nens de totes les confessions

Són uns 160 nens i nenes de diverses confessions, i "mentre són petits no es donen enfrontaments a causa de la religió, però aquesta postura canvia quan es fan grans" —diu la germana Montserrat amb un lleu somriure. A més, l'Hospici del Miracle acull persones grans, unes 45, que pateixen algun defecte físic o psíquic, ja que els seus parents se n'avergonyeixen i no els volen a casa: "Per una qüestió cultural, no per maldat" —explica la germana Montserrat.

Els nens i les persones grans es vesteixen amb la roba que s'envia des de Barcelona. L'última remesa sortida del port de la ciutat comtal va ser de més de 2.000 quilos, valorada en gairebé mig milió de pessetes, de donants voluntaris. "Som molt pobres —explica la germana Montserrat—, la gent no es pot imaginar que comprem sacs de farina, els rentem i en fem llençols per als nens, o que de les flassades en fem abrics. Gràcies a Déu, sempre arriben alguns ajuts a temps". L'hospici se sosté econòmicament "de la Providència —diu rient la germana— i també de l'obra d'Orient de França, de la Santa Infància, de la gent gran que hi viu i dona una part de les seves pensions, d'algun Servei Social de l'Estat que hi contribueix i de la nostra casa mare".

—Ara es parla poc o gens del després de la guerra del Golf, ni tan sols de la tan necessària Conferència de pau. Tanmateix, els problemes allà no s'han solucionat amb la guerra.

—És veritat —comenta amb tristesa—, la guerra no ha solucionat els conflictes interns d'Israel, i menys les relacions entre els palestins i els israelians. El més greu és que el control sobre els palestins s'ha endurit i l'ambient de por i de violència ha augmentat... Els palestins que venen de fora de Jerusalem, per poder entrar a la ciutat han de presentar una carta verda i passar un control militar, i el ressentiment es fa molt evident i cada vegada creix més la barrera entre ells...

—Han passat sis mesos des que va començar la guerra: com la van viure?

—Molt, molt dolenta —i els seus ulls mostren un cansament profund—. Abans de Nadal ja teníem por... No s'havia construït cap refugi per les rodalies de l'hospici, ja que es troba als afores de Jerusalem

Hi ha temples construïts amb pedres, i poesies que es graven sobre pedres perquè es perpetuïn més enllà dels temps; però hi ha pedres vives, quotidianes, que testimonien una realitat més oculta i més precisa: la humanitat. L'hospici del Miracle de Jerusalem, conduït per religioses de l'orde de Sant Vicenç de Paül, és una d'aquestes pedres vives que ha estat testimoni de molts esforços i de moltes il·lusions, i també de la guerra del Golf. En aquests dies, la germana Montserrat, germana de la caritat des de fa 32 anys, que treballa en aquest hospici, ha estat a Barcelona i en una taula rodona va exposar les vivències i les expectatives d'aquesta obra i de la pròxima missió.

i en un barri palestí. Venien moltes famílies demanant que acollíssim els seus fills i vam acollir més de 100 nens de fora i alguns ancians.

Després va venir la qüestió de les màscares; el govern ens en va donar i molta gent que no en tenia, de Gaza o d'Hebron, ens en demanaven. Nosaltres compartírem les màscares amb l'hospital de Betlem i amb altres centres. A canvi, col·locàvem quatre nens en una mena d'incubadora anti-gasos tòxics.

—Els nens s'adaptaven a les màscares?

—Bé... Els vam dir que anirien disfressats i que seria molt divertit, com en una festa. Així i tot, els més petits ploraven molt quan els ficàvem en aquella mena d'incubadora. Els més grans s'adonaven de la realitat, i quan sonaven les sirenes tots anaven al teatre de l'hospici, que havíem adequat com a refugi. I allà alguns ploraven, altres cridaven, altres deien que es morien... Primer no pensàvem que hauríem de dormir al refugi improvisat, però en veure que en una nit podien sonar tres vegades les sirenes d'alarma vam optar per traslladar-nos-hi en fer-se fosc.

La germana Montserrat calla uns moments com si revisqués les escenes que conta.

—El més divertit —matissa mentre se li escapa una mirada alleugerida—, si és que es pot dir així, és que quan va acabar la guerra els nens no volien dormir en els seus llits, i durant alguns dies vam haver de posar-los a descansar amb els abrics i els jerseis com si fossin al refugi...

—Van passar gana?

—Sí. En aquells moments no deixaven sortir al carrer, totes les botigues estaven tancades i no ens volien vendre pa o el venien molt i molt car. La gent de les rodalies de l'hospici ens venia a demanar pa, arròs i sucre. I bastantes persones pogueren alimentar-se gràcies al menjar que d'alguna manera les germanes podíem aconseguir. També és cert que sortíem al carrer a comprar i no sabíem si tornàriem...

—El govern jueu permetia que els estrangers residents al país marxessin abans que expirés el termini per començar la guerra.

—És veritat, però vam preferir quedar-nos; són 15 germanes d'onze nacionalitats diferents. Ens vam quedar pel servei que desenvolupem... Van ser moments molt forts. La fe ens donava forces. Era tan dolorós assumir la realitat: les màscares duren 5 ó 6 hores. I si moríem nosaltres abans que els nens? Reconec que pregàvem més que en altres moments. I la visita del patriarca de Jerusalem ens va confortar molt.

—I ara, l'ambient a l'hospici, com és?

—Bé, bé. Amb tot, a fora és on preocupa més. Gent que vivia del pelegrinatge i no té feina, gent cristiana que fugia perquè té por del ressentiment que impregna cadascuna de les relacions entre àrabs i jueus. I, concretament entre els nens de l'hospici que són de confessions diverses, arriba una edat que l'Estat obliga que cadascú vagi a l'escola corresponent segons la religió que professi. I nosaltres mirem de difondre el respecte i la comprensió, perquè tots són fills de Déu.

En acomiadar-nos, la germana Montserrat comentà preocupada:

La gent de Barcelona, per exemple, venen a Jerusalem massa de pressa i no veuen bé els problemes. Els problemes són molt grossos i la gent no és massa sensible a allò que passa dins d'Israel i a l'Orient Mitjà...

LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES • LLIBRES • LLIBRE

Itineraris guiats per la fe⁽¹⁾

(1) GIRONA: "LES RUTES DE LA FE". Joan Carreres i Pèra.
Girona. 1991.

L'increment desorbitant del turisme a Catalunya en les últimes dècades ha suscitat un interès en els visitants de la història, la cultura i la fe religiosa del nostre país.

A Catalunya no podem ocultar "les arrels cristianes" que s'hi fan paleses. Potser aquestes han estat les raons que han mogut l'autor a escriure el llibre que ara presentem: "Girona: les rutes de la fe". Ja al pròleg, el bisbe de la diòcesi, Dr. Jaume Camprodon, escriu: "Tenim dades per creure que la fe cristiana a les nostres contrades hi és des de les primeries". I el propi autor, mossèn Joan Carreres i Pèra, afegeix: "L'interès d'aquestes rutes és recapitular en poques ratlles l'influx de la cultura cristiana en l'arqueologia, la història, l'art i la vida d'unes persones en una zona concreta del nostre país". La zona estudiada és la que coincideix amb els límits del bisbat de Girona.

"Girona: les rutes de la fe" està escrit en un estil planer i divulgador, pensat per al públic en general, cosa que no poden oferir els treballs d'investigació destinats als estudiosos i especialistes.

Joan Carreres i col·laboradors descriuen en cada "ruta" comarcal el bagatge valuósíssim a què fem referència. Segueix un índex extens sobre l'horari de misses de cada parròquia del bisbat, una relació de les principals advocacions dels santuaris i monestirs més importants, els llocs d'acolliment, així com les diverses institucions diocesanes i els museus més significatius.

La il·lustració fotogràfica a tot color és abundant i bellíssima. Potser en una segona edició, podria millorar-se el diagrama general i el tipus de lletra de l'obra.

Tant de bo aquesta idea i la seva realització la imitessin les restants diòcesis de Catalunya. Felicitem mossèn Carreres i els seus col·laboradors, i fem nostre el desig del Sr. Bisbe: "En cada ruta atureu-vos en un moment de silenci i de pregària respectuosa, que seran signe de comunió amb tots els qui fem o han fet via sota un mateix cel".

■ Francesc Gamissans

Traduïdes al xinès quatre obres catalanes

Quatre obres de la literatura catalana han estat traduïdes per primera vegada al xinès, i una altra, "Tirant lo Blanc", de Jonaot Martorell, serà publicada en aquest idioma l'any que ve, segons informà Oriol Pi de Cabanyes, director de la Institució de les Lletres Catalanes.

"La Plaça del Diamant", de Mercè Rodoreda, "Bearn", de Llorenç Villalonga, "Mites", de Jordi Sardaneda, i una antologia de la poesia catalana han estat les obres escollides per iniciar la penetració de les lletres catalanes en el panorama editorial xinès.

Aquesta iniciativa té el seu origen en l'acord de col·laboració cultural firmat per la Generalitat i el govern xinès durant la visita oficial de Jordi Pujol a aquest país l'abril de 1989.

En el marc de l'acord d'intercanvi cultural catalano-xinès se celebrà també l'exposició "Xina. Mil anys d'art i cultura", que es clausurà el passat dia 28 de juliol al Centre d'Art Santa Mònica després d'estar oberta des del mes d'abril.

Properament apareixerà també en japonès una antologia de poesia catalana, traduïda pel filòleg japonès Yaonuki Sawada, que s'unirà a la novel·la de Rodoreda "La Plaça del Diamant", publicada anteriorment en aquest idioma.

En aquests moments està en tràmits la formació d'un equip d'experts per traduir "Tirant lo Blanc" al japonès, ja que segons el director de la Institució de les Lletres Catalanes, organisme que impulsa les traduccions, la temàtica medieval de l'obra de Martorell i la seva "sensualitat oriental" atreuen fortament el lector japonès.

Tanmateix, aquesta institució, depenent del Departament de Cultura, editarà abans de final d'any una cinta de cassette en versió francesa i anglesa amb la traducció de poemes de set autors clàssics catalans.

La cinta, l'objectiu de la qual és la promoció de la poesia catalana entre els experts estrangers, conté peces de Joan Maragall, Josep Carner, Joan Salvat Papasseit, Carles Riba, Josep Vicenç Foix, Salvador Espriu i Gabriel Ferrater.

■ IN

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos⁽¹⁾

L'home com a mesura de tot, capaç de totes les nobleses i de totes les maldats, barreja de sentiments i d'intel·ligència, buscador del plaer i experimentador del dolor, elevat a la dignitat màxima de fill de Déu, rebaixat a les pregoneses de la iniquitat, renegador de Déu i flagell dels seus semblats. Aquest és l'home, que formigueja damunt la terra, la qual no és més que un gra de sorra en l'univers. Observem-lo i intentem descriure'l tal com és en la seva forma externa.

Aparentment no és pas més que qualsevol altre animal de la creació, només que pensa, riu, es vesteix i cou els aliments. La facultat de pensar la té a dalt de tot, al cap. Vet aquí un mot amb un camp semàntic dels més extensos. Ara, però, només ens ocuparem dels significats que tenen relació amb l'home. I, sobretot, de les denominacions populars. Deixem els termes anatòmics i científics per als especialistes, encara que, actualment, molts d'ells els tenim a la parla col·loquial perquè la medicina és una de les ciències més divulgades. Manuals, fascicles col·leccionables, enciclopèdies, emissions radiofòniques i televisives han fet de nosaltres uns entesos en els mals que afecten el cos i la ment, als quals només calen alguns aclariments per part del professional. Amb tot, entre nosaltres, sempre ens entendrem més dient que tenim mal de cap que no dient que estem perjudicats de cefalàlgia.

I és que el mot cap és el que tenim més a mà per a tantes i tantes expressions. M'ha passat pel cap que podríem, sense escalfar-nos-el massa, recollir-ne unes quantes, sense que per això hàgim de perdre el cap ni ens hi hagin de pujar els fums, bé que hi ha el perill de sortir-ne amb un cap com tres quartans o com un timbal. Traieu-vos-ho del cap, no es pot anar amb el cap alt després d'haver tingut el cap espès perquè a hom li ha pujat el vi al cap; aleshores cal tirar-se de cap a la decisió de presentar-se amb el cap cot. Tota altra cosa és anar de cap per avall, a no ser que tinguem el cap ple de pardalets. No ens inflem més el cap, per més dur que el tinguem a causa de no cabre'n-hi tot allò que ens balla pel cap, perquè haurem d'acabar trencant-nos-el per buidar-lo d'idees i repartir-les entre tots: tants caps tants barrets. Tot això que us dic no té cap ni peus, però jo ho tenia entre cap i coll i abans que em fugi del cap us ho vull ficar en el vostre, encara que us faci rodar el cap, tant si és un cap pelat com un cap d'escarola. Sempre se n'ha de portar una de cap, però perquè un sigui un mal cap, un cap verd, un cap de trons o un cap calent, no se li ha de demanar el cap. Que els que tinguin el cap blanc facin el cap viu i no l'amaguin sota l'ala, si ells no ens salven, acabarem tots amb el cap a tres quarts de quinze.

Perles ortogràfiques

Gran liquidació d'articles d'esports d'ivern. Escrit a l'aparador d'una botiga prop de casa. Les hacs no serveixen per a res, em direu. Però hem convingut que alguns mots com **hivern** la portin, i cal respectar les regles del joc.

■ Albert Pera

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

**Catalunya
Cristiana**

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom Població D.P. Tel
Adreça
Se subscriu a exemplar (s) ^{catala} del setmanari **Catalunya Cristiana**.
L'import anual, 7.800.- ptes. es liquidarà de la forma següent:

☐ domiciliació bancària

(En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu

☐ altra forma de pagament (Indiqueu-la)

Data

Signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència

Senyors,

Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA**, amb càrrec al meu ^{compte corrent} _{llibreta} (poseu les dades completes)

Data

Signatura

televisió

Programació del 25 al 31 d'agost de 1991

TV
3

DIUMENGE, 25

10.00 Sardanes
10.15 Chup super 3
13.00 Roseanne
13.30 De professió API
14.00 La reina de casa
14.30 Telenotícies
15.00 El temps
15.05 Club super 3
15.30 La pel·lícula del diumenge (D): «La conspiració suïssa»
17.05 Històries curtes
17.30 Stingray
18.40 Batman
19.05 Extraterrestres a la família
19.30 Jim West
20.30 D'aquí a set dies
21.00 Telenotícies
21.25 El temps
21.30 Trenta minuts
22.00 Dallas (D)
22.50 Gran estrena
23.35 Cinema de mitjanit: «Els McMasters»

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

10.00 Club super 3
11.30 La senyoreta (D)
13.00 Riviera (D)
13.30 Cos a cos (D)

14.00 T/N Comarques
14.20 Miri, miri
14.30 Telenotícies - El temps
15.15 Gent del Barri (D)
18.30 Club super 3
21.00 Telenotícies - El temps

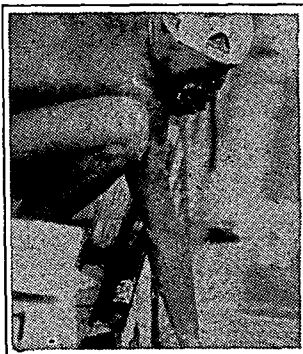
DILLUNS, 26

12.00 Sereu campions
12.20 Thalassa
15.35 Sóc com sóc
16.00 Pel·lícula tarda: «Club Paradise»
17.15 De més verdes en maduren
20.00 Marc i Sofia
20.30 Benson
21.35 Betes i films
22.00 Pantalla (D): «Pas perillós»
23.40 Telenotícies
24.00 Cinema de mitjanit: «Tormenta sobre el Pacífic»

DIMARTS, 27

12.00 Converses sobre Catalunya
15.35 Sóc com sóc
16.00 Pel·lícula tarda: «Dimecres boig»
17.35 De més verdes en maduren
20.00 Marc i Sofia

20.30 Benson
21.35 Amor a primera vista
22.25 El famós Teddy Z
22.50 Quan es fa fosc (D)
23.40 Telenotícies
23.55 Cinema de mitjanit: «Lluita de titans»

DIMECRES, 28

12.00 Aquest programa
12.30 Les coses dels famosos
15.35 Sóc com sóc
16.00 Pel·lícula tarda: «Un nit a Casablanca»
17.25 De més verdes en maduren
20.00 Marc i Sofia

20.30 Benson (D)
21.35 Cinema 3: «Casa't amb una sueca i ja t'ho trobaràs»
23.00 Informatiu cinema
23.30 Telenotícies
23.50 Cinema de mitjanit: «Tintorera»

DIJOUS, 29

12.00 Natura
12.30 transformacions
15.35 Sóc com sóc
16.00 Pel·lícula tarda: «Servei secret a la italiana»
17.15 De més verdes en maduren
20.00 Marc i Sofia
20.30 Benson (D)
21.35 Rentar i marcar (D)
22.05 Les coses dels famosos
22.25 La volta al món en 80 dies
23.25 Telenotícies
23.45 Cinema de mitjanit: «Un mal començament»

DIVENDRES, 30

12.15 Dallas
15.35 Sóc com sóc
16.05 Pel·lícula tarda: «Nick Carter, aquell detectiu esbojarrat»
17.45 De més verdes en

maduren
20.00 Marc i Sofia
20.30 Benson (D)
21.35 Quart segona
22.05 Canal 12
23.00 L'escorç negre
23.30 L'avi Bernat
24.00 Telenotícies
00.20 Cinema de mitjanit: «Els ciclistes voladors»

DISSABTE, 31

10.00 Sardanes
10.15 Club super 3
13.00 Roseanne
13.30 De professió API
14.00 Betes i films
14.30 Telenotícies - El temps
15.10 Tortugues Ninja
15.30 Tarda de western: «Silver Lode»
16.50 El pare Dowling
18.05 Documental
18.45 Oh, No!
19.15 240 Robert
20.05 El famós Teddy Z
20.30 Allo, allo
21.00 Telenotícies - El temps
21.30 Cine nit: «Tots els homes del president»
23.00 Cinema de mitjanit: «Marea nocturna»

TV
2

DIUMENGE, 25

08.00 Narradores
09.00 Santa Missa
09.45 Faules d'Europa
10.00 Cine para todos: «Mano rápida»
11.30 Diumenge esport
16.30 Avanç informatiu
18.05 Diumenge esport
19.00 Tribunal popular
20.00 Un año en la vida
20.45 L'Informatiu
21.00 Juegos sin fronteras
22.30 Fútbol
00.15 Cine paraíso presenta: «Jenny»
01.30 Jazz entre amigos
04.00 Fin de emisión

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

10.00 Notícies
16.30 Avanç informatiu
18.00 Avanç informatiu

DILLUNS, 26

08.00 Babilonia
09.00 Barrio Sésamo
09.30 Dibuja - 2
10.00 Atletismo
14.00 Mikimoto clip
14.30 Disc català de l'any
15.00 Musical Plàstic
15.30 Dibuja 2
16.00 Webster
16.35 Primera sessió: «Promesa sagrada»
18.05 Histories de cada dia
19.00 Via Olímpica
19.30 Deportes
20.30 Força Barça
21.00 Cifras y letras

21.30 L'informatiu vespre
21.45 Murphy Brown
22.10 La estrella es... Katherine Hepburn: «En el estanque dorado»
00.00 Rapido
00.30 Última sessió de cine: «Surcos»

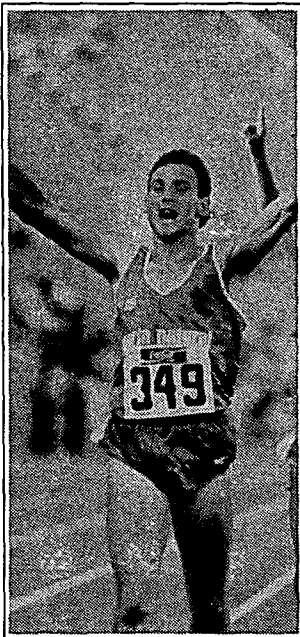
DIMARTS, 27

08.00 Babilonia
09.00 Barrio Sésamo
09.30 Dibuja - 2
10.05 Cine para todos: «Tarzán y el arco iris»
11.10 Atletismo
15.00 Força Barça
15.30 Dibuja 2
16.00 La familia monster hoy
16.35 Primera sessió: «La rosa blanca»
18.05 Histories de cada dia
19.00 Mec-Mec
19.30 Deportes
20.30 Documental
21.00 Cifras y letras
21.30 L'informatiu vespre
21.50 L'Inia-900
22.20 El abogado Matlock
23.15 Eurocops
00.00 Prisma
00.30 Última sessió de cine: «Destinos cruzados»

DIMECRES, 28

08.00 Babilonia
09.00 Barrio Sésamo
09.30 Dibuja - 2
10.05 Cine para todos: «El viajero de las estrellas»
11.30 Universidad de verano

12.30 Noticias
12.35 Loca academia de policía
13.00 Belleza i poder
13.30 Mar endins
14.30 Això no pot fer-se per TV
15.00 Tal com raja
15.30 Dibuja 2
16.00 Webster

16.35 Primera sessió: «El último invierno»
18.05 Histories de cada dia
19.00 Barcelona olímpica

19.30 Documental
20.30 Deportes
22.00 L'informatiu vespre
22.15 Deportes
23.15 El autoestopista
23.45 Documents TV
00.15 Última sessió de cine: «El grano de mostaza»

DIJOUS, 29

08.00 Babilonia
09.00 Barrio Sésamo
09.30 Dibuja - 2
10.00 Cine para todos: «El viajero de las estrellas»
11.30 Atletismo
15.00 Ya somos europeos
15.30 Dibuja 2
16.00 La familia monster hoy
16.35 Primera sessió: «Jenny me besó»
18.05 Histories de cada dia
19.00 Al filo de lo imposible
19.30 Deportes
21.00 Cifras y letras
21.30 L'informatiu vespre
21.45 Los Simpson
22.10 Dijous cinema: «Jacknife»
00.00 Metropolis
00.30 Última sessió de cine: «Directo a Broadway»

DIVENDRES, 30

08.00 Babilonia
09.00 Barrio Sésamo
09.30 Dibuja - 2
10.00 Cine para todos: «Canadian Pacific»
11.30 Atletismo
14.00 Fora de serie

15.00 Contrapunt
15.30 Dibuja 2
16.00 La familia monster hoy
16.35 Primera sessió: «Canelita en rama»
18.05 Histories de cada dia
19.00 Videomix
19.30 Deportes
21.00 Cifras y letras
21.30 L'informatiu vespre
21.45 El mirall: «Portion d'Eternite»
00.30 Última sessió de cine: «Esta vida mezquina»
02.00 Deportes

DISSABTE, 31

08.00 Belleza i poder
09.00 Galeria de personatges
10.30 Cine para todos: «Tomás Brown»
11.30 Atletismo
14.00 Mediterráneo
14.30 L'informatiu
15.00 Musical
16.00 Dissabte esport
16.30 Avanç informatiu
16.35 Dissabte esport
18.00 Avanç informatiu
18.05 Dissabte esport
20.00 Cine club: «El embrujo de Shangai»
22.00 L'informatiu
22.15 Mec-Mec
22.30 Camaleó
23.00 Jose Maria Rodero: «Los emigrados»
00.45 Última sessió de cine: «El sobrino de Beethoven»
02.15 Deportes

canal
33

DIUMENGE, 25

14.00 Jazz & Co
15.00 Més enllà del 2000
15.45 Cliptoman
16.00 Esports
19.45 Sessió de vespre: «La nit fort»
21.15 Cita amb l'esport
23.00 Espútnik concert
24.00 Informe mundial CNN
01.00 Bona nit

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

21.25 Mil paraules
21.30 Telenotícies

22.00 El temps - Cesc

DILLUNS, 26

17.00 Flushing Meadows
20.45 Tot l'esport
20.55 Gent del barri
22.05 Converses sobre Catalunya
23.00 Segle XX
24.00 Jazz & Co
01.00 Bona nit

DIMARTS, 27

15.00 Flushing Meadows
17.00 Flushing Meadows
20.45 Tot l'esport

20.50 Super 10
20.55 Gent del barri
22.10 Teatre: «Giselle»
23.55 Cadència
00.55 Bona nit

DIMECRES, 28

15.00 Flushing Meadows
17.00 Flushing Meadows
20.45 Tot l'esport
20.50 Sorteig llotó 6/49
20.55 Gent del barri
22.05 60 minuts
23.10 Canal 33 presenta: «L'orquestra de jazz del Dr. Goebbels»

00.05 Bona nit

DIJOUS, 29

15.00 Flushing Meadows
17.00 Flushing Meadows
20.45 Tot l'esport
20.50 Super 10
20.55 Gent del barri
22.10 Informatiu cinema
22.40 Fila 33: «La perla del Pacífic Sud»
24.00 Bona nit

DIVENDRES, 30

15.00 Flushing Meadows
17.00 Flushing Meadows

20.45 Tot l'esport
20.50 Super 10
20.55 Gent del barri
22.05 Els intocables
23.55 Versió original: «Dance with a stranger»
01.45 Bona nit

DISSABTE, 31

14.00 Cadència
15.00 Regates
16.00 Flushing Meadows
20.45 Fútbol
23.00 Més enllà del 2000
23.45 Planeta terra
00.40 Informe mundial CNN
01.25 Bona nit

TV
1

DIUMENGE, 25
08.00 Aventura 92
09.00 **TIEMPO DE CREER**
09.15 Concierto
10.00 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
11.00 **PUEBLO DE DIOS**
11.30 Informe semanal
12.30 Generaciones
13.15 Las redes de la justicia
13.40 La Palmera
15.00 Telediario-1
15.35 Los fruitis
16.00 Sesión de tarde: «Loco veneno»
17.35 La hora Warner
18.30 El tiempo es oro
19.35 A vista de pájaro
20.05 Corrupción en Miami
21.00 Telediario-2
21.30 Juzgado de guardia
22.05 Domingo cine: «Lady Beware»
23.40 Telediario
23.45 Festival de verano

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
08.15 Informativos Extranjeros
09.00 Avance telediario
09.05 Los vengadores

10.50 Avance Telediario
10.10 Avance Telediario
12.15 Generaciones
13.00 Teleuna
13.30 Las redes de la justicia
14.00 L'Informatiu migdia
14.30 Cheers
15.00 Telediario-1
15.35 La dama de rosa
17.25 Aventura 92
21.00 Telediario-2

DILLUNS, 26
09.55 La armada invencible
10.55 El tiempo es oro
11.45 A vista de pájaro
16.25 El gran secreto
17.55 La vuelta al mundo Willy Fogg
18.30 La aventura de crecer
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Caliente
22.35 B. L. Stryker
00.10 Diario noche
00.40 Un golpe muy británico

DIMARTS, 27
09.55 Capitales culturales de Europa
10.55 Caliente

11.45 A vista de pájaro
16.25 El gran secreto
17.55 La vuelta al mundo Willy Fogg
18.30 Tendido cero
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Las chicas de oro
22.00 Sesión de noche: «La reina del chantecier»
23.50 Viaje en el tiempo
00.20 Diario noche
00.50 **TESTIMONIO**
00.55 Alquiler de verano

DIJESES, 28
09.55 Una ciudad para vivir
11.00 Tendido cero
11.30 Viaje en el tiempo
16.25 El gran secreto
17.55 La vuelta al mundo Willy Fogg
18.30 Con las manos en la masa
19.00 La palmera
20.10 Corrupción en Miami
21.35 De carne y hueso
22.00 Jóvenes jinetes
22.50 Grandes relato
23.35 En canoa del Amazonas al Caribe

00.05 Diario noche
00.35 Alquiler de verano
DIJOUS, 29
09.55 Mujeres
11.00 Con las manos en la masa
11.30 De carne y hueso
16.25 El gran secreto
17.55 Los trotamúsicos
18.30 Llave en mano
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Devorame otra vez
22.15 El primi-juego
22.30 Estrenos TV: «Rio rojo»
23.55 Diario noche
00.25 Alquiler de verano

DIVENDRES, 30
09.55 Mujeres
10.55 Llave en mano
11.25 Devórame otra vez
16.25 El gran secreto
17.25 Los cuentos de Alf
17.50 La vuelta al mundo de Willy Fogg
18.30 Seguridad en marcha
19.00 La palmera
20.05 Corrupción en Miami
21.30 Dí no a las drogas

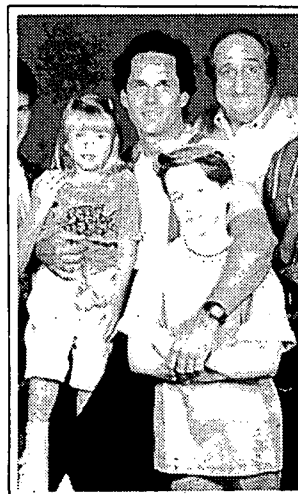
22.00 El humor de... Pajares y Esteso
23.30 La pasión de Gabriel
00.20 Diario noche
00.35 Alucine: «Pesadilla en la playa»
DISSABTE, 31
08.00 Aventura 92
09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
09.30 La aventura del crecer
10.00 Concierto
11.30 Seguridad en marcha
12.00 En canoa del Amazonas al Caribe
12.45 Generaciones
13.35 Las redes de la justicia
14.00 Rockopop
15.00 Telediario-1
15.35 Alfred J. Kwak
16.00 Sesión de tarde: «Fuego de juventud»
18.00 Club Disney
20.05 Corrupción en Miami
21.00 Telediario-2
21.35 Informe semanal
22.30 Sábado cine: «El misterio de las doce sillas» - «Cada uno con su infierno»

antena
3

DIUMENGE, 25
08.00 Dibujos animados
09.30 Clásicos familiares
10.30 Salvados por la campana
11.00 Viva la vida
12.00 Noticias
12.05 Peyton Place
13.15 Telecine: «Toto: Fabrizi y los jóvenes de hoy»
15.00 Noticias
15.30 El príncipe de Bel Air
16.00 Un nuevo rumbo
16.30 Caza submarina
17.00 Los gladiadores
17.45 Alsol con... Isabel Iglesias
18.18 La película del domingo: «La señora Hunter»
20.00 En el calor de la noche
21.00 Noticias
21.30 Empezar de nuevo
22.00 El gordo
23.00 Noche de lobos: «Juego diabólico»
01.00 Noticias
01.15 Al fin música

ESPACIOS FIJOS DE LUNES A VIERNES:

07.30 Colegio libre de eméritos-aula 3
08.00 La guardería
10.03 Pasarela
10.30 Pasionaria
11.00 Viva la vida
12.03 Santa Barbara
13.00 Bonanza

14.05 Noticias regionales
14.30 Cosas de casa
15.00 Noticias
19.00 La merienda
20.00 Chicas con clase
20.30 La ruleta de la fortuna
21.00 Noticias
00.30 Noticias

DILLUNS, 26
15.30 Telecine: «La ley de Chicago: esto no es el paraíso I»
21.30 El equipo «A»
22.30 La película del lunes: «Shaft: la máquina de matar»
00.45 Ciclo de cine negro: «Que quieres ciego»
02.15 Pasarela

DIMARTS, 27
15.30 Telecine: «La ley de Chicago: esto no es el paraíso II»
21.30 Diamantes
22.30 De tú a tú
00.00 Un diputado fantástico

00.45 Camuflaje
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIJESES, 28
15.30 Telecine: «Alienator»
21.30 El coche fantástico
22.30 «Made in Spain»: «Ya no va más»
00.45 Los invencibles de Nemesis
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIJOUS, 29
15.30 Telecine: «El desafío del viento»
21.30 El equipo «A»
22.30 Cinturón negro: «Bruce Lee en Nueva Guinea»
00.45 Lou Grant
01.30 Hospital general
02.15 Pasarela

DIVENDRES, 30
15.30 Tele cine: «Amor al primer mordisco»
19.00 Los invasores

21.30 El coche fantástico
22.30 La clave: «Tarka la nutria»
02.30 Cine español: «Préstame a tu mujer»
04.00 Oh, video
DISSABTE, 31
08.00 La guardería del sábado
10.30 Salvados por la campana
11.00 Viva la vida
11.30 De tú a tú
13.00 Centímetros cúbicos
14.00 Noticias regionales
14.30 Los héroes de Hogan
15.00 Noticias
15.30 Polvo de estrellas: «El tigre de Malasia» - «Raptor»
20.00 ENG
21.00 Noticias
21.30 Lo que se de mí
22.00 Polvo de estrellas: «Un hombre llamado flor de otoño» - «Camareras» - «El ansia»
04.00 Oh video

tele
5

DIUMENGE, 25
08.00 Dibujos animados
10.15 Pressing catch
10.50 Arco iris
11.20 Coctelera VIP
12.05 Matinal de cine: «Aquí robamos todos»
14.00 La 5ª Marcha
14.50 ¿Que gente tan divertida!
15.30 Cine fiesta bélico: «Muerte antes que deshonor»
17.30 Sábados de Humor
19.50 Domingo de acción
21.30 Telecomedia: «Enredos de familia»
22.00 Desde Palma con amor
24.30 Entre hoy y mañana
00.30 Pressing boxeo

ESPACIOS FIJOS DE LUNES A VIERNES:
08.00 Dibujos animados
09.25 Humor amarillo
09.50 ¿Hablando se entiende la basca?
10.15 Telerromance: «María, María»
12.55 Vacaciones en el mar
13.40 Dibujos animados
14.05 Arnold
14.35 Telerromance: «Inés Duarte, secretaria»
17.10 Misión imposible
18.05 Super Guay
19.30 ¿Hablando se entienden la basca?
20.00 Apartamento para tres
20.30 Bateadores
21.00 Telecupon
21.15 Telerromance: «Topacio»

DILLUNS, 26
11.00 Cine corazón: «Yo soy la

oveja negra»
15.30 Cine vacaciones: «Han robado una estrella»
22.00 Noche de acción: «El gran robo»
24.00 Entre hoy y mañana
00.30 Los misterios de la noche
01.10 Pressing boxeo

DIMARTS, 27

11.00 Cine corazón: «Soy un fenómeno paranormal»
15.30 Cine vacaciones: «Rio sin retorno»
22.00 Silencio se rie: «La profesora de ciencias naturales»
23.45 Entre hoy y mañana
00.15 ¿Hablando se entiende la gente?

01.40 Las chicas con las chicas
DIJESES, 28
11.00 Cine corazón: «El divorcio»
15.30 Cine vacaciones: «2 contra al Capone»
22.05 Cine 5 estrellas: «Conan el bárbaro»
00.50 Entre hoy y mañana

01.20 Futbolísimo
DIJOUS, 29
11.00 Cine corazón: «Dos en la carretera»
15.30 Cine vacaciones: «El nórdico»
22.05 Pantalla verano «Colombo»
23.35 Entre hoy y mañana
00.05 Gran pantalla TV: «Peligro, alerta mundial»
01.50 Arco iris

DIVENDRES, 30
11.00 Cine corazón: «El teniente de los carabineros»
15.30 Cine vacaciones: «Abajo espera la muerte»
22.05 Pantalla de verano: «la monja poseída»
24.00 Entre hoy y mañana

DISSABTE, 31
08.00 «Superguay sábado»
10.30 Las chicas con las chicas
11.00 Humor Amarillo
11.30 Pressing catch
12.00 El gran chaparral
13.00 Telecine: ¿Digame?
15.30 Cine fiesta: «El triunfo de Bufalo Bill»
17.40 Desde Palma con amor
19.15 Sábado de acción
20.00 Cine de amor: «Furiosamente enamorado»
22.05 Sábados de humor
24.00 Entre hoy y mañana
00.30 La noche pícara
01.20 El Inspector Derrick

COMENTARI TV

De tú a tu versus Stress

De tú a tú és un bon "magazine" que s'emet els dimarts des del canal Antena 3. Té bones idees —l'entrevista que protagonitzen dos famosos: entrevistat i entrevistador—, les actuacions, el to general i, sobretot, Nieves Herrero. Aquesta presentadora-conductora té una gràcia especial: la seva naturalitat, la seva senzillesa, la seva falta total afectació. És una dona que connecta amb el públic i de la qual n'haurien d'aprendre moltes professionals que es dediquen al mateix. Val a dir que l'èxit de molts programes són el seu conductor-inspirador-presentador. Aquest és el seu cas: la gent així ho decideix i els fets ho posen en evidència. Això vol dir que el que agrada no són les rareses ni les presentadores estranyes, com és el cas del "projecte" de "magazine" que era Stress. En aquest programa, lògicament ja fora d'emissió, tot estava fet amb ganes de sorprendre i, pot ser, de provocar. Tot era dur, lleig i groller. Fins i tot hi havia una mena de sèrie protagonitzada per les mateixes presentadores que era una veritable exaltació del mal gust i la irracionalitat. La gent vol productes com De tú a tú i no coses estrafolàries com Stress. Vol dones simpàtiques i desinvoltes com Nieves Herro i no dones truculentes o de pel·lícula de por com Rosy de Palma.

■ Ignasi Bofarull

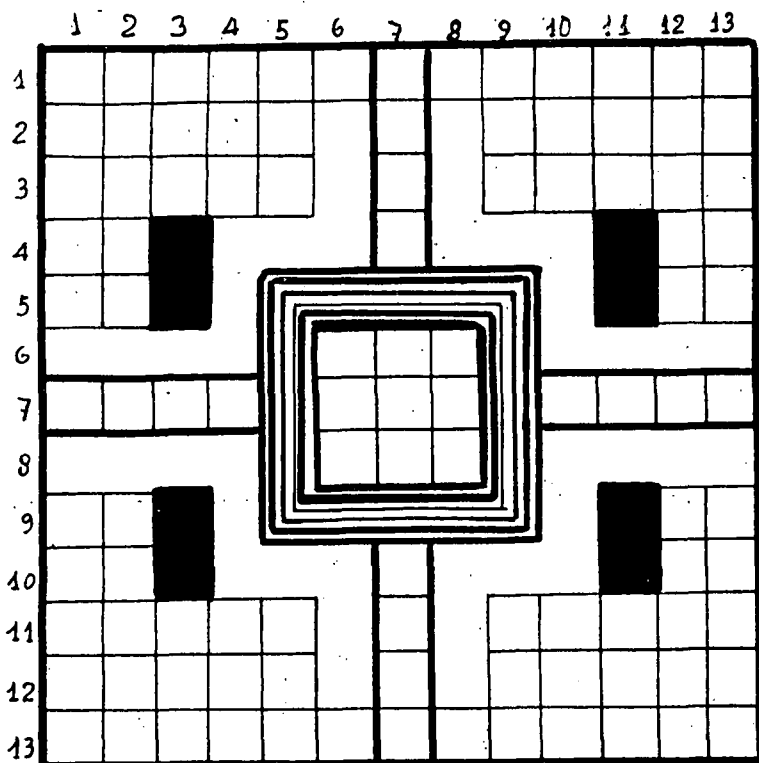
Telespectadors Associats de Catalunya
Platò 14, entl. 2ª - Tel: 200 13 39 - 08021 BARCELONA

ENCREUATS

per Rosa Colléll

QUADRAT GRAN

HORIZONTALS:

- 1- Ciència que estudia els fòssils.-
- 2- Déus falsos. Conjunció. Inofensiu, que no fa mal ni bé.-
- 3- Mortal. Consonant. Professor, responsable de l'educació individual d'un grup d'alumnes.-
- 4- Contracció. Preposició. Negació.-
- 5- Déu egipci. (angl.) És.-
- 6- Ca.-
- 7- Mamífer marí de cos rabassut i membres curts. Sentiment profund de malvolença. Punt cardinal.-
- 8- Fatigat, cansat.-
- 9- Acusatiu de la primera persona. Nom d'arbre.-
- 10- Acabament d'infinitiu. Mil. Nota musical.-
- 11- Acció de rosegar. Inicial de punt cardinal. Fer un mal físic.-
- 12- Tanca feta de fustes. Consonant. Començament.-

- 13- Ciència que estudia l'anatomia de la boca i les seves estructures.-

VERTICALS:

- 1- Nom de certa Mare de Déu.

Consonant. La Mare de Déu de Barcelona.-

2- Nom femení. Inicial de punt cardinal. Pl. tros de terra on hom pot plantar llegums, cols, naps, etc.-

3- Marit de la dona que fou convertida en estàtua de sal. Cent. Fill d'Adam i Eva.-

4- Nom de lletra. Preposició. Individu d'un poble de raça melanoafricana, estès al sud de Nigèria.-

5- Organització sòcio-laboral. Fill de Noè.-

6- Inicial de punt cardinal. Un "tanto" en el futbol. La primera vocal.-

7- Estira. Composició musical de forma lliure, semblant a un cant. Mancat de vida.-

8- Inicial de punt cardinal. Cinc més un. La penúltima vocal.-

9- Dilatat, extens. Quelcom indispensable per a cosir.-

10- Org. de les Nac. Unides. Vocal. Forma prefixada del grec "oïnos" que significa vi.-

11- Vas per a veure. Vocal. A l'inr. rotació.-

12- Que té qualitats necessàries per un fi. Consonant. Funció a complir.-

13- Fa molt d'aire. Manera d'embenar. Nom de l'Esposa de St. Josep.-

Solució

- 13- Aïros. T. Maria.
- 12- Idoni. S. Ofici.
- 11- Got. E. ric.
- 10- ONU. O. Eno.
- 9- Lat. Fil.
- 8- O. Sis. O.
- 7- Tira. Oda. Mort.
- 6- N. Gol. A.
- 5- O. S. L. Cam.
- 4- Ela. A. Edo.
- 3- Lot. C. Set.
- 2- Adela. O. Erols.
- 1- Pilar. F. Mercè.

Verticals:

- 13- Estomatologia.
- 12- Cleda. R. Inici.
- 11- Rosec. O. Feti.
- 10- Er. M. Fa.
- 9- Me. Om.
- 8- Las.
- 7- Foca. Odi. Oest.
- 6- Gos.
- 5- Ra. Is.
- 4- Al. A. No.
- 3- Leral. R. Tutor.
- 2- Idols. I. Anodi.
- 1- Paleontologia.

Horizontals:

ESCACS

per Jaume Mora

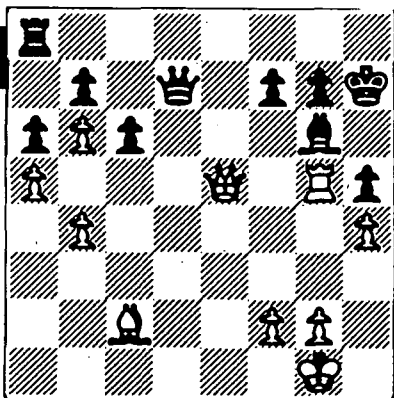
DIAGRAMA 391

Blanques juguen i guanyen.

Alerta. No sigui que la guatlla se us escapoleixi.

Solució al diagrama 390

1... Ab7xg2+ 0-1

FILATÈLIA

per Enric Graupera

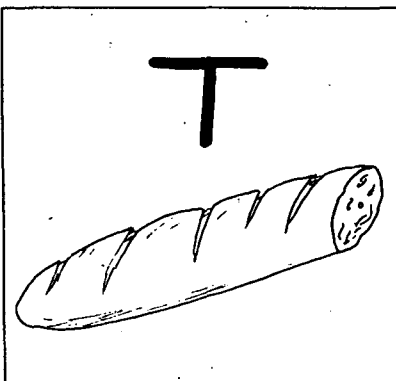

SANT EFRÈN

Segell búlgar. Presenta la imatge de St. Efrèn, extreta d'un mural del monestir de Bojana. Segons Sozomeno, St. Efrèn nasqué a Nisibe, cap el 378. No consta si, després de rebre el diaconat, arribà a ser ordenat prevere. Treballà incansablement per l'Església. Poliglota, filòsof i gran coneixedor de l'Escriptura, plantà cara a les maneres de pensar i fer paganes. L'Església catòlica celebra la seva festa l'1 de febrer, i l'Ortodoxa el 28 de gener.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

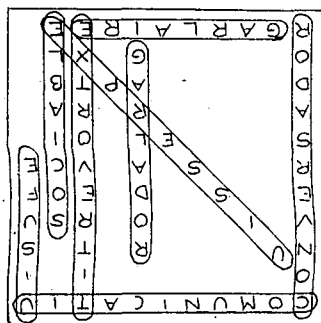
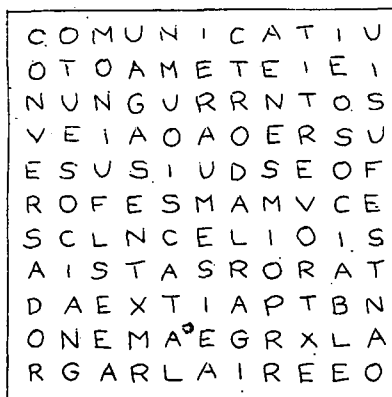
QUÈ EN PENSES?

Solució al 621

DOS ENTRE PANS
DOS ENTREPANS

SOPA DE LLETRES per Montserrat Albert

8 QUALITATS D'UN SIMPÀTIC

Comunicatiu - Carlatre -
Conservador - Gardador -
Extrovertit - Sociable - Efusiu -
Expressiu

20 ANYS

al servei de la pau,
la justícia i els
drets humans

Fes-te soci Col·labora

JUSTÍCIA I PAU

Rivadeneyra, 6, 10è. 08002 Barcelona
Tel. (93) 317 61 77

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor que els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." **Fra Juan José Aristi, BOLÍVIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI:

JORDI NESTARES
COMMUNAUTE SAINT-VIAEUR
22 - B.P. 542 ABIDJAN-22
COSTA D'IVORI..... 16.120 Ptes.

MONTSERRAT TRIBO PLANES
AVD. CASTRO BARROS, 650
5000
ARGENTINA..... 16.120 Ptes.

MONTSERRAT VERGES
BONG YANG RI 252-1
KANG WON DO 230-20
COREA DEL SUD..... 22.360 Ptes.

JAUME BOADA I RAFI
DUMIMIOSO TERRA 1337
MONTEVIDEO
URUGUAY..... 16.120 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció..... Tel.....
Població..... D.P..... Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....
Població..... Província.....

Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població..... Data.....
Signatura.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 82.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany els nostres donatius van dirigits especialment als seminaris majors: "Bon Pastor" de Bengela (Angola); "Esperit Sant" d'Antioquia (Colòmbia); "Sant Josep" de Rangoon (Birmània) i "Nostra Senyora de Kandy" (Sri Lanka).

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/ Bisbe Irurita, 5

25280 Solsona
Bisbat

17004 Girona
C/ Albareda, 15

43003 Tarragona
Pla del Palau, 2

25002 Lleida
Plaça de Sant Josep, 2º 1º

43500 Tortosa
Bisbat

25700 SEU D'URGELL
Bisbat

08500 Vic
Seminari diocesà

LITÚRGIA - CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº 19

Cada dia és festa

CALENDARI

L'ESGLÉSIA CELEBRA

D'ACÍ I D'ALLÀ

Diumenge, 25 d'agost. XXI del temps ordinari. La Mare de la Font de la Salut. Sts. Josep de Calassanç, fund.; Lluís rei de França i Genís, mr.

El sol surt a les 5,08 i es pon a les 6,36 — Hora solar.

Festa major a L'Ametlla del Vallès, Cervià de Ter, S. Genís de Vilassar, Taradell i Torrelles de Foix.

Dilluns, 26 d'agost. Sta. Teresa de Jesús Jornet, fdra. St. Ceferí, p. mr. i Bt. Balduí, monjo.

Festa major a Puigverd de Lleida i Saldes.

Dimarts, 27 d'agost. Sta. Mònica, vda. i St. Cesari, bisbe.

Festa major a Maldà i Sant. Celoni.

Dimercres, 28 d'agost. Sts. Agustí, bisbe i dr.; Hermetes i Pelagi, mrs.

Festa major a St. Agustí de Lluçanès i Vilanova d'Escornalbou.

Dijous, 29 d'agost. Martiri de St. Joan Bta. Stes. Sabina, mr. i Verònica, verge.

Festa major a Canejan, Juneda, Móra d'Ebre, Pineda de Mar, St. Hilari Sacalm i Vinaixa.

Divendres, 30 d'agost. Sts. Fèlix, pvre. mr. i Sta. Gaudència, vg. mr.

Festa major a Alcarràs, Blancafort i Vilafranca del Penedès.

Dissabte, 31 d'agost. La Mare de Déu de la Cinta. Sts. Ramon Nonat, card. i Aristides, cfr.

Festa major a Aitona, Artesa i St. Ramon del Portell.

25 d'agost. Diumenge XXI de durant l'any. Lectures: Primera Js 24:1-2a.15-17.18b; Salm 33; segona Ef 5:21-32; tercera Jo 6:60-69.

26 d'agost. Dilluns de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera lTe 1:1-5.8b-10; Salm 149; segona Mt 23:13-22.

27 d'agost. Dimarts de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera lTe 2:1-8; Salm 138; segona Mt 23:23-36.

28 d'agost. Dimercres de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera lTe 2:9-13; Salm 138; segona Mt 23:27-32.

29 d'agost. Dijous de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera lTe 3:7-13; Salm 89; segona Mc 6:17-29.

30 d'agost. Divendres de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera lTe 4:1-8; Salm 96; segona Mt 25:1-13.

31 d'agost. Dissabte de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera lTe 4:9-11; Salm 97; segona Mt 25:14-30.

Litúrgia de les Hores. Setmana 1

Diumenge: XXI de durant l'any. Tot propi.

Dilluns: Sta. Teresa de Jesús Jornet, verge. Memòria obligatòria.

Dimarts: Sta. Mònica. Memòria obligatòria.

Dimercres: St. Agustí, bisbe i doctor de l'Església. Memòria obligatòria.

Dijous: El Martiri de St. Joan Baptista. Memòria obligatòria.

Divendres: De fèria.

Dissabte: De fèria.

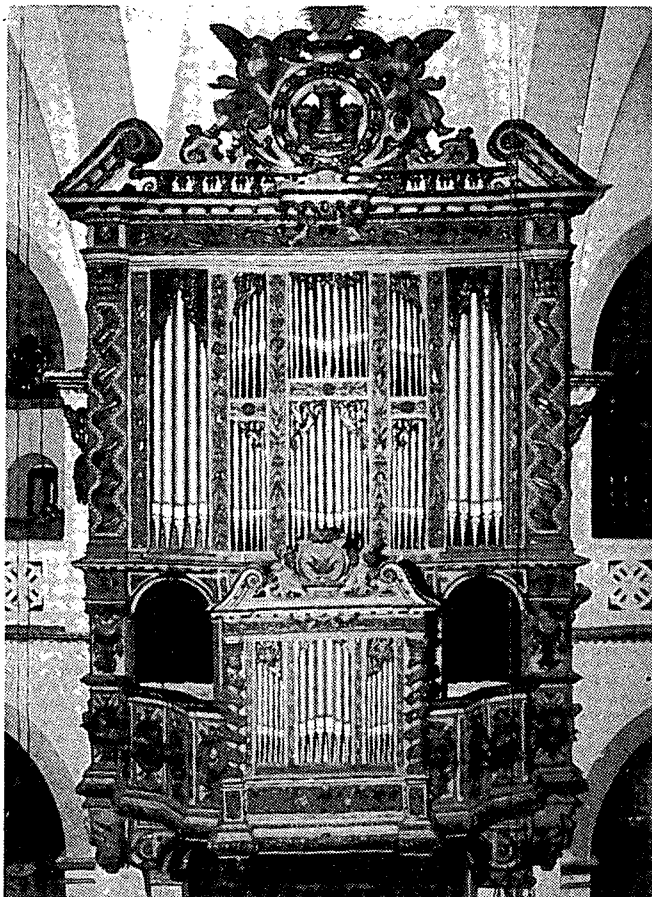
a cura de Pletat Campmajó

Fra Modest i la Germana Vanitat

Hi ha qui es té per humil, però li molesta el company que es dona to o és més popular, perquè aquest és, per a ell, un mur que el tapa. Qui és humil, un moment o altre sent el dolç passigolleig de ser-ho. Quan érem seminaristes, i als seminaris replens tot era bon humor, es contava el següent acudit: — "A nosaltres, franciscans, diuen que un deia, ningú no ens guanya en humilitat". Aquella reprimenda, després de la confessió pública feta a una frare agenollat al mig del refectori d'un convent pel pare Superior davant la Comunitat, crec que deuria ser la cosa més deliciosa per al censoral. Fra Modest no aniria gaire lluny si no l'acompanyés la Germana Vanitat

■ Pere Campàs Bonay Monestir de L'Estany

HOMES I INSTITUCIONS

Carregat d'orgues

No ho dic en to mofeta, ni de bon tros. Vull dir algunes coses sobre organistes notables, amics o coneguts amb els quals una hora o altra hem coincidit pels camins del món. I ho faig gairebé obligat per la lectura recent -tot i que feia mesos tenia el llibre damunt la taula- d'**Els meus trenta anys d'organista de la catedral de Barcelona**, del vigatà Mn. Joan Gamissans i Anglada.

És un llibret petitó, de poques pàgines de text i algunes amb fotografies. Pot petit però de bona confitura. Mn. Joan Gamissans podria haver escrit unes bones memòries, però la seva modèstia l'ha obligat a resumir l'obra de trenta anys, recollint unes quantes anècdotes i testimonis d'amistat, de veneració i de felicitació.

Personalment no ens coneixem. Amb qui sí que som amics, és amb el seu germà, el franciscà Francesc, escriptor i periodista. Ell va posar-me a les mans el llibre. De les anècdotes explicades per Mn. Joan, resumeixo la que explica, amb emoció, la gran alegria per poder tocar l'orgue en presència del Papa Joan Pau II, el dia de la seva visita a la Catedral de Barcelona, el 7 de novembre del 1982. "Aquesta circumstància és única en tot

l'història d'organistes de la nostra catedral: tocar l'orgue al Sant Pare que la visita".

Ell fou el principal promotor de la reconstrucció -de fet construcció de bell nou- de l'orgue, inaugurat amb un memorable concert de la senyora Montserrat Torrent amb la Coral Sant Jordi. "Ja es va realitzant el teu somni... Els teus esforços passats han donat el seu fruit..." li escrivia el seu cosí, organista de Montserrat, Francesc (Gregori) Estrada i Gamissans.

El llibre evoca noms il·lustres de la musicologia i organistes. Com és ara Mn. Baldelló, l'amistat del qual és un dels béns que Déu m'ha donat en aquesta vida. També tingui bona amistat amb el ripollès Mn. Josep Maideu i Auguet, del qual vaig tenir l'honor d'escriure'n la biografia, si bé d'aquest no en parla Mn. Joan. I a través de familiars i amics, amb el franciscà Manuel Mola, organista del santuari de Sant Antoni de Barcelona.

Mn. Baldelló recorda una anècdota relacionada amb un famós organista: Schweitzer. Aquest visità les obres de la Sagrada Família i "Gaudí, per deferència, va començar a parlar-li en francès, però amb prou feines les paraules li sortien de la boca.

De sobte es dirigí a l'organista, i li va dir: "Ja veureu, deixeu-me parlar en català, que ho faré més bé. I, efectivament, la seva explicació va aparèixer clara i entenedora a Schweitzer, segons confessió pròpia".

En Gaudí no estava carregat d'orgues. Deia el que sentia petés qui petés. I encara que no vingui a tomb de l'instrument, una anècdota més, recollida per mossèn Baldelló, resulta actualitzada. Un amic obès va preguntar a l'arquitecte quan s'acabaria el temple expiatori. Gaudí l'escometé: "Amic, l'Església no s'acaba mai en aquesta vida, sinó que té el seu coronament a l'eternitat. Vostè sap els anys i segles que varen durar les obres de la nostra Catedral, de Santa Maria del Mar, del Pi de tantes esglésies nostres..." la filípica fou més llarga i acabà posant la mà damunt la panxa de l'amic: "Si vostè no tingués tant d'això, el cap li funcionaria millor, i podria entendre més clarament aquestes coses. La matèria priva l'esperit d'enlairar-se, i de capir les coses eternes".

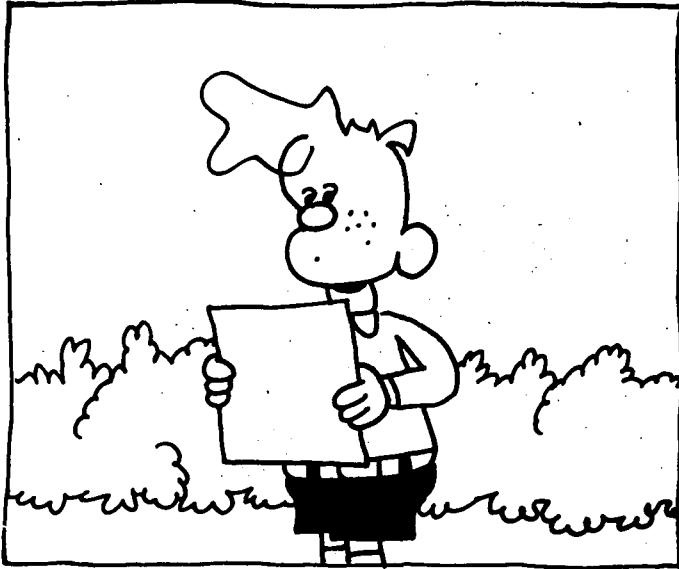
Em penso que valia la pena deixar-nos d'orgues i recordar el genial arquitecte.

■ Esteve Busquets i Molas

JOAN

EN PITU CALSAPEU

No som dignes d'una taula tan rica

Jesucrist havia enviat els seus deixebles de dos en dos pel món a predicar la Bona Nova. El mateix va fer sant Francesc amb els seus companys. I, per donar-los exemple de vera obediència, ell fou el primer d'eixir. Va prendre fra Masseo per company i féu camí cap a França.

Arriben un dia, prou famolencs, a un poble. Els cronistes no en recorden el nom.

Van captant el pa per l'amor de Déu. Sant Francesc va per un cantó i Fra Masseo per un altre. Feta la capta de porta en porta, es troben tots dos als afores en un lloc retirat. Hi ha una bella font. Al costat, una taula de pedra i unes alzines. No hi manquen pinsans, gafarrons i cadeneres. Els pardals esquerps guipen i esperen, per participar de les engrunes de la capta.

Damunt el pedrís posa cadascú les almoines aplegades. En veure Francesc els bocins, i algun pa sencer, té una gran alegria:

—Oh, fra Masseo! Nosaltres no som dignes d'un tan gran tresor!

Repetint moltes vegades les mateixes paraules, fra Masseo que li diu:

—Pare meu. ¿Com es pot parlar de tresor, on hi ha tanta pobresa i mancança de tot el que caldria? Aquí no tenim tovalles ni ganivet. Ni plats ni gots, ni casa ni taula. Ni servents ni serventes.

—Precisament això tinc per gran tresor, fra Masseo. Que hi manqui tota cosa aparellada per la indústria humana. Que tot el que tenim sigui degut a la providència divina, com es manifesta en el pa captat, en la taula de pedra tan ferma i bella i en la font tan clara. I per això vull que preguem Déu perquè el tresor tan noble de la santa pobresa Déu ens el faci estimar de tot cor.

Feta l'oració, llesquen el pa. En mengen i beuen d'aquella aigua de la font. En acabat, s'aixequen per reprendre camí cap a França...

Avui envileixen les nostres fonts i el seu contorn el plàstic abandonat, l'asfalt, la fetor de les granges industrials i

l'eixordadora veu del transistor.

Ens manca pa de pagès, un pedrís sota els arbres, i aigües netes. Per a reprendre la ruta en tindríem prou amb una refrigeri, una pregària i el cant del rossinyol.

Com sant Francesc anant a França.

DEL LLIBRE "FRANCESC D'ASSÍS, SANT ECOLOGISTA". EDITORIAL CLARET

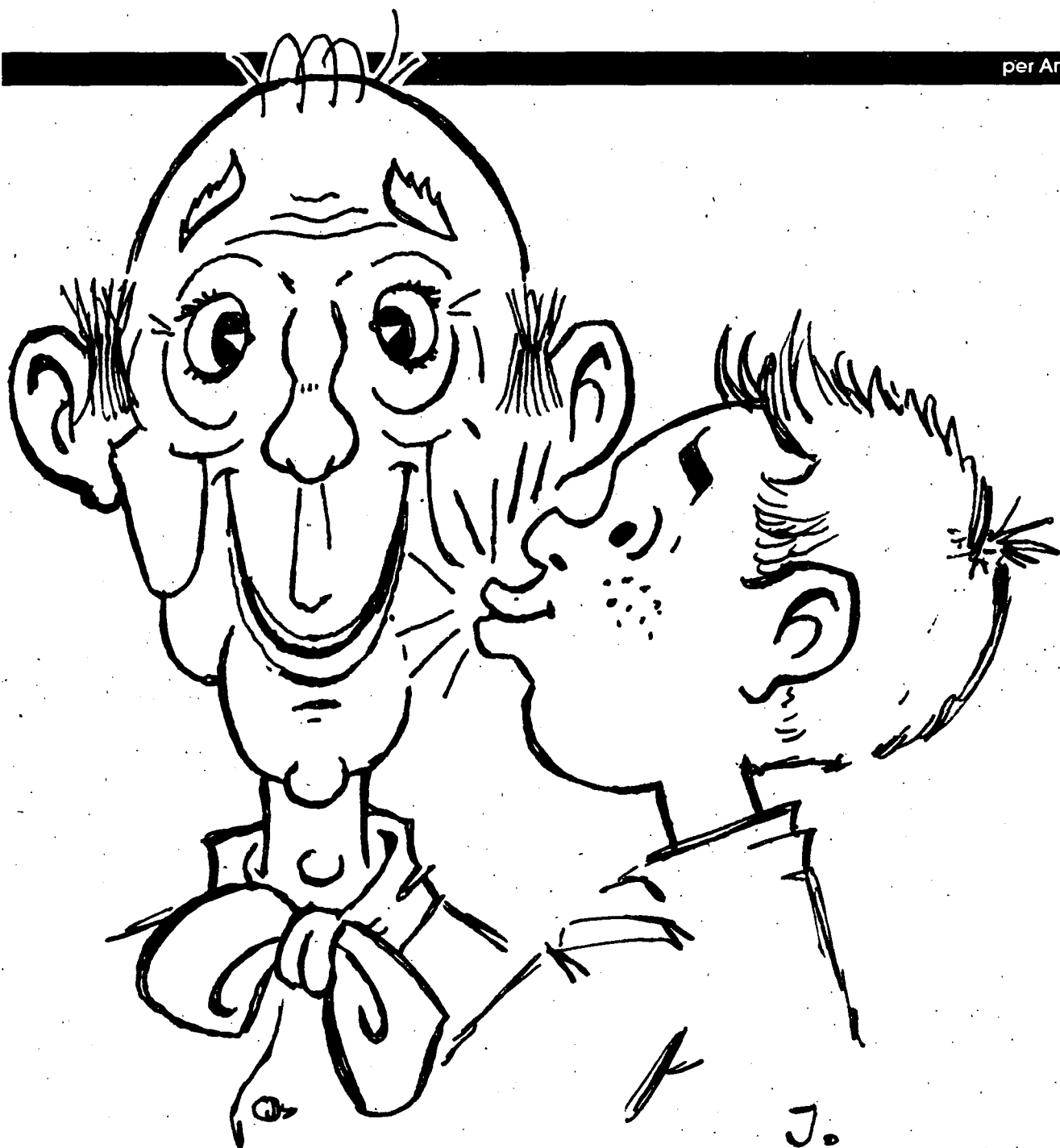
Busqueu l'evangelí del diumenge: Evangelí segons sant Joan, capítol 6, versets del 60 al 69 (Jo 6,60-69).

Reflexionem: 1. La gent entenia d'una manera material allò que Jesús anunciava com una realitat sacramental. L'expressió "carn i sang" vol dir la seva persona, la seva vida, sacrificada en el calvari per a salvació de tots.

2. Si això els costava tant de creure, ¿cò'm creurien en la resurrecció? Per això la fe és un gran do de Déu que ens porta a l'acceptació i comprensió d'allò que Jesucrist ha fet i fa per nosaltres.

3. També aran'hi ha que "deixen" Jesús. Alguns no en saben res o ben poca cosa perquè ningú no s'ha preocupat de fer-los-el conèixer, altres en fer-se grans no tenen prou coratge per plantar cara a les mofes que es fan de la religió, a més tenen dubtes i no diuen res a ningú, etc. Simó Pere dóna una bona resposta: "¿a qui aniríem? Només vós tenia paraules de vida eterna".

■ El mossèn

El gall i la Gallina...

Nens i nenes, petits i grans, rossos i negres, grassos i prims, alts i menuts, desmanegats i llargaruts. Tots, un dia o altre, abans d'ahir, ahir, més enllà o més aquí, tots hem estat petits monstres entremaliats i manifassers. Tots hem dut pitet i xumet. I tots hem cantat a escola un munt de cançons, que ara amb corbates i talons, creiem oblidar. Però res més

lluny de la veritat. Jo no he oblidat el Puff, el General Bum-Bum, les Oques, o el Gall i la Gallina...

El gall i la gallina estaven al balcó, la gallina s'adormia i el gall li fa un petó.

*-Dolent, més que dolent!
Què dirà la gent?
-Que diguin el què vulguin,*

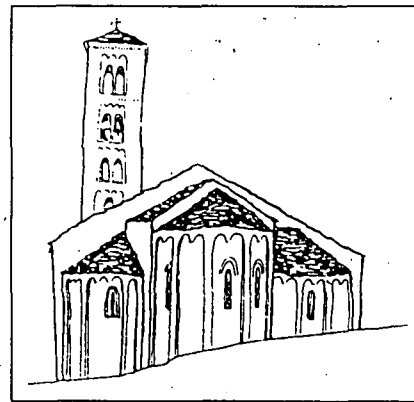
que el gall està content!

I vet aquí que el pare està content quan li fa un petó a la mare, el menut està content quan li fa un petó a l'avi, el germà està content si li fa un petó la germana, i la cosina està contenta si li fa un petó el cosí.

Hi ha res més alegre que un petó?

VIURE EN L'ESGLÉSIA

a cura del Dr. Pere Tena

Salms de petició

La pregària de petició té un lloc absolutament legítim en l'àmbit de la pregària cristiana. No s'hi val a dir que Déu ja sap el que necessitem, i que, en conseqüència, és inútil presentar-li les nostres necessitats, el que nosaltres desitgem, les nostres esperances. Aquesta visió no té en compte la relació espontània de l'home davant Déu, ni aprofita el sentit més pregon de la pregària de petició: conformar la nostra voluntat amb la voluntat de Déu, aconseguir un "acord" amb la seva voluntat.

La pregària de petició és, per això, abundant en els salms. Dificilment n'hi ha cap que no tingui, d'una manera o d'una altra, una petició. Alguns, però, són més destacats com a tals.

• SALM 24. "Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes"

El salm 24 potser és el més clàssic entre els salms de petició. Pràcticament tots els versets formen una petició o la fonamenten. Per això no és estrany que sigui el salm que la litúrgia utilitza amb profusió en el temps d'Advent i de Quaresma, quan els cristians expressen el desig de Déu (Advent) i implorem la gràcia de la conversió (Quaresma).

La petició fonamental de "conèixer els camins de Déu" coincideix exactament amb el Pare nostre: "Faci's la vostra voluntat", i recorda l'avertència del profeta Isaïes: "Els meus camins no són els vostres... com la distància del cel a la terra estan lluny".

S'hi ajunta, però, la renovada súplica per la misericòrdia, des de la consciència d'home pecador: "Mireu i compadiu-vos de mi, que em trobo sol i desvalgut". El paral·lelisme amb el salm 142 (vegeu els salms de penitència) és força notable. La construcció alfabètica del salm 24 comporta una construcció no discursiva. Per això és un salm que es recita com un recull de jaculatòries, lentament, paladejant cada frase.

• SALM 19. "Que puguem celebrar la teva victòria..."

Com el salm 19, que és una pregària per la victòria del rei, n'hi ha uns quants al salteri. Es prega pel rei, per les seves lluites al davant del poble, pel benestar del poble en els seus dies, perquè sigui just amb els pobres i els orfes... (vegeu salms 17, 71, 143). Quin sentit té la recitació d'aquests salms?

El text del salm 19 — "Que puguem celebrar la teva victòria" — ens dona una clau cristològica per continuar recitant aquests salms en l'Església: "preguem per la victòria de Crist entre els homes, perquè els homes coneguin el seu Evangelí i hi creguin, perquè la pau de Crist envaeixi els cors, perquè els creients siguem testimonis amb obres i paraules de la seva persona..."

Encara hi ha una altra interpretació d'aquesta mateixa petició: és en l'Eucaristia on celebrem sobretot el triomf i la victòria pasqual de Crist. La petició es converteix així en petició de poder celebrar l'Eucaristia: la "teva" victòria!

Molt a prop d'aquesta pregària cristològica de petició podem situar-ne una altra, que enclou una ressonància eclesiològica: la del salm 83, salm dels pelegrins vers el Temple. La primera part és un cant de camí; la segona s'obre a la súplica: "mireu amb amor el vostre ungit, fixeu-vos en el rei que ens protegeix. M'estimo més un dia als vostres atris que mil a casa meva...". El Crist que ens precedeix, l'Església on habitem, com a pelegrins vers la casa del Pare.

• SALM 85. "Us invoco en hores de perill"

Una quantitat considerable de salms expressa una pregària des de la persecució, el perill, l'angoixa. Algunes vegades el salmista es declara innocent davant dels perseguidors, altres apel·la la misericòrdia de Déu i els seus prodigis —meravelles— en la història de salvació.

El salm 85 és un bon exemple d'aquest tipus de pregària: hi ressona la innocència del salmista i alhora la seva condició d'home dèbil i pecador, es fa referència als prodigis històrics, i es posa tot en les mans de Déu.

Al costat d'aquesta pregària individual, n'hi ha d'altres obertes a tot el poble: nosaltres les recitem com a pregàries per l'Església, si bé sempre amb les degudes analogies. Exemples de pregària angoixada per Israel són els salms 78, 79 i 43. El poble que prega es manifesta com desconcertat davant la situació de persecució, de desfeta, que constata: "Com ens passa això sense haver-vos oblidat...?" (salm 43,18). Quan recitem aquests salms com a pregàries per l'Església, la referència a les meravelles de Déu es concreta en la celebració dels sagraments. Són aquests els fets prodigiosos de Déu que fonamenten la nostra confiança, perquè tots ells, en definitiva, fan present i operant la definitiva i plena meravella de Déu: la salvació dels homes en el misteri de Crist. El salm 45 és un salm de resposta, en aquest sentit.

• SALMS 140 i 141. Els primers salms del cicle de quatre setmanes

El cicle de quatre setmanes, en què es divideix el salteri en la litúrgia de les hores actualment, comença amb dos salms de petició que tenen característiques pròpies a senyalar.

El salm 140 inaugura la pregària a causa del verset clàssic: "Que el meu prec pugui davant vostre com l'encens; alço les meves mans com l'ofrena del capvespre". Les visions de l'Apocalipsi fan eco a aquest salm quan parlen de l'Àngel "amb un braser d'or que s'aturava davant l'altar. Li donaren perfums a mans plenes, perquè els oferís, amb les pregàries de tot el poble sant, a l'altar d'or que hi ha davant el tron; de les mans de l'àngel pujà a la presència de Déu l'aroma dels perfums, amb les pregàries del poble sant" (Apoc 8,3-4).

El salm 141 tindrà sempre un record entranyable per a l'Església: és el salm de l'agonia de sant Francesc. Morí quan recitaven: "Traieu-me de la presó, i en donaré gràcies..."

LECTURES DEL DIUMENGE

DIUMENGE XXI DURANT L'ANY/B

"ESTEM DECIDITS A ADORAR EL SENYOR, QUE ÉS EL NOSTRE DÉU"

Si llegim íntegrament el capítol 24, on Josuè explica tot el que Déu ha fet amb el seu poble, entendrem molt millor els versets que trobem en el leccionari. En efecte, la resposta de fidelitat de Josuè i del poble són en plena coherència amb el memorial de l'amor fidel de Déu envers Israel. L'aliança entre Déu i els homes és, sempre, i abans que un compromís dels homes, una manifestació de l'amor gratuït de Déu. El misteri pasqual de Jesucrist és precisament la culminació d'aquesta dinàmica: "quan encara érem pecadors Déu ens ha donat el seu Fill".

Lectura del llibre del Josuè (24:1-2a, 15-17, 18b)

En aquells dies, Josuè reuní a Siquem totes les tribus d'Israel, i cridà els ancians d'Israel, els seus caps, els seus jutges i els seus magistrats. Es presentaren tots davant Déu, i Josuè digué a tot el poble: "si no us sembla bé de tenir el Senyor per Déu, escolliu avui quins déus voleu adorar: els que adoraven els vostres pares quan vivien a la regió occidental de l'Eufrat, o els déus dels amorreus, al país dels quals viviu. Però jo i la meua família hem decidit d'adorar el Senyor". El poble respongué: "Mai de la vida no abandonarem el Senyor per adorar altres déus. El Senyor, el nostre Déu, és el qui ens va fer pujar amb els nostres pares de la terra d'Egipte, d'un lloc d'esclavatge; ell obrà davant els nostres ulls aquells grans senyals i ens guardà per tot arreu on anàvem, enmig de totes les nacions que havíem de travessar. També nosaltres, doncs, estem decidits a adorar el Senyor, que és el nostre Déu".

"TASTEU I VEUREU QUE N'ÉS DE BO EL SENYOR"

La darrera part del salm 33 canta la protecció del Senyor sobre els justos. Podria considerar-se com una meditació sobre la història santa explicada per Josuè al poble, i també com una meditació sobre el misteri pasqual de Jesús. De fet, hi ha exegetes que creuen que sant Joan, en explicar el cop de llança al costat de Jesús fa referència a l'Esclatadura dient: "No li trencaran cap os", pensa sobretot en el salm d'avui, que diu: "vetlla (el Senyor) per cada un dels seus (els justos) ossos, no els podrà trencar ningú". Certament, Jesús és el just per excel·lència.

Salm 33:2-3, 17 i 16, 18-19, 20-21, 22-23 (R.: 9a)

Beneiré el Senyor en tot moment,
tindrè sempre als llavis la seva lloança.
La meua ànima es gloria en el Senyor;
se n'alegraran els humils quan ho sentin. **R.**

R.: Tasteu i veureu que n'és, de bo, el Senyor.

El Senyor es gira contra els malfactors
per esborrar de la terra el seu record.
Els ulls del Senyor vetllen pels justos,
escolta quan criden auxili. **R.**

Així que criden, el Senyor els escolta
i els treu de tots els perills.
El Senyor és a prop dels cors que sofreixen,
salva els homes que se senten desfets. **R.**

Els justos sofreixen molts mals,
però el Senyor sempre els allibera;
vetlla per cada un dels seus ossos,
no els podrà trencar ningú. **R.**

La malícia duu el malvat a la mort,
els qui detesten el just expiaran la seva culpa.

El Senyor rescata de la mort els seus servents,
i no acusarà els qui es refugien en ell. **R.**

"ÉS UN MISTERI MOLT GRAN: HO DIC DE CRIST I DE L'ESGLÉSIA"

Aquest text és un dels cims de la literatura paulina, per expressar el misteri de l'aliança entre Crist i l'Església. És una llàstima que se'n faci una lectura sociològica, quan tot ell respira profunditat i transcendència. En la figura de l'Església Esposa s'inclou la figura de l'Església poble de Déu i Cos de Crist, perquè totes aquestes imatges depenen del tema fonamental de l'aliança.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efès (5:21-32)

Germans, sotmeteu-vos els uns als altres per reverència a Crist. Que les esposes se sotmetin als seus marits, com tots ens sotmetem al Senyor, perquè el marit és cap de la seva esposa, igual que el Crist és cap i salvador de l'Església, que és com el seu cos. Per tant, així com l'Església se sotmet al Crist, les esposes s'han de sotmetre en tot als marits. I vosaltres, marits, estimeu les vostres esposes, tal com el Crist estima l'Església. L'estima tant, que s'ha entregat a la mort per la, per santificar-la: l'ha rentada amb bany de l'aigua acompanyat de la paraula, i així ha pogut cridar a la seva presència una Església gloriosa, sense taques, ni arrugues, ni res de semblant, tota santa i immaculada. Igualment els marits han d'estimar l'esposa com el seu propi cos. El qui estima la seva esposa, és com si s'estimés ell mateix. No hi ha hagut mai ningú que no estimés el seu propi cos. Tothom l'alimenta i el vesteix. També el Crist es porta així amb la seva Església, perquè som membres del seu cos. Per dir-ho amb paraules de l'Esclatadura: "Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva esposa i, des d'aquell moment, ells dos formen una sola família". És un misteri molt gran: ho dic de Crist i de l'Església.

"SENYOR, JA QUI ANIREM? VÓS TENIU PARAULES DE VIDA ETERNA"

Acabem la lectura del discurs del pa de vida. L'última escena d'aquesta narració és un gran acte de sant Pere: és la fe de l'Església. A l'evangelí de Joan, aquesta escena correspon al capítol 16 de l'evangelí de Mateu. És en la celebració de l'Eucaristia on l'Església renova i confirma cada vegada la seva fe en la Paraula poderosa del Senyor i en la força de l'Esperit. I ho fa en comunió amb el Papa, amb els bisbes, i amb els sants del cel, en primer lloc amb la gloriosa sempre Verge Maria.

Lectura de l'Evangelí segons sant Joan (6:60-69)

En aquell temps, molts que fins aleshores havien seguit Jesús digueren: "Aquest llenguatge és molt difícil; Qui és capaç d'entendre'l?" Jesús coneixia interiorment que els seus seguidors murmuraven d'això, i els digué: "Us escandalitza això que us he dit? Què direu si veieu que el Fill de l'home puja on era abans? L'Esperit és el qui dona la vida. La carn no serveix de res. Les paraules que jo us he dit són Esperit i són vida. Però entre vosaltres n'hi ha alguns que no creuen". Des del principi Jesús sabia qui eren els qui creien i el qui l'havia de trair. Després afegí: "Per això us he dit abans que ningú no pot venir a mi si el Pare no li concedeix aquest do". Després d'aquell moment, molts dels qui l'havien seguit fins aleshores l'abandonaren i ja no anaven més amb ell. Jesús preguntà als dotze: "¿Vosaltres també em voleu deixar?" Simó Pere li respongué: "Senyor, ja qui anirem? Només vós teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que sou el Sant de Déu".

LA BÍBLIA A L'ABAST

Josep M. Argonés

La fe en crisi (Jo 6:60-69)

"¿Qui és capaç d'entendre'?"

Acabat el sermó del Pa de Vida —**Aquestes coses, les digué ensenyant a la sinagoga de Cafarnum** (v. 59)—, l'evangelista ens reporta, a manera d'epíleg, la reacció que les paraules de Jesús van causar en els diferents cercles de l'auditori. Com sempre sol fer el quart evangeli, partint d'uns fets històrics —allò que passà "en aquell temps"—, fa ressonar les paraules del Senyor a les oïdes de la comunitat del seu temps. I l'Esperit en fa catequesi per a l'Església de sempre.

En una bona part de l'auditori, l'homília de Jesús produeix perplexitat i escàndol. Ens trobem en un moment molt delicat de crisi de fe entre els seguidors de Jesús. L'evangelista constata que els qui entren en crisi eren molts: **Molts dels que fins aleshores havien seguit Jesús digueren: Aquest llenguatge és molt difícil ¿Qui és capaç d'entendre'?** (v. 60). Una bona part de l'auditori topa contra la "duresa" de la paraula de Jesús. Tenien una fe vacil·lant, potser interessada. S'havien entusiasmat amb el miracle, el mestre que parlava amb autoritat pròpia, potser entreveïen en ell una mena de messiès nacionalista que els podia alliberar de l'ocupació estrangera i retornar-los la dignitat i el poder de poble sobirà. Però no s'havien deixat atreure per Déu. Per això no acabaven d'entrar en l'òptica de l'Esperit i s'estavellen contra el mur del propi enoçament que no els deixa entrar a la vida. En realitat, no és que no entenguin el llenguatge de Jesús, sinó que troben dur, impenetrable, el misteri de Jesús. Tenen a l'abast el Salvador i menyspreen la salvació. De fet, llavors i sempre —també ara— la gran dificultat de la fe, allò que escandalitza, és que ens vingui de dalt. De fora en definitiva. Voldríem haver-nos-la fet nosaltres. Afortunadament és do de Déu. ¿A qui se li hauria acudit creure en un Déu que es fa home per salvar els homes morint com un home? ¿A qui també se li hauria ocorregut que el Déu-fet-home es fes pa per ser menjat pels seus en un àpat fraternal? La gran dificultat és l'encarnació. Per això qui no admet l'encarnació del Fill de Déu en Jesucrist, no pot creure en l'eucaristia. I qui no creu en l'eucaristia no pot tenir vida eterna. Així, davant de l'escàndol dels seus seguidors pel que els havia dit sobre el Pa de Vida, que era ell, Jesús posa la fe en l'eucaristia al mateix nivell de la fe en l'encarnació. I com a prova els anuncia la seva exaltació. **¿Què direu si veieu que el Fill de l'home puja on era abans?** (v. 62).

"N'hi ha que no creuen"

L'evangelista té present la seva comunitat. També allí, com cinquanta anys abans a Galilea, hi havia alguns seguidors de Jesús que no creien. Eren cristians de nom, potser s'havien deixat endur per un entusiasme passatger i no eren capaços de deixar-se prendre per Déu. I l'evangelista, amatent com Jesús, a les necessitats vitals dels seus, els dirigeix aquesta catequesi amb paraules del Mestre. **L'esperit és el qui dona la vida; la carn no serveix de res.** Per entrar al terreny de la fe cal traspasar la frontera de la materialitat. No es pot pensar la fe amb el pur raciocini, tot i que la fe no sigui pas irracional. La materialitat de l'existència, per ella sola, no

ens portarà a Déu. És il·luminada per l'Esperit que l'existència humana, amb tota la seva complexitat, esdevé mediació que ens endinsa en el misteri del Déu salvador, realitzador de la humanitat en el sentit ple. Per això el creient ha de tenir l'audàcia d'aquell que es llença en el buit, segur que l'Esperit el sostindrà (Cf. Salm 55:23, Mt 6:25 i 1Pe 5:7). Aventura arriscada, que exigeix molta humilitat i una gran confiança. Amor valent, de debò, en definitiva. Do de Déu. **Per això us he dit abans que ningú no pot venir a mi si el Pare no li concedeix aquest do** (v. 65). El creient —el seguidor de Jesús— no és un covard, un pusil·lànim, una mena d'home primitiu incapaç d'arribar a la modernitat. Per creure i viure d'acord amb la fe es necessita molta valentia. Sempre, i avui especialment. Valentia i fidelitat. **Però entre vosaltres n'hi ha alguns que no creuen. Des del principi, Jesús sabia qui eren els qui no creien i el qui l'havia de traïr** (v. 64). La clarividència de Jesús de Natzaret el feia llegir en els ulls dels seus interlocutors la realitat del cor humà.

"¿Vosaltres també...?"

La fe no s'imposa. Do de Déu com és, es dona. I s'accepta o no. Dit altrament en clau de llenguatge amorós: ens deixem prendre per Déu o el refusem. A Galilea, aquell dia, Jesús va veure amb tristesa com molts l'abandonaven. **Després d'aquell moment, molts dels qui l'havien seguit fins aleshores l'abandonaren i ja no anaven més amb ell** (v. 66). Jesús no tanca la porta. No la tanca ni perquè no es pugui entrar ni per evitar la sortida. Tampoc no pacta cap mena de retenció, rebaixant la "duresa" de la fe. A ell se l'accepta tot i del tot, o ens quedem sense res. Ell és la Vida plena i noble, no una mena de vida constreta i vergonyant. Per complir la voluntat del Pare de salvar la humanitat, prefereix quedar-se sol —com s'hi quedarà a la creu— que pastorejar amb els seus seguidors per a poder tenir-ne molts sota el seu poder. Amb la salvació de la humanitat no s'hi juga. I la salvació és de Déu, la manifestació del seu poder amorós, que no té res a veure amb el poder tal com l'entenen nosaltres. Així, després de veure com molts l'abandonen, es dirigeix als Dotze: **"¿Vosaltres també em voleu deixar?"** (v. 67). La pregunta és de llavors i de sempre. I va dirigida a l'Església. ¿Volem seguir Jesús, l'autèntic, el Messies, Fill de Déu? Cal una resposta clara. I constant, fidel. Perquè la temptació de fer-nos un evangeli a la mida, ens amenaça sempre. **Simó Pere li respongué: Senyor, a qui aniríem? Només vós teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que sou el Sant de Déu** (vv. 68-69). És la resposta de l'Església. El pescador Pere no parla en plural majestàtic. Ni després de convertir-se en apòstol i en cap dels Dotze, no es va engallar mai, sobretot després de l'amarga experiència que en va fer a l'hora de la Passió. La veu de Pere és la del grup, de l'Església: **Nosaltres hem cregut —ens hem deixat endur per l'Esperit— i sabem que sou el Sant de Déu** —ho hem viscut a fons. I nosaltres, avui ¿què responem? Tant de bo que, units a Pere, la nostra resposta sigui la d'ell. La de l'Església de Jesús.

COSTUMS I

per Esteve Busquets i Molas

TRADICIONS

La Mare de Déu adormida

Estem a la capvuitada de la Mare de Déu d'Agost, considerada la Festa Major de Catalunya perquè són moltes les poblacions que la celebren en tal dia. El meu primer record de la diada es remunta, almenys, a setanta-cinc anys enrera, quan, de petit i vivint a Manlleu, em portaven a l'ofici concorregut per gent més endiumenjada que de costum.

Hom havia disposat al mig de la nau un cadafalc amb la imatge de la Mare de Déu en un llit, morta. La meua mare em deia que, en realitat, dormia. I és que en el fons, el poble creia fermament en la incorruptibilitat de Maria, i en el seu trànsit en cos i ànima al cel, molt abans encara de que fos declarat dogma de fe: no s'ha pogut fer mai la idea de que pogués morir. Prefereix veure-la adormida, "sentirla" com si d'un moment a l'altre pogués obrir els ulls.

Tothom, quan perd la mare, sofreix un dolor intens. Costa més, inolt més, renunciar a la mare que no pas al pare o als germans. Per això el poble devot de Maria no vol imaginar-se-la morta. Està adormida i és molt més bella, més formosa aquesta creença, i més intel·ligible.

Per això, del sepulcre col·locat en els temples on és practicada aquesta devoció se'n diu "llit", i rodejat d'àngels dóna la sensació de que d'un moment a l'altre se l'endurien cel amunt.

Com sovint passa tota devoció va

acompanyada d'alguna creença més o menys supersticiosa. En aquest cas, molta gent creia que les agulles de cap que serveixen per aguantar les cortinetes, teles i puntes del llit que se'n deien agulles de la Mare de Déu, especialment les més curtes, que eren les més utilitzades, tenien poders curatius.

Jo crec que els infants entenen més aquestes coses que la gent gran. És més comprensible el son que la mort, a més de que per a ells, la Mare de Déu és més entenedora perquè tenen un punt de referència més immediat. I és que si la mateixa mare que tant els cuida, els mima i els estima, els assegua que la Mare del Cel encara els estima MÉS, com volem que no pensin que dorm i es pugui despertar, que no pas que es mori?

Que se l'enduguessin els àngels en voladúries, sí; i que la portessin al cel, magnífic. Per això en el "Psaltiri al Roser" de Maria es diu:

"Contempleu quan me honraren/ Déu mon Fill i totes els sants/ quan a mi m'acompanyaren/ fins al Cel amb dolços cants..."

Realment és meravellós imaginar-se —dins de la limitació de la ment humana per les coses divines— la rebuda que li faria Déu, el seu Fill, amb tota la cort celestial quan arribà a la Glòria. Per això, els àngels rodegen el llit —no el fèretre, insisteixo— i antigament en

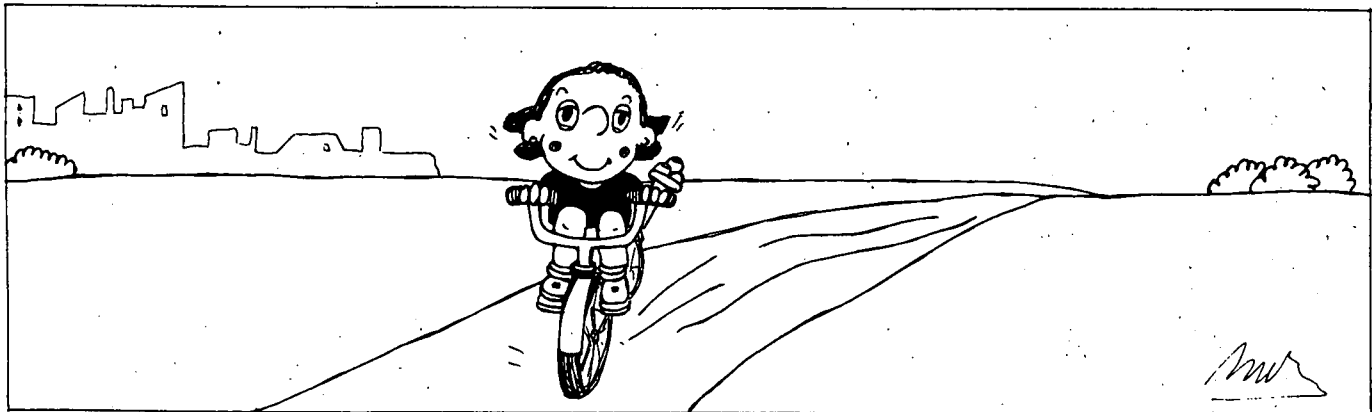
alguna església barcelonina arribaren a posar-hi infants de carn i ossos, despulladets i amb ales enganxades no sé com. Per molt bona que fos la intenció, feren molt bé de suprimir el costum, tot i que la "representació" durava només uns minuts.

Unes dites relacionades amb aquesta devoció asseguraven que "El llit de la Mare de Déu no es pot pagar amb tots els diners del món", i una altra: "És viu i encara belluga".

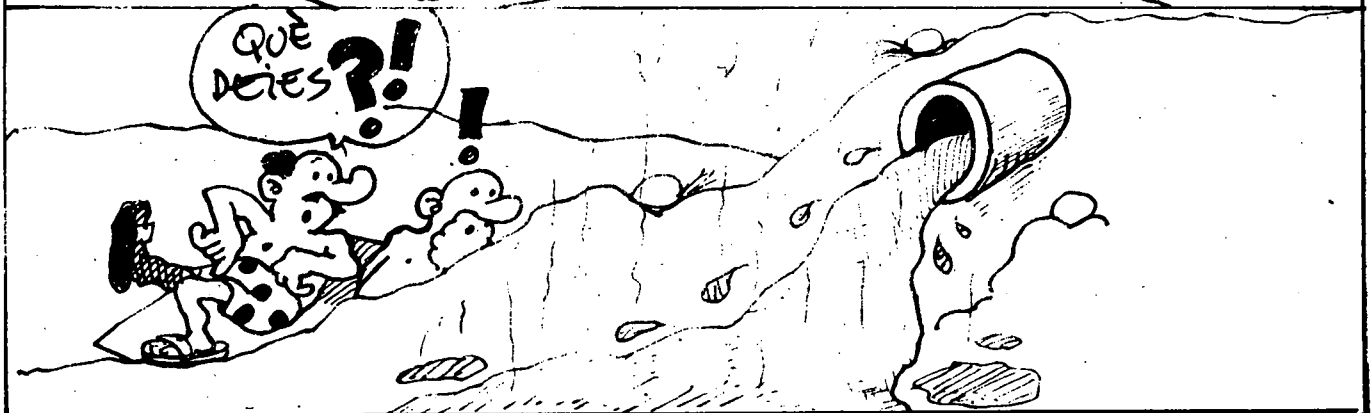
Corrien pel món dels nostres avantpassats algunes llegendes com la de que quan Herodes tingué notícia del traspàs de la Mare de Déu envià uns sicaris perquè robessin el cos de Maria i el cremessin. Per designi providencial, quan els esbirros arribaren a la casa ja feia estona que havia sortit el seguici fúnebre i la Verge ja era sebolida i no saberen on. Plens de ràbia, els soldats calaren foc a la casa, però les flames es giraren en contra d'ells i moriren tots cremats. D'ací que fos invocada pels qui havien d'anar a apagar algun incendi o corrien el risc de cremar-se en l'exercici d'alguna feina.

Una altra tradició assegura que una colla de jueus intentaren robar el cos per a cremar-lo, però a l'instant els caigueren els braços. Penedits, ploraren el gros pecat i la Mare de Déu els retornà els membres caiguts. Per això, la Mare de Déu d'Agost és patrona dels manxols.

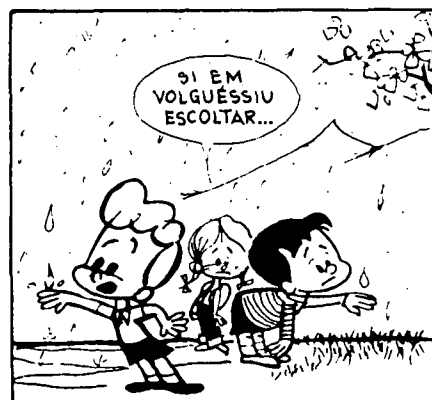
La Baldufa

EN BADOSA I EN BASORA

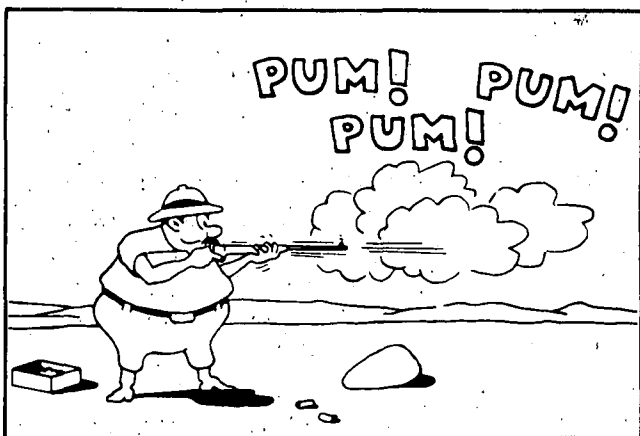
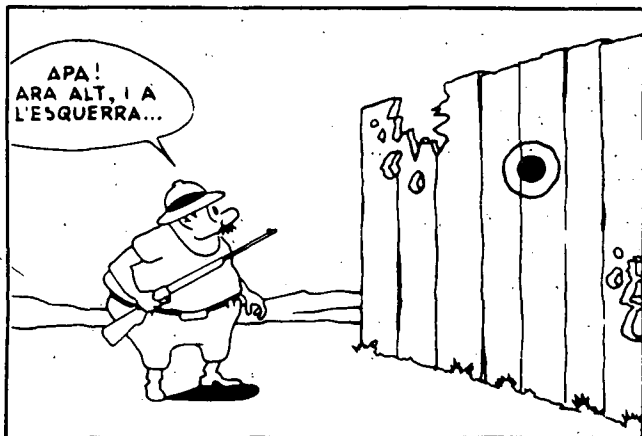
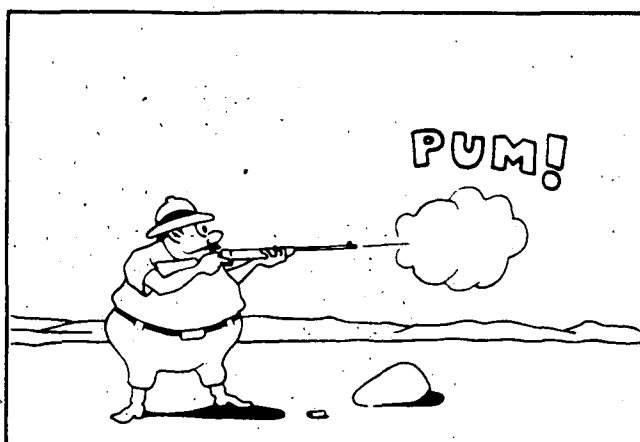
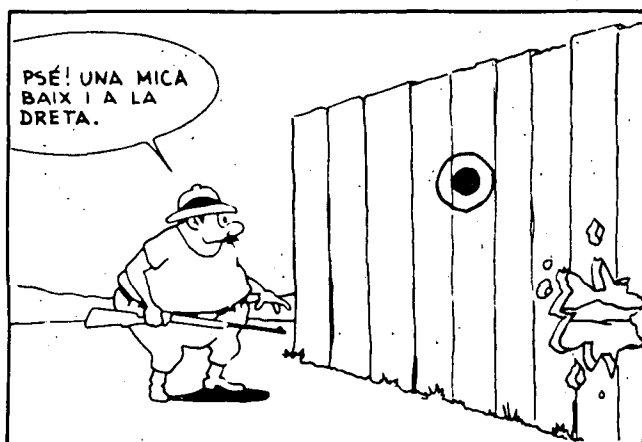
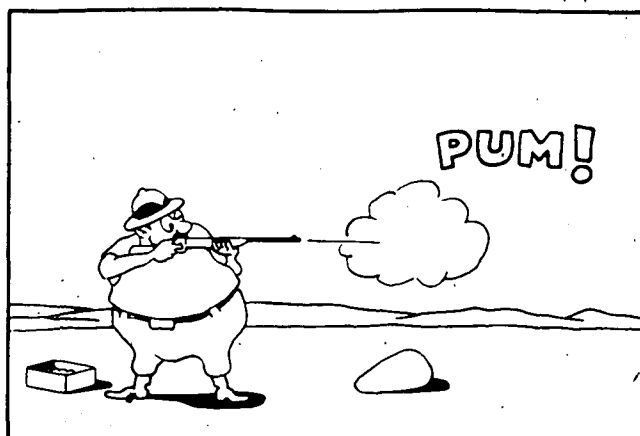

EN QUIM TRAPELLA

EN BUFA I EN PUMPUM

per M. A. Sayrach

N'hi ha prou amb estimar (2)

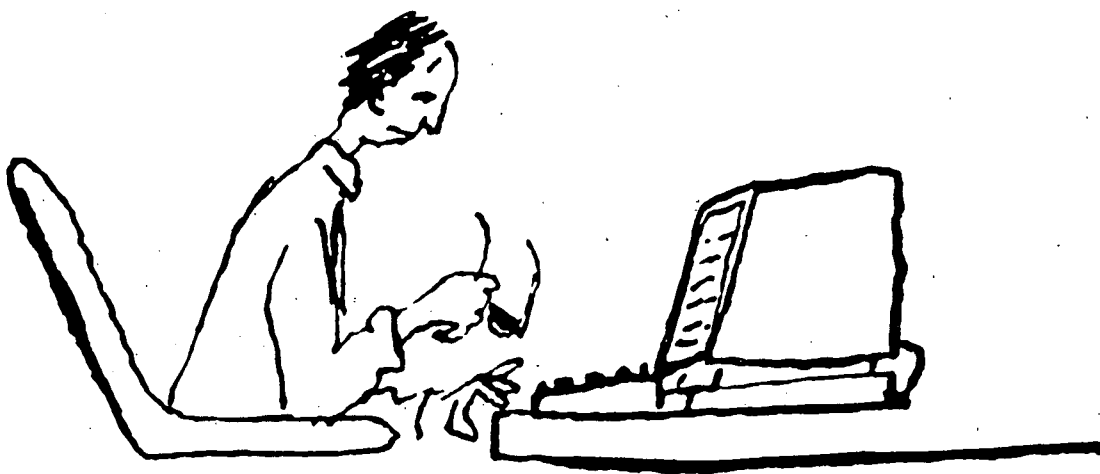
En Santi era una persona de gran sensibilitat. Això, d'entrada, no és cap mal. La sensibilitat diferencia escalonadament les plantes de les pedres, els animals de les plantes i la persona dels animals. La sensibilitat de la persona és l'única intel·ligent, conscient i racional, i això li dona una poderosa força vital. Més enllà de les aparences, de la closca i de les circumstàncies, en Santi veia i vivia la vida, feixugament per cert, com un constant entrexoc del jo d'uns i altres, de llibertat i condicionaments, d'amors i desamors. Per a ell, la veritat del jo personal de cada u no era les idees que tenia, sinó les que vivia, no era allò que sabia o recordava, sinó allò que vivenciava o que havia romàs latent, però viu, en el fons del seu jo interior. La vida és sempre un joc d'ànimes, deia una mica brutalment.

De fet, li semblava axiomàtic que la felicitat o la malaurança de la persona estaven en relació directa a la síntesi alquimista que en l'íntim del seu jo, conscientment o inconscientment, realitza cada persona. És la folla recerca de la pedra filosofal o del meravellós elixir de la vida, curta o llarga (està ben comprovat que, per més llarga que sigui, sempre resulta curta), que donen a conèixer i assaborir el sentit i el gust de la vida. Això, pensava en Santi, deu explicar l'afecció dels adolescents a escriure els seus diaris íntims, l'èxit editorial de les obres literàries, teatrals i cinematogràfiques que ens permeten endinsar-nos en l'entramat interior de les vides i de les històries personals. A tots, després del final feliç o malaurat, ens agradaria conèixer el "després". Els autors dels serials han trobat en això una mina de llarga explotació. Així és de famolenca i assedegada la malsana i tossuda xafarderia humana. És la dèria del propi coneixement a través del contrast. L'adopció inútil i ingènua del mimetisme de les formes, tan estès entre la joventut, per aconseguir quelcom que ens ha semblat exitós i fascinator en el fons i en la forma de la vida d'altri.

En Santi mirà el rellotge. Eren les dues de la matinada. Ugh!, féu, amb cert malhumorat neguit. Li semblà que el remolí d'una nebulosa interior de pensaments i sentiments li havia endolat el seny. A ulls veients, la seva somiejadora divagació li havia entortolligat el curs racional de les idees. Era conscient, però, del seu compromís de lliurar, a mig matí a tot estirar al migdia, el seu article a la redacció de "LA VERITAT" (Una vegada més féu encarafalls d'aquesta capçalera emfàtica i pomposa). Mig endropit començà un petit concert de tam-tam damunt la taula amb els capcirons dels dits. Allò que tant

enfurisma l'Elisenda, pensà. Rellegí el que havia escrit i, amb sinceritat, no ho trobà ni poc ni molt satisfent. I és que la vida, del cor paper, perd el cinquanta per cent.

Renuncià a un altre conyac, a una altra cigarreta i a la pastilleta contra la son. Les coses humanes cal fer-les humanament (a més, de què serviria?; després s'hauria de prendre la pastilleta contra l'insomni...). S'arrepapà còmodament al respatller i als braços del seient, amb un assenyat intent de relaxar-se. Ell no era ningú per l'autòpsia de cap vida, ni per desfer capriciosament la filosa de cap història personal. A més, era impossible reeixir, perquè, ¿quines eren les normes, quins els criteris, quins els punts objectius de referència? La vida personal és com un cabalós riu subterrani que es nodreix contínuament de les filtracions de l'abundosa pluja de fets i circumstàncies, de coneixements i records, de victòries i derrotes, de pensaments i sentiments, d'alegries i penes que sense parar, des de la infantesa a la vellesa, amaren el terror del viure. O com el rodatge d'una pel·lícula en la qual una escena a assolir, més o menys reeixidament el final del guió. Però el misteri de cada vida roman ocult, el propi i el d'altri. Es necessita molt de coratge, o molta humilitat, o potser molta fe, per viure i morir en l'inconegut.

■ XESC SOLIU